

KRONIKA

CASOPIS ZA SLOVENSKO KRAJEVNO ZGODOVINO

LETNIK 41

ŠT.1

LETO 1993

Izdajateljski svet: dr. Tone Ferenc, dr. Ferdo Gestrin (predsednik), Metka Gombač, Nada Holynski, dr. Olga Janša-Zorn, dr. Jože Koropec, Janez Kos, Antoša Leskovec, dr. Božo Otošec, Slavica Pavlič, Marija Sernoder, dr. Mirko Stiplovšek, Prvenka Turk, Maja Žvanut

Uredniški odbor: France Dobrovoljc, Marjan Drnovšek, dr. Tone Ferenc, dr. Ferdo Gestrin, mag. Stane Granda (odgovorni urednik), dr. Olga Janša-Zorn, Janez Kopač, dr. Božo Otošec, Peter Stres, Kristina Šamperl-Purg, dr. Zmago Šmitek, dr. Sergij Vilfan, dr. Peter Vodopivec, Maja Žvanut (glavna urednica) – Opremil: Roman Hribar – Prevodi: Katja Žvanut – Bibliografska obdelava: Anja Dular – Uredništvo: Narodni muzej, Prešernova 20, 61000 Ljubljana (tel. 061/218886) – Uprava: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana – Sofinansirata: Republiški sekretariat za znanstveno raziskovanje in tehnologijo in Republiški sekretariat za kulturo – Tisk: Roman Hribar

Na podlagi mnenja Ministrstva za znanost in tehnologijo RS štev. 415-4/92 z dne 5.3.1992 gre za proizvod, od katerega se plačuje davek od prometa proizvodov v višini 5 % po tarifni številki 3 Zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).

KAZALO CONTENTS

ČLANKI IN RAZPRAVE ARTICLES AND TREATISES

Anka Vidovič Miklavčič: Ustanovitev in razvoj Mladinske kmečke zveze (MKZ) v okrajih Dravske banovine 5
Establishment and Development of the Youth Rural Association in the Districts of Drava river

Ljiljana Šuštar: Gospodinske pomočnice v prvem desetletju socialističnega obdobja 15
The House-Maids in the first Decade of the socialist Era

DELO NAŠIH ZAVODOV IN DRUŠTEV NOTES ON THE ACTIVITY OF OUR INSTITUTES AND ASSOCIATIONS

Maja Lozar Štamcar: Gradovi minevajo, fabrike nastajajo. Industrijsko oblikovanje v 19. stoletju na Slovenskem. Razstava Narodnega muzeja v Ljubljani 23
Castles are crumbling and Factories rising. Industrial Design in Slovenia in the 19th Century. An Exhibition of National Museum in Ljubljana

Ivanka Zajc Cizelj: Šola za sestre: zdravstveno šolstvo na Slovenskem 1733-1992. Razstava Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani 28
The Sisters' School: the Health care Schools on the Slovene Territory 1733-1992. An Exhibition of Slovene School Museum

Branko Šuštar: Izkušnji bilateralnih seminarjev učiteljev zgodovine na Koroškem 1991-1992 30
Experiences in the bilateral Seminars of the History Teachers in Carinthia 1991-1992

JUBILEJI ANNIVERSARIES

Jože Žontar - šestdesetletnik (Olga Janša Zorn) 32
Jože Žontar - a Sexagenarian

NOVE PUBLIKACIJE NEW PUBLICATIONS

Pod zvonom sv. Kancijana. Kranj 1991 (Olga Janša Zorn) 34

Zbornik za zgodovino šolstva - Šolska kronika. Ljubljana, Slovenski šolski muzej 1992 (Olga Janša Zorn) 35

Annales, Anali Koprškega primorja in bližnjih pokrajin, Annali del Litorale capodistriano e delle regioni vicine, 2/92. Koper 1992 (Bojan Balkovec) 36

BIBLIOGRAFSKO KAZALO KRONIKE XXI-XL (1973-1992) BIBLIOGRAPHIC INDEX OF KRONIKA XXI-XL (1973-1992)

Nataša Stergar: Bibliografsko kazalo Kronike XXI-XL (1973-1992)
Bibliographic Index of Kronika XXI-XL (1973-1992) 39

ČLANKI IN RAZPRAVE

USTANOVITEV IN RAZVOJ MLADINSKE KMEČKE ZVEZE (MKZ) V OKRAJIH DRAVSKE BANOVINE

ANKA VIDOVIČ MIKLAVČIČ

Na ustanovnem občnem zboru obnovljene Kmečke zveze (1935-1941) 22. decembra 1935 v Ljubljani so izrazili željo, naj bi se v bližnji prihodnosti čim več kmečke mladine vključevalo v kmečko stanovsko-strokovno gibanje.¹ Tako je bilo, ob organizacijski rasti Kmečke zveze (KZ), že v naslednjih mesecih zaslediti tudi vključevanje kmečkih fantov v njene krajevne odbore. Po pravilih društva Kmečke zveze iz leta 1935 je bilo namreč po členu 4 določeno, da more postati član društva KZ vsak državljan moškega ali ženskega spola, "ki je že dopolnil 18 leto, ki se bavi s kmečkim delom ali pa želi delovati za prospeh kmečkega stanu".²

Na seji glavnega odbora Kmečke zveze 2. decembra 1936 v Celju so soglasno sprejeli sklep o ustanavljanju samostojnih mladinskih odsekov v okviru KZ. Obenem so na tej seji sklenili, da bodo za voditelje teh odsekov prirejali čim bolj pogostne tečaje, ki naj bi trajali osem do deset dni.³ Domoljub je v svoji rubriki Iz življenja Kmečkih zvez v članku Mladinska kmečka zveza poudarjal naslednje: "Nobeno gibanje ne more postati resničen pokret, če ne zajame mladine. V mladini je idealizem in želja po udejstvovanju še prav posebej izrazita, v mladih srcih kipi življenjska sila, ki hoče zunanje dejavnosti. Organizaciji, ki ume prav ujeti vihar mladih src v svoja jadra, je zagotovljena bodočnost in moč."⁴

Da bi torej slovenska Kmečka zveza v bližnji prihodnosti zajela čimveč kmečkega ljudstva obeh spolov in vseh starosti, se je vodstvo Kmečke zveze zgledovalo po notranji organizacijski strukturi flamske Boerenbond (Kmečke zveze) in jo skušalo prilagoditi slovenskim razmeram. Vodstvo KZ je menilo, da je "treba preiskušene šole, treba je vzgojiti mladino". Zato naj bo "prva in največja skrb posvečena vzgoji mladih ljudi, ki imajo po naravi dar, da vplivajo na soljudi in dar vztrajnosti in požrtvovalnosti pri delu za splošnost".⁵

Ena prvih nalog glavnega odbora Kmečke zveze je bila, da bi Kmečka zveza postala pomembno stanovsko gibanje, v katerega naj bi bile zajete vse plasti kmečkega ljudstva.

Zato so na podlagi že omenjenega sklepa glavnega odbora KZ v decembru 1936 v Celju pričeli pripravljati tečaje za izbrane kmečke fante in dekleta, ki bi po temeljitih pripravah poskrbeli za ustanovitev mladinskega odseka pri sleherni krajevni KZ. V tem smislu so vsem krajevnim KZ poslali okrožnico, da naj iz svoje organizacije pošljejo na tečaj sposobne mlade ljudi.⁶ Prvi voditeljski tečaj Mladinske KZ se je začel 13. januarja 1937 v na novo zgrajenem vajeniškem domu v Ljubljani, kjer so imeli tečajniki vso oskrbo. Tečaj je obiskovalo 33 sprejetih kmečkih fantov iz vseh krajev Slovenije.⁷ Organizator tečaja je bil predsednik Mladinske kmečke zveze Ludovik Puš, ki je bil hkrati tudi član glavnega odbora Kmečke zveze, sodelovalo pa je 17 predavateljev. V nedeljo 7. februarja pa so tečajniki polagali pisni in ustni izpit. Zaključka tečaja se je udeležil tudi ban dr. Marko Natlačen, ki je prisotnim kmečkim fantom tudi spregovoril. Tečajnikom so nato slovesno izročili diplome s posvetilom iz Župančičeve pesmi Duma: "Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš" in s pripisom, "da bodi to izkazilo klicar k skupnemu delu za slovensko kmečko mladino, ki je najžlahtnejše, kar narod premore".⁸

Glavi odbor KZ je naslednji tečaj priredil za kmečka dekleta v dneh od 6. do 1. marca 1937 v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani, kjer je bila oskrba brezplačna. Domoljub je napovedal 35 deklet tečajnic; tudi tokrat naj bi prišle iz vseh delov Slovenije,⁹ seveda v okviru stare Jugoslavije.

Ko je pričel decembra 1937 izhajati Orač, glasilo Kmečke zveze, je objavil imena udeležencev obeh tečajev in krajev, od koder so prišli tečajniki. Obenem je Orač naglasil, da je bil glavni namen obeh tečajev, kakor bo tudi prihodnjih, da se kmečki fantje in dekleta seznanijo z najpomembnejšimi vprašanji, ki se dotikajo slovenskega kmeta kot stanu in da hkrati dobijo za organizacijsko in stanovsko izobraževalno delo primerna navodila.¹⁰ Četudi so bili tečajniki moralno obvezani, da po uspešno opravljenem tečaju v svojem domačem

kraju nemudoma pričnejo ob tamkajšnji krajevni KZ snovati mladinske odseke, se le-ti niso razvili tja do zime 1937/1938. Orač je za tak časovni zamik navajal opravičilo, češ da je Kmečka zveza šele na letnem občnem zboru 7. marca 1937 v Ljubljani sprejela spremembe in dopolnitve pravil društva Kmečke zveze, na podlagi katerih naj se snujejo in delujejo Mladinske KZ, poleg tega pa je morala KZ, oziroma njeno vodstvo, počakati na odobritev novih pravil s strani banske uprave. In slednjič, zaradi prezaposlenosti v poletnih mesecih, se je kmečka mladina lotila organizacijskega dela šele v zimi 1937/1938.¹¹

V tem času je Domoljub prinašal članke v nadaljevanjih o organizaciji nemškega in belgijskega kmeta in posebej o organiziranosti, programu in dejavnosti nemške oziroma flamske kmečke mladine.¹² To so bila krajša in strnjena poročila s študijske poti avtorja L. Puša, ki je zlasti poudarjal vlogo mladine v kmečkem stanovskem gibanju. Puš se je predvsem navduševal za belgijsko različico Kmečke zveze in Mladinske kmečke zveze, ki jo je skušal uveljaviti v slovenskem kmečkem gibanju.

Na prvem občnem zboru Kmečke zveze 7. marca 1937, na katerem je organizacijsko že precej razvejana Kmečka zveza ugotovila, da šteje 220 krajevnih Kmečkih zvez in več kot 30.000 članov,¹³ so med drugim sprejeli tudi spremenjena pravila, ki so določala še ustanovitve ženskega mladinskega odseka KZ. Dopolnjena in spremenjena pravila Kmečke zveze je nato banska uprava Dravske banovine odobrila 12. aprila 1937.¹⁴ Po pravilih je bila Kmečka zveza društvo in osrednja organizacija krajevnih KZ in njenih odsekov, področje delovanja se je raztezalo na vso državo, imela pa je sedež v Ljubljani. Društvo je bilo, kot so navajala pravila, nepolitično. Naloge društva so bile naslednje: 1. organizirati kmečki stan stanovsko, strokovno in kulturno in mu priboriti vse pravice na vseh področjih javnega udejstvovanja, zlasti na gospodarskem področju, 2. vzbujati v kmečkem stanu na temelju krščanskih in narodnih načel stanovsko in državljansko zavednost in ga strokovno izobraževati, 3. pospeševati gospodarsko blagostanje kmečkega stanu, širiti združeno misel in dajati pobude za združeno organizacijo. A če je v pravilih Kmečke zveze iz leta 1935 določeno, da more postati član društva vsak državljan, ki je dopolnil 18 let, je v pravilih iz leta 1937 nižana starostna doba na 14 let.¹⁵ Seveda s poroko ali s prevzemom posestva preide novi gospodar ali gospodinja med člane Kmečke zveze oziroma Ženske Kmečke zveze. Sicer pa je L. Puš v Koledarju Kmečke zveze zapisal: "vsi otroci morajo aktivno, tvorno sodelovati!..."

Dokler je doma, v kmečki hiši, naj bo v kmečki organizaciji", četudi se bo kasneje učil kakšne obrti ali odločil za kak drug poklic.¹⁶

V krajevni odbor KZ, ki je bi samostojna pravna oseba in ga je ustanavljal glavni odbor, so se lahko organizirali odseki bodisi v Zvezo kmečkih žena (kmečkih gospodinj in drugih ženskih članic od 30 leta dalje) in Mladinsko kmečko zvezo fantov od 14 do 30 leta ter Mladinsko kmečko zvezo deklet, tudi od 14 do 30 leta starosti.¹⁷ Pri tem kaže zapisati dejstvo, da se je starostna meja, ki so jo navajala pravila kmečkega stanovskega gibanja v obdobju 1929-1941, vse bolj zniževala. V ilustracijo moremo za razliko od obnovljene Kmečke zveze (1935-1941) navesti preosnovano kmečko stanovsko-strokovno organizacijo Jugoslovansko kmetско zvezo, ki je delovala od leta 1929 do razpusta decembra 1931 in je v svoje članstvo sprejemala od dopolnjenega 21 leta starosti.¹⁸ Kaže, da je kmečko stanovsko gibanje v klerikalnem taboru v drugi polovici tridesetih let vse bolj stremelo za tem, da bi vključevalo čim več kmečke mladine od najzgodnejših let dalje.

V drugi polovici aprila 1937 je glavni odbor Kmečke zveze poslal vsem krajevnim kmečkim zvezam nova pravila in pravilnike. Pravila so morale krajevne KZ poslati banski upravi v ponovno odobritev,¹⁹ s čimer naj bi bil zagotovljen nemoten organizacijski razvoj ne le ženskih, marveč tudi mladinskih odsekov pri krajevnih KZ.

MKZ je dobila 1937. poleg idejno-programskih smernic tudi svoj pravilnik, po katerem je lahko postal član MKZ vsak mladenič, ki se je ukvarjal s kmetijstvom. Vsak član pa se je moral zavezati, da bo "svoje verske dolžnosti vestno opravljal" in se neoporečno obnašal. Člane je sprejemal in izključeval krajevni odbor Kmečke zveze, vendar po predhodnem sporazumu z MKZ.

Vodstvo krajevne MKZ je sestavljal 10 članski svet, v katerega so sodili vsi člani krajevne MKZ in so se morali dvakrat na leto sestati. V odbor krajevne MKZ pa so bili izvoljeni na prvem članskem svetu predsednik, tajnik in vsaj trije odborniki, poleg tega pa sta bila člana odbora tudi pooblaščen odbornik krajevne KZ in domači duhovnik. Prav tako je imela MKZ svojega zastopnika v krajevnem odboru KZ. Drugače pa je imela vsaka krajevna MKZ svoje področje dela na območju krajevne KZ, četudi ni imela položaja samostojne pravne osebe.²⁰

Sočasno s širšimi organizacijskimi pripravami so tekli razgovori tudi med vodstvom Kmečke zveze in Prosvetne zveze (PZ). Na prvem Zvezinem svetu PZ 7. januarja 1937 v Ljubljani, pod predsedstvom dr. F. Lukmana,

so med drugim govorili tudi o odnosu med obema organizacijama. L. Puš je v referatu Kako naj društva vzbujajo kmečko stanovsko zavest med drugim zastavil tudi vprašanje: "Kam s kmečko mladino?" in takoj zatem poudaril, da mora to vprašanje reševati kmečko stanovsko gibanje samo v okviru Kmečke zveze. S tega vidika naj se tudi določijo smernice dela med prosvetnimi društvi in Kmečko zvezo. Vtem ko naj PZ skrbi za splošno izobrazbo, je naloga Kmečke zveze "predvsem dvigniti strokovno kmetsko izobrazbo". Slednjič je L. Puš vsebino referata strnil v naslednjo resolucijo: 1. Vse prosvetno delo v družtvih, v katerih so večinoma kmetje, naj bo usmerjeno h kmečko-strokovni izobrazbi, 2. Potrebno je določiti področje dela ene in druge organizacije in 3. Vse delo naj "bo posvečeno katoliški skupnosti in slovenski zavesti".²¹

Četudi je že kazalo, da se bodo zadeve sporazumno uredile, kar je potrdila ena izmed sej odbora PZ pozimi 1937,²² so se na tretjem Zvezinem svetu 2. junija istega leta v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani pokazala tudi nasprotja. Na tem svetu je sodeloval tudi dr. Fran Kulovec, eden vztrajnih in zaslužnih organizatorjev Kmečke zveze, ki je govoril o namenu in ciljih Mladinske kmečke zveze. Med drugim je kot privrženec "novodobnega kmečko stanovskega gibanja" naglasil, da sloni na Slovenskem "tako politična kakor tudi kulturna organizacija na kmetu, zato je pač naša dolžnost, posvetiti vso pažnjo kmečkemu stanu kot - nositelju kulturnega gibanja. Nasprotniki so to pač dobro spoznali ter se vrgli zlasti na kmečko mladino, vsled tega ne smemo tudi mi izpuščati izpred oči kmečke mladine". Ob dejstvu, da že deluje Zveza fantovskih odsekov pod okriljem Prosvetne zveze, je F. Kulovec nadaljeval, naj se sporazumno razčisti nakazano vprašanje. "Možnost in obširno polje za delovanje pa je dana obema organizacijama. Ena bi vodila splošno vzgojo, druga bo pospeševala stanovsko kulturo."²³

Določene predloge na podlagi pravil obeh mladinskih organizacij je dal L. Puš in nakazal posamezne razlike v dejavnosti. Obenem je še zatrdil: "Ni naš namen razdvajati kake organizacije temveč osnovati novo, ki naj bi zajela ono mladina na kmetih, med katero se ne more usidrati nobena izmed dosedanjih." L. Puš je še podčrtal, da "ne gre za vprašanje ustanovitve mladinske kmečke organizacije, marveč za to, da se najde način za sodelovanje. Tu je jedro problema".^{23a}

Toda v spomenici Zveze fantovskih odsekov (ZFO), ki jo je posredoval na tem Zveznem svetu njen zastopnik prof. V. Žitko, je rečeno, da ZFO odklanja novo mladinsko organizacijo, "češ, da Kmečka zveza ni zrasla iz kontinuitete

naše organizirane katoliške skupnosti". Poleg tega da je vsebina ZFO ista, podobno da ima tudi nova Mladinska kmečka zveza, kar pomeni le cepljenje članstva in s tem moči. Spomenica je nadalje sodila, da pomeni MKZ "dejansko le presaditev neke organizacijske ideje iz inozemstva na naša tla", da bo težko ločiti delavsko mladino od prave kmečke, da se s takšno cepitvijo pospešuje "razredni boj", ki pa ga je "treba odklanjati tudi z vzgojnega stališča". Delitev mladine na stanovski podlagi, je spomenica še slednjič zatrjevala, "razbija farno skupnost in zavest občestvenosti vseh katoličanov v župniji", zato je ZFO proti organiziranju MKZ.

Po daljši razpravi so po Puševem predlogu sprejeli naslednji dogovor: 1. Obe organizaciji si bosta prizadevali za čim tesnejše sodelovanje, 2. Naloga MKZ je, da širi kmečko - stanovsko zavednost in izobrazbo in skrbi za strokovno gospodarski napredek kmečkega stanu, Prosvetni zvezi v Ljubljani in Mariboru pa bosta v okviru svojih društev skrbeli za splošno ljudsko prosveto. 3. Tam, kjer v kraju že deluje mladinski odsek te ali one organizacije in bi glede na značaj članstva delo po sprejetih načelih trpelo, se bo organiziranje kasneje snujočega odseka sporazumno opustilo.²⁴

Ko so sredi novembra 1937 izšle idejno-programske smernice MKZ v knjižici Razori za setev in žetev slovenske kmečke mladine, je bilo vprašanje ustanavljanja njenih mladinskih odsekov še vedno odprto in marsikje odvisno od naklonjenosti krajevne duhovščine do stanovskega organiziranja kmečke mladine. Tako je v ohranjenem dopisu z dne 20. novembra 1937, ki sta ga skupaj s knjižico poslala predsednik Kmečke zveze J. Brodar in zastopnik Mladinske KZ L. Puš tudi vsem župnim uradom v obeh škofijah,²⁵ razumljivo še vedno dobro vidna negotovost Kmečke zveze, porojena iz nerazpoloženja duhovščine do posebnega organiziranja kmečke mladine v MKZ. Zato sta oba avtorja dopisa upala, da bo v prihodnje s knjižico marsikatera nejasnost odstranjena in hkrati zatrjevala: "Nočemo razbijati farne skupnosti. Toda v sedanjem času je nevarno, da se razbije sama, če ne bomo sodelovali in organizacijsko zajeli kmečke množice, zlasti mladine." Avtorja v dopisu tudi zagotavljata, da dela KZ za "enotnost fare in enotnost slovenskega naroda" seveda na področju kmečkega gibanja. Pri tem sta omenila, da "imamo živahno mladinsko kmečko gibanje nasprotnikov", ki da mladino vodijo "proč od Cerkev", njenih nauk in "od slovenstva",²⁶ kjer sta mislila na organiziranost kmečke mladine v Zvezi kmetskih fantov in deklet (ZKFiD) v liberalno - unitarnem taboru.

Že v Razorih za setev in žetev kmečke

mladine je bila poudarjena načrtnost organizacijske rasti mladinskih odsekov. Ustanavljali naj bi se iz vrst "onega stotisoča kmečke mladine, ki ni organizirana".²⁷ MKZ naj bi se gradila počasi, in naj bi najprej pripravila in usposobila organizatorje za delo in se šele potem lotila organiziranja mladine. MKZ naj bi se ne ustanavljala "kar počez, ampak povsod po načrtu". Pri tem naj MKZ z odprtimi rokami sprejema pomoč in sodelovanje že obstoječih fantovskih odsekov (FO) in dekliških krožkov (DK), nikjer pa jih ne bo vabila v svoj odsek z namenom, da bi razbila ali oslabila že obstoječe odseke. V takem primeru se po sporazumu v določenem kraju ne bi organiziral odsek MKZ. Obenem se ne bi načelno branilo vključevanje članov MKZ še v druga "načelno enaka združenja", marveč je knjižica celo priporočala, naj si kmečki fant pridobi tudi drugo splošno izobrazbo in telesno vzgojne veščine.²⁸ Značilno je tudi, da je L. Puš v Domoljubu za primerjavo pisal tudi o vzgoji kmečke mladine v Nemčiji.²⁹ Zlasti je poudarjal naslednje: ker sloni vse gibanje narodnega socializma na mladih ljudeh, so ti deležni največje skrbi celotnega strankinega in družbenega aparata. Njih skrb je osredotočena na izobrazbo in vzgojo mladine po načelih nacionalsocializma. Nemška kmečka mladina je bila prvotno samostojno organizirana v okviru državnega prehranjevalnega stanu (Riechsnärstand) in je bila šele leta 1934 pritegnjena v Hitlerjevo mladino (Hitlerjugend). Toda navkljub temu je še nadalje ostala naloga prehranjevalnega urada, kot organizacije kmetov, da preko oddelka Podeželska mladina (Landjugend) še posebej vzgaja in izobražuje kmečko mladino v stanovskem pogledu. Tako se je v državnem mladinskem vodstvu Hitlerjeve mladine osnoval poseben samostojen oddelek pod imenom kmetstvo (Bauerntum), ki je imel natančna navodila glede dela kmečke mladinske organizacije. Puš je nato tudi okvirno orisal nemške kmečke in kmetijske strokovne šole ter šole za kmečke voditelje. S tem je predvsem želel pokazati, da je umestno tudi v Sloveniji ustanoviti v okviru kmečke stanovske organizacije poseben odsek za kmečko mladino, ki bo imel povsem svoje področje vzgoje, izobraževanja in dejavnosti.³⁰ L. Puš je nakazal pomen in delovanje mladinske kmečke zveze tudi v okviru belgijske Boerenbond, ki je imela podobno vlogo kot nemška kmečka mladina.

Vodstvo mladinskega odseka KZ je skupaj z vodstvom Kmečke zveze v zimi 1937/38 znova organiziralo voditeljski tečaj za kmečko mladino in sicer za fante od 19. do 27. novembra 1937³¹ in dekleta od 9. do 17. decembra 1937. Organizatorji so si prizadevali, da bi bili

pritegnjeni v te tečaje res le najboljši in najzanesljivejši, pa glede na "vnemo za kmečka vprašanja, organizatorske sposobnosti in seveda neoporečnost v vsakem oziru ter vplivnost pri kmečki mladini".³²

Kmečka zveza in Mladinska kmečka zveza sta torej zbirali slovensko kmečko mladino po stanovski plati, ki pa ponekod na podeželju ni dobila podpore. Zlasti so imeli pomisleke, če se omejimo le na katoliško-klerikalni tabor, vodstveni organi krajevnih prosvetnih društev. Med njimi je bila tudi krajevna duhovščina, ki je smela v skladu s pravilnikom MKZ poseči v delovanje mladinskih odsekov. Še več, bilo je določeno, da je mesto krajevne duhovščine tudi v teh odsekih, saj, kot je pisal L. Puš, "ne more biti ob strani pri tem velikem prerojevalnem delu slovenske kmečke mladine, ki mora zajeti polagoma zadnjo kmečko hišo".³³ Oporečnežem delitve dela znotraj kmečke stanovsko-strokovne organizacije pa je osrednje vodstvo MKZ odgovarjalo, da bi bila sicer Kmečka zveza preokorna, da mora zlasti mladina "na svojski, mladini primeren način" obravnavati vsa pereča vprašanja in si pridobiti zmožnosti za uveljavljanje v organizaciji.³⁴ Pri tem se je vodstvo sklicevalo na podobno organiziranost kmetov v drugih deželah, predvsem pa na flamsko Kmečko zvezo.

Kakšna je bila organizacijska rast Mladinske KZ, še posebej v primerjavi s Kmečko zvezo? Na plenarni seji GO KZ 9. januarja 1938 so ugotovili, da je krajevnih KZ 264 s 60.000 člani, da obstaja le še malo občin ali župnij, kjer ni bilo še nič storjenega za KZ.³⁵ Na podlagi nadrobne raziskave o organizacijski rasti Kmečke zveze od njene ustanovitve decembra 1935 pa do marca 1941 smo ugotovili, da je že ob koncu leta 1937 delovala v vseh okrajih, razen v okraju Murska Sobota. Na podlagi tabel o ustanovnih občnih zborih krajevne KZ in še posebne tabele, ki prikazuje rast krajevnih KZ po posameznih okrajih, smo ugotovili, da je bila sicer rast krajevnih KZ po posameznih okrajih zelo različna, vendar je bilo med takratnimi 25 okraji le sedem takih, kjer so imeli glede na število tedaj obstoječih občin manj kot polovico KZ in je bil izjema le okraj Murska Sobota.³⁶ Dodati velja, da je na drugem rednem občnem zboru 20. februarja 1938 zastopalo 509 delegatov KZ.³⁷ Ob pospešeni rasti krajevnih KZ, zlasti v prvih letih 1936. in 1937., je Mladinska KZ torej z dveletno zamudo spomladi 1938 obstajala le v nekaterih okrajih. V poročilu L. Puša na občnem zboru KZ 20. februarja 1938 izvemo, da je vodstvo MKZ imelo 6 sej, na katerih so preučevali način organiziranja in delovanja mladinskih odsekov na deželi, sestavljali načrte in določali snov za tako

imenovane "kmečke večere", razpravljali o krojih, praporih itd. Pri tem je poudaril, da so se nekateri referenti lotili dela "z izredno vnemo in skrbnostjo, kar je najboljše jamstvo, da bo delo rodilo tudi zaželene sadove v korist slovenske kmečke mladine".³⁸ Prav tako izve- mo, da so načrti "kmečkih večerov", se pravi sestankov MKZ kot pripomočkov za samosto- jno delo mladine pri že obstoječih mladinskih odsekih, potrdili prve uspehe. O nadaljnem organiziranju mladinskih odsekov in zbiranju novih kandidatov iz vrst kmečkih fantov in deklet za vodstvene tečaje pa je bilo glede na dotedanje manj uspešno ustanavljanje mladinskih odsekov sklenjeno, naj vse krajevne Kmečke zveze izberejo primernega fanta ali dekle in mu ali ji zaupajo organizacijo mladinskega odseka; šele tako preizkušene bodo vključili med tečajnike. Sicer pa je L. Puš v poročilu znova poudaril, da je "velika stanovska dolžnost slehernega slovenskega kmeta" zlasti pa "vsakega člana KZ, da svoje otroke pošlje v našo mladinsko organizacijo, ker jih bomo učili visoko ceniti vse, kar je s kmečko hišo v zvezi, ljubiti rodno grudo z vsem srcem in vso voljo..." Člani vodstva krajevne KZ pa imajo dolžnost, da spremljajo in nadzorujejo delo mladinskih odsekov in jim po potrebi pomagajo.³⁹

Osrednje vodstvo MKZ je od decembra 1937 dalje objavljalo organizacijske vesti v Oraču (1937-1939), ki je imel poleg rubrike Iz življenja kmečkih zvez in Iz pisarne Kmečke zveze tudi rubriko Mladinska kmečka zveza. Ko pa je bil Orač po drugem letniku januarja 1940 reorganiziran in je postal glasilo ne le Kmečke zveze, marveč tudi Kmetijske zbornice - ves čas obstoja (1937 do 1941) s samo nekajmesečnim presledkom pa tudi glasilo zveze absolventov kmetijskih šol (ZAKŠ) -, je dobil še prilogo Vestnik za organizacijska vprašanja, v katerem lahko sledimo razvoju MKZ in tudi Kmečke zveze. V rubriki Mladinska kmečka zveza so bile objavljene poleg tekočih organizacijskih vesti, ki so marsikdaj nadomestovale okrožnice, tudi še vesti o eni od pomembnih dejavnosti mladinskih odsekov, to je o nagradnem tekmovanju za člane MKZ.

V prvi številki Orača decembra 1937 je naznanilo, da so pričeli delovati fantovski oziroma dekliški odseki Kmečke zveze, bržkone tja od novembra, decembra 1937. Fantovski mladinski odseki so bili ustanovljeni v Št. Jurju pod Kumom, Beltincih, Ormožu, Selah-Šumberku, Št. Janžu pri Velenju, Šenčurju, Goričah, Vojniku, Št. Joštu nad Vrhniko, Šmartnem pri Litiji, Žireh, Trebnjem, Begunjah pri Cerknici, Križevcih, Predosljah, Dolu- Sv. Heleni in Mirni peči. Dekliški odseki pa so

obstajali v Št. Janžu pri Velenju, Šenčurju, Goričah, Št. Vidu pri Stični, Šmartnem pod Šmarno goro, Komendi. Orač je ob ugotovitvi, da se še snujejo novi odseki, izrazil tudi željo, naj ne bi "noben tečajnik in tečajnica dopustila, da bi bili stroški zanje zavrženi."⁴⁰

1. januarja je bil v Kozjem ustanovni članski svet, kot so imenovali ustanovitev mladinskega odseka; šlo je za dekliški odsek. Prav tako so ustanovili dekliški odsek v Žireh in 23. februarja fantovski odsek v Guštanjih (današnjih Ravnah na Koroškem).⁴¹ V tem času so začeli delovati fantovski odseki še v Dobrunjah, Celju, Šmartnem pri Slovenj Gradcu in Črnomlju (Talčji vrh), dekliški pa v Šmartnem pri Litiji, Dobrovi, Šmartnem pri Slovenj Gradcu in v župniji Sv. Trojica (v občini Sv. Lenart v okraju Maribor levi breg). Nadalje so bili v februarju ali marcu ustanovljeni mladinski odseki v Tržišču na Dolenjskem, Sv. Tomažu pri Ormožu in Št. Juriju ob Ščavnici.⁴² V aprilu so bili ustanovljeni mladinski odseki v Starem trgu pri Slovenj Gradcu, Bohinjski Srednji vasi, Zagorju, Ormožu in Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.⁴³ Iz kratkih poročil, ki jih je objavil Orač o nekaterih mladinskih odsekih, je razvidno, da jim je pomagala pri ustanovitvi odseka ali pri nadaljnem delu tudi krajevna duhovščina, da je bilo število članstva pretežno od 20 do 40, ponekod tudi do 60 in so imeli nekateri odseki na vsakih 14 dni članske sestanke.⁴⁴

Na plenarni seji glavnega odbora KZ, ki je bila ob zaključku kmetijske ankete, se pravi v začetku junija 1938, so med drugim obravnavali tudi poročilo vodje MKZ L. Puša. Iz objavljenega poročila v Oraču izvemo, da je Puš poudaril, da se MKZ "razvija zadovoljivo, kljub težavam, s katerimi se mora boriti. Opaziti je pri vseh odsekih zadovoljstvo nad delom, ki ga je začrtala MKZ". Seveda bo še nadalje potrebno paziti, da ne bi prišla MKZ v spore z drugimi organizacijami, s čimer so se nato v razpravi strinjali tudi drugi odborniki, ki so tudi priznavali prve uspehe nove mladinske organizacije.⁴⁵

V maju 1938 so bili ustanovljeni fantovski odseki MKZ v naslednjih krajih: Sv. Jakob v Slovenskih goricah, Središče ob Dravi, Zminec in Velika Polana, dekliški odsek pa v Zagorju ob Savi.⁴⁶ V poletnih mesecih MKZ ni organizacijsko napredovala iz že znanega vzroka, to je, zaradi prezaplenosti pri kmečkem delu, ponekod pa tudi zaradi pritegnitve kmečke mladine v društveno življenje v okviru krajevnih podružnic Prosvetne zveze. Že ustanovljeni odseki MKZ pa so sodelovali v nagradnem tekmovanju. Ob koncu leta 1938 je bilo ustanovljenih po posameznih okrajih največ fantovskih odsekov, medtem ko

je organiziranost deklet nekoliko zaostajala.

V zimi 1938/39 so organizirali tretji voditeljski tečaj za kmečke fante in dekleta. Tečaj za fante je potekal od 29. decembra 1938 do 5. januarja 1939, za dekleta pa od 7. januarja do 17. januarja 1939.⁴⁷ Osrednje vodstvo MKZ jih je priredilo z namenom, kot je poročal Orač, da bi kmečko mladino seznanili z vsemi vprašanji, s katerimi se ukvarja KZ in ji s tem dali možnost, da se usposobi za organizacijsko delo. Prav voditelji mladinskih odsekov bi morali nadalje skrbeti za vzgojo in delovanje kmečke mladine, se pravi za vse delo na kmečko-stanovskem področju. Obenem naj bi dobila kmečka mladina "jasne pojme o problemih, ki jih stavlja današnji čas".⁴⁸ S tega vidika so bila predavanja o naslednjih temah: slovenski kmet v okviru narodnega občestva, slovenski problem, narodne manjšine, politični problemi in politični razvoj našega naroda, kmečka politika, kmečka mladina in Cerkev, kulturni problemi vasi, kmet - jedro narodnega občestva, socialno vprašanje našega kmeta, liberalizem in komunizem, izseljensko vprašanje in gospodarska ter organizacijska vprašanja. Od teh naj še navedemo teme, kot so samopomoč v zadrugah, Kmetijska zbornica, gospodarska politika z ozirom na kmeta itd.⁴⁹ Tečaje je obiskovalo dotlej največ, 36 fantov in 30 deklet. Tudi tokrat so morali tečajniki z izpiti pokazati usposobljenost za vodstveno delo mladinskih odsekov. Kot je bilo že v navadi, je ob koncu tečajnike pozdravil ban M. Natlačén. Med drugim je dejal: "Naš narod je kmečki in če Slovenci ne bi imeli kmečkega stanu, nas bi že zdavnaj ne bilo. Kmet je čuval našo zemljo in ohranjal slovensko besedo... Tudi sicer je kmečki stan živi in zdravi vrec, iz katerega prihajajo zdravi sokovi, ki ne oplajajo samo kmečkega stanu ampak tudi vse ostale."⁵⁰ Pred občnim zborom Kmečke zveze, ki je bil 5. marca 1939 v Celju, so imeli krajevni odbori KZ 12. februarja istega leta svoje občne zборе; zborovalo je kar 300 krajevnih KZ.⁵¹ Na novo pa so bili ustanovni članski sveti mladinskih odsekov v 16 krajevnih KZ in sicer fantovski in dekliški v Dobovi, Sv. Katarini (občina Medvode), Dolu pri Hrastniku, Primskovem, Polšniku, samo fantovski odseki v Polju pri Ljubljani, Javorju, Makolah, Gornjem gradu in Št. Juriju ob južni železnici, kjer so imeli pred ustanovnim članskim svetom z bodočimi člani celo večtedenski tečaj. Dekliški odsek je pričel delovati še v Predosljah. Orač, ki je tedaj pisal o "velikem razmahu MKZ", četudi "so bile marsikje velike težave", je poročal, da je narastlo število mladinskih odsekov na 95, medtem ko so ponekod tudi že ustanovljeni novi pripravljalni odbori.⁵²

Vprašanje delovanja MKZ je obravnaval tudi VII. odbor Kmetijske zbornice, to je odbor za kmetijske (kmečke) organizacije, združenstvo, kmetijsko zavarovanje in vaško higieno na svoji prvi seji, ki je bila 3. junija 1938. Tam so odborniki ugotavljali, da ima MKZ "isti program, kot fantovski odseki", kar pa ni bilo res. Bili so tudi skupnega mnenja, da deluje v vasi preveč organizacij in da bi kazalo nekaj sorodnih organizacij združiti. Zato so sprejeli sklep, naj se vsa prizadevanja čim bolj usmerijo k zahtevi, da bi prosvetna društva bolj gojila kmečko miselnost in kmetijski pouk. Glede na to, da prav duhovščina v glavnem vodi podeželska posvetna društva, so še sklenili, naj bi Kmetijska zbornica stopila v stik z vodstvom semenišča in predlagala, naj bi poslej gojencem nudili tudi primerno izobrazbo s področja kmečkega življenja in gospodarstva.⁵³

V marcu 1939 sta bila ustanovljena dekliška odseka MKZ v Makolah in pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah.⁵⁴ Še vedno pereče in še ne do konca rešeno vprašanje odnosa MKZ in Prosvetne zveze in seveda s tem v zvezi zagate v organizacijski rasti mladinskih odsekov, je obravnaval L. Puš v poročilu na občnem zboru Kmečke zveze 5. marca 1939 v Celju. Uvodoma je tožil, da je Mladinska KZ šla "v dobi dveh let skozi težke preizkušnje, ki tudi v zadnjem letu niso bile še odstranjene. V krogih naših javnih delavcev niso naši načrti mogli biti vedno prav razumljeni in ocenjeni, zaradi česar so jim sicer v pravilni skrbi za našo narodno enotnost prigovarjali in nasprotovali, češ, da cepimo skupne sile slovenske mladine".⁵⁵ Znova je Puš poudarjal, da je MKZ že z delom dokazovala, kaj pomeni izpolnjevanje nalog za slovenskega kmeta in utrditev kmečkih domačij in da nobena organizacija ne opravlja tega poslanstva, zato ne more biti nobenega cepljenja skupnih moči.

Ko je nadalje L. Puš poročal o delu osrednjega vodstva MKZ, ki je imelo 14 sej, na katerih so razpravljali o organizacijskem razvoju in delu odsekov MKZ, je pojasnil, da je največ težav "povzročalo vprašanje prave oblike sodelovanja med MKZ in ostalimi društvi, odseki in krožki, ki izpovedujejo ista svetovnonazorska načela." Da bi razčistili medsebojne odnose je vodstvo Kmečke zveze pokazalo "izredno voljo in pripravljenost" pri reševanju vprašanja odnosa med obema organizacijama, v kar je KZ vložila v preteklem letu veliko dela in moči.⁵⁶ Voditelj MKZ je še poročal, da obstaja 95 mladinskih odsekov in da si mora nova ideja o posebnem organiziranju kmečke mladine "skoro vsepovsod le s težavo utirati pot", pri tem pa je naglasil, da bi bilo lahko odsekov še enkrat toliko, "če

ne bi čutili nekega tihega odpora nekaterih duhovnikov". Puš se je zato obračal na odbornike krajevnih KZ in naročal, naj bi poslej iskali tesnejše sodelovanje s krajevno duhovščino.⁵⁷ Poleg tega je tožil, da je bilo potrebno premagati predsodke o nepotrebnosti MKZ pri samem kmečkem prebivalstvu. Zato je bila naloga Orača tudi v tem, da je v nekaj člankih utemeljeval potrebo, da se mora vendarle tudi na tisoče in tisoče kmečke mladine, ki še ni nikjer organizirana, vključiti v kmečko stanovsko gibanje, da bi okrepila slovenski kmečki stan.⁵⁸

N plenarni seji glavnega odbora Kmečke zveze 26. novembra 1939 je vodstvo ugotavljalo, da so se hkrati z organizacijskim razvojem krajevnih KZ razvijali tudi odseki MKZ in da živahno delujeta 102, medtem ko je 25 odsekov že priskrbelo svoje prapore. Puš je v svojem poročilu še povedal, da se "delo odsekov MKZ že izdatno pozna". Osrednje vodstvo MKZ je pripravljalo in izdajalo predavanja in drugo snov, ki je bila predmet obravnave na sestankih mladinskih odsekov. V prizadevanju, da bi se mladinski odseki v okraju med seboj bolje povezali, so aktivirali določeno število šolskega učnega osebja, ki naj bi svetovalo in nadzorovalo delo mladinskih odsekov. Ob sprejetju Puševega poročila so na plenarni seji tudi

sklenili, da je treba posvečati razvoju mladinske organizacije vso pozornost in da je treba kmečko mladino "vzgojiti v kmečki miselnosti, sicer se bo grudi popolnoma odtujila".⁵⁹

Decembra 1939 je bil v Ljubljani že četrti voditeljski tečaj. Udeležilo se ga je, kot so objavili v Vestniku za organizacijska vprašanja februarja 1940, le 18 fantov in 29 deklet. Ta objava je tudi opozorila pristojne krajevne Kmečke zveze, da so dolžni pomagati tečajniku, ko se bo v domačem kraju lotil ustanavljanja mladinskega odseka.⁶⁰

Na občnem zboru delegatov Kmečke zveze v Celju 25. februarja 1940, na katerem so bili predstavniki tudi iz vrst Prosvetne zveze, Zveze združenih delavcev in Zveze absolventov kmetijskih šol, je tajnik Milan Finec v poročilu o delovanju obeh organizacij navedel, da je bilo takrat ustanovljenih 330 krajevnih KZ v občinah ali v župnijah in 101 mladinski odsek, od tega 58 fantovskih in 43 dekliških, pri mnogih pa so še pripravljali ustanovitev odseka.⁶¹ Sprejet je bil Brodarjev predlog, da se pri vsaki krajevni KZ osnujeta oba odseka MKZ in da imajo prisotni delegati častno dolžnost poskrbeti za ustanovitev obeh odsekov.⁶² Vse to razkriva, da vodstvo Kmečke zveze še daleč ni bilo povsem zadovoljno z rastjo mladinskih odsekov, četudi je Kmečka

Tabor kmečke zveze 15. avgusta 1938 na Brezjah. Fototeka Muzeja novejšje zgodovine v Ljubljani

zveza veljala za množično organizacijo slovenskih kmetov.

V letu 1940 sta bila na novo ustanovljena fantovska odseka v Ratečah-Planici in Prevaljah in dekliška v Št. Juriju pri Celju in Nevljah.⁶³ Fantovski in dekliški odsek sta delovala še na Št. Janžu pri Vinski gori in dekliški odsek v Sv. Miklavžu nad Laškim,⁶⁴ fantovski pa v Št. Janžu pri Velenju.⁶⁵

Kaže, da marsikateri mladinski odsek pri krajevni KZ vodstvu Mladinske kmečke zveze ni sproti poročal o ustanovnem članskem svetu, marveč le o delovanju, o čemer je pisal tudi Orač in kasneje Vestnik za organizacijska vprašanja (mesečna priloga Orača). Zato smo tudi tovrstne podatke uporabili kot dokaz za ustanovitev in delovanje MKZ v posameznih krajih. Mladinski odseki so torej delovali še v Koprivnici pri Rajhenburgu⁶⁶ (Brestanici), Mirni peči,⁶⁷ Škalah pri Velenju,⁶⁸ Račni,⁶⁹ Grosupljah,⁷⁰ Trbovljah,⁷¹ Ormožu,⁷² Sv. Bolfenku pri Središču,⁷³ Cezanjevcih,⁷⁴ Primskovem pri Litiji.⁷⁵ Marca 1941 pa so ustanovili fantovski in dekliški odsek še v ptujskem okraju in sicer na Ptuju,⁷⁶ v Sv. Barbari v Halozah,⁷⁷ Št. Vidu pri Ptuju,⁷⁸ in v okraju Ljubljana-okolica v Polhovem Gradcu.⁷⁹

Poslednja voditeljska tečaja pred aprilskim zlomom sta bila v decembru 1940. Zanju so določili kmečke mladeniče in mladenke predvsem iz tistih krajev, kjer še ni bilo mladinskih odsekov ali pa so obstajali le pripravljalni odbori. Tudi tokrat so imeli tečajniki (27 fantov in 26 deklet) vso oskrbo brezplačno, krajevne KZ pa so prispevale za stroške.⁸⁰

Aprila 1941 je bilo organizacijsko stanje mladinskih odsekov v posameznih okrajih po zbranih podatkih v Oraču (137-1941) s prilogo Vestnik za organizacijska vprašanja (januar 1940 do aprila 1941) naslednje:

okraj Brežice

11 K KZ Dobova (dekliški in fantovski), Koprivnica (d. in f.), Videm ob Savi (f.)

okraj Celje

17 K KZ Celje (f.), Št. Jurij pri Celju (d. in f.), Vojnik (f.)

okraj Črnomelj

10 K KZ Črnomelj (f.)

okraj Dravograd

9 K KZ Guštanj (d. in f.), Prevalje (f.)

okraj Gornji Grad

10 K KZ Gornji Grad (f.), Mozirje (d. in f.)

okraj Kamnik

19 K KZ Komenda (f.), Nevlje (d.)

okraj Kočevje

13 K KZ Dolenja vas (d. in f.), Velike Lašče (d.)

okraj Kranj

17 K KZ Cerklje na Gorenjskem (f.), Goriče (d. in f.), Naklo (d. in f.), Predoslje (d. in f.), Šenčur (d. in f.)

okraj Krško

12 K KZ Št. Janž (f.), Št. Rupert (f.), Tržišče (d.)

okraj Laško

7 K KZ Dol pri Hrastniku (d. in f.), Sv. Miklavž (d.)

okraj Lendava

8 K KZ Beltinci (f.), Polana (f.)

okraj Litija

13 K KZ Polšnik (d. in f.), Primskovo (d. in f.), Šmartno pri Litiji (d. in f.), Št. Jurij pod Kumom (f.), Št. Vid pri Stični (d.), Zagorje ob Savi (d. in f.)

okraj Ljutomer

12 K KZ Cezanjevci (d. in f.), Križevci (d. in f.), Ljutomer (d. in f.), Mala Nedelja (d. in f.), Sv. Jurij ob Ščavnici (Videm) (d. in f.)

okraj Ljubljana-okolica

23 K KZ Polje (f.), Dobova (d. in f.), Dobrunje (f.), Dol (f.), Polhov Gradec (d. in f.), Račna (d. in f.), Sv. Katarina (d. in f.), Šmarje (f.), Šmartno pod Šmarno goro (d. in f.), Št. Jošt nad Vrhniko (f.)

okraj Logatec

7 K KZ Begunje (d. in f.), Rovte (d. in f.), Žiri (d. in f.)

okraj Maribor desni breg

13 K KZ Makole (d. in f.), Polskava (d. in f.)

okraj Maribor levi breg

15 K KZ Sv. Jakob (d. in f.), Sv. Lenart (d.), Sv. Rupert (d.), Sv. Trojica (d.)

okraj Novo mesto

17 K KZ Mirna peč (d. in f.), Selo-Šumberk (f.), Trebnje (f.)

okraj Ptuj

17 K KZ Ormož (d. in f.), Ptuj (d. in f.), Središče ob Dravi (f.), Sv. Barbara v Halozah (d. in f.), Sv. Tomaž (f.), Št. Vid pri Ptuju (d. in f.)

okraj Radovljica

11 K KZ Bohinjska Srednja vas (f.), Rateče-Planica (f.)

okraj Slovenj Gradec

11 K KZ Stari trg (d. in f.), Škale pri Velenju (d. in f.), Šmartno pri Slovenj Gradcu (d. in f.), Št. Janž pri Velenju (d. in f.), Topolšičica (d. in f.), Velenje (d. in f.)

okraj Škofja Loka

14 K KZ Javorje (f.), Trebija (d.)

Nadrobno pregled mladinskih odsekov po okrajih pokaže, da v treh okrajih (Šmarju pri Jelšah, Slovenskih Konjicah in Murski Soboti) niso ustanavljali MKZ. Sicer pa je bilo tudi v vseh drugih okrajih le nekaj odsekov, prevladovali so fantovski ob neznatnem zastajanju dekliških. Od 308 krajevnih KZ konec leta 1940, oziroma 328 januarja 1941, kot je navedeno na jubilejnim občnem zboru kmečke zveze 26. januarja 1941,⁸¹ je imelo po naši ugotovitvi le 76 krajevnih KZ tudi mladinske odseke, torej okrog četrtnina vseh. Vseh odsekov pa je bilo 118 (od tega 52 dekliških in 68 fantovskih)). Morda je ob tem zanimivo, da so bili tako kot krajevne KZ tudi njeni mladinski odseki v okrajih z najmanjšim odstotkom kmečkega prebivalstva, to je v Laškem, Kranju, Ljubljani -okolici, Radovljici.

Med vzroki za to, poleg že opisanega odnosa vodstva Prosvetne zveze do Mladinske KZ, ki se je dokaj pozno pričela načrtno organizirati, moramo še dodatno upoštevati, da so v tem času poskusili organizirati kmečko mladino tudi v organizacijo Katoliške akcije, pod imenom Zveza katoliških kmečkih mladcev in Zveza katoliških kmečkih mladenk, pri čemer je bila zopet najbolj obremenjena krajevna duhovščina. Na drugi strani pa se je beg kmečke mladine s podeželja nadaljeval, pri čemer sta morda prednjačila oba prekmurska okraja, od koder je mnogo mladine odhajalo na (sezonsko) delo v Nemčijo in Francijo (seveda v letih pred drugo svetovno vojno) ali v nekatere pokrajine v državi, npr. v Belje. O prekomernem odhajanju kmečke mladine iz vrst večjih kmečkih posestnikov se je zlasti pritoževal murskosoboški okraj v dopisu Kmetijski zbornici leta 1940, v katerem je prosil, da bi ustrezni uradi preprečili odhod posebno tistim, ki imajo dovolj dela na svojih kmečkih obratih.⁸² Ob tem pa ne smemo prezreti, da se je mladina iz obeh prekmurskih okrajev, ki je odhajala na sezonsko delo, posebej organizirala predvsem v Zvezo poljedelskih delavcev, ki se je ustanovila aprila 1937 s sedežem v Murski Soboti. Leta 1940 naj bi ta štela v 24 podružnicah (bile so v Prekmurju in nekaj v Medjimurju) okoli 14.600 članov,⁸³ sredi septembra 1940 pa se je vključila v delavsko strokovno organizacijo, Zvezo združenih delavcev, ki pa je vse bolj navezovala stike z vodstvom Kmečke zveze.

Slabo organizacijsko rast MKZ je torej pripisati konkurenčnosti ZFO in ZDK znotraj katoliškega tabora, pa tudi živahno delujočim društvom v nasprotnem taboru v okviru Zveze kmetijskih fantov in deklet (ZKFiD). Posebej je poudariti, da je imela ZKFiD to prednost, da je bilo njeno krajevno društvo po pravilih samostojna pravna oseba, da je imela zelo

široko področje dejavnosti (prosvetno in kmečko stanovsko), medtem ko je bila MKZ enostransko usmerjena, zato so bila društva kmetijskih fantov in deklet vsekakor privlačnejša za vaško oziroma kmečko-obrtno mladino.

Vodstvo MKZ je v poročilih na občnih zbiorih navajalo, da so v krajevnih MKZ uspešno vpeljali "kmečke večere". Gojili so deklamacije, petje narodnih pesmi, govorniške vaje, pa tudi poslušali predavanja iz kmetijskih strok. Nekatere krajevne MKZ so prirejale tudi mladinske taborne in izlete. Slovensko javnost so seznanjali tudi s strokovno vodenimi nagradnimi tekmami, na katerih je strokovna komisija ocenjevala večmesečno delo prijavljenih, tako krajevnih MKZ kot posameznih članov. Tako npr. so pri kmečkih fantih ocenjevali rast in kakovost pridelanih poljščin, urejenost hleva in rejo hlevske živine pa tudi strokovno kmetijsko znanje. Pri kmečkih dekletih so ocenjevali vzdrževanje reda in čistoče v domači hiši in okolici, gojenje povrtnin, perutnine itd.⁸⁴

Kot zanimivost naj še navedemo, da so že prej, zlasti pa ko je glavni odbor KZ leta 1940 uvedel za vse župnije, kjer so delovale krajevne KZ, jesensko kmečko praznovanje - zahvalno nedeljo, bile krajevne MKZ še posebej dejavne. Na zahvalno nedeljo so v sprevedu s prapori in poljskimi pridelki v košarah prihajali k cerkvenemu obredu. Oživiljen starodavni slovenski kmečki praznik so popestrili še s popoldansko proslavo "kmečko akademijo". V spomladanskem času pa so istega leta praznovali tudi "prošnjo nedeljo". Vse to naj bi mladino in nasploh kmečko ljudstvo, kot je pisal Domoljub, krepilo v občutku stanovske skupnosti in povezanosti svoje usode, pa tudi vzbujalo ljubezen do kmečkega življenja in dela.⁸⁵

OPOMBE

1. Novine Slovenske krajine, 12. januarja 1936, št. 2 — 2. Arhiv Slovenije (odslej AS), fond banska uprava Dravske banovine, drugi oddelek BAN 16-2 (odslej BAN 16-2), Društva, fasc. 9140-10600/1936, št. spisa 9595/1; pravila Kmečke zveze — 3. Orač, december I/1937, št. 1, v rubriki Mladinska kmečka zveza - Naši odseki — 4. Domoljub, 1. januarja 1937, št. 1, Mladinska kmečka zveza — 5. Ibid. — 6. Domoljub, 1. januarja 1937, št. 1 — 7. Orač, december 1937, št. 1 — 8. Domoljub, 10. februarja 1937, št. 6. Ludovik Puš je bil na Kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu v dvajsetih letih vzgojitelj in strokovni učitelj, bil je tudi kulturni delavec in skladatelj. Leta 1932 ga je Marušičeva banska oblast nasilno upokojila, oktobra istega leta pa je bil izvoljen v vodstvo Prosvetne zveze. Kot

zadružni referent se je pozneje zaposlil na Kmetijskem oddelku banske uprave Dravske banovine. (Primerjaj Domoljub, 30. oktobra 1935, št. 44, Žrtve JNS režima v kmetijski stroki; Brazda, III/1936, št. 10-11; 12 nep. str.; Petdeset let Kmetijske šole na Grmu 1886-1936, Novo mesto 1936, str. 99, 101, 102 — 9. Domoljub, 3. marca 1937, št. 9; Ibidem, 17. marca 1937, št. 11, Dekliški tečaj K.Z.; Orač, december 1937, št. 1. Poleg tečaja so si kmečka dekleta ogledala nekatere znamenitosti Ljubljane, med drugim Narodni muzej, Jugoslovansko tiskarno in Krekovo gospodinjstvo šolo v Šiški. Tudi na dekliškem tečaju, tako kot na fantovskem, so imeli večerno prireditev. Ob zaključku pisnih in ustnih izpitov pa jim je ob nagovoru ban dr. M. Natlačen izročil diplomo — 10. Orač, december 1937, št. 1 — 11. Orač, ibid. — 12. Domoljub, 1. aprila 1937, št. 13, Organizacija nemškega kmeta; 7. aprila 1937, št. 14, Tržni red v Nemčiji; 14. aprila 1937, št. 15 Vzgoja kmečke mladine v Nemčiji; 28. aprila 1937, št. 17, Stanovska in strokovna izobrazba v okrilju belgijske kmečke zveze; 5. maja 1937, št. 18, Belgijska mladinska kmečka zveza; 12. maja 1937, št. 19, Izobrazba kmečke mladine v Belgiji — 13. Domoljub, 10. marca 1937, št. 10, Slovenski parlament — 14. AS, BAN 16-2, fond Društva, fasc. 9001-11000/1938, št. spisa 10679/3, pravila Kmečke zveze z dne 7. marca 1937 — 15. Ibid. — 16. Koledar Kmečke zveze za leto 1938, L. Puš, Mladinska kmečka zveza, str. 90, 91 — 17. AS, BAN 16-2, fond Društva, fasc. 9104-10600/1936, št. spisa 9595/1, Pravila Kmečke zveze 1935 — 18. Ibid., fasc. 2801-3800/1929, Pravila Kmečke zveze za ljubljansko oblast odobrene z dne 5. julija 1929 in 30. maja 1930 — 19. Domoljub, 28. aprila 1937, št. 17, notica v rubriki Iz življenja Kmečkih zvez — 20. A INZ, Gradivo Zveze kmetskih fantov in deklet, fasc. 3, Pravilnik Mladinske kmečke zveze 1937, str. 3-7 — 21. Vestnik Prosvetnih zvez Ljubljana, Maribor, januar 1937, št. 1, str. 6-7. Primerjaj tudi L. Pušev prispevek sredi aprila 1937 v Domoljubu pod naslovom Kako je pri nas, kjer Puš razmejuje delo ene in druge organizacije. (Domoljub, 14. aprila 1937, št. 15) — 22. Primerjaj Vestnik Prosvetnih zvez Ljubljana, Maribor, februar 1937, št. 2, str. 13-14 — 23. Vestnik Prosvetnih zvez, junij 1937, št. 6, str. 44. Ibid., str. 45 — 23a. Ibid. — 24. Ibid., str. 45 — 25. A INZ, Gradivo Zveze kmetskih fantov in deklet, fasc. 1; Primerjaj tudi objavo tega dopisa v Grudi 1938, št. 10, str. 225, Bog daj srečo! — 26. Ibid. — 27. Razori za setev in žetev. Ljubljana 1937, str. 37 — 28. Ibid., str. 38, 39 — 29. Domoljub, 14. aprila 1937, št. 15, Kako je povsod. Vzgoja kmečke mladine v Nemčiji — 30.

Ibid. — 31. Orač, december 1937, št. 1, Naši odseki v rubriki Mladinska kmečka zveza — Koledar Kmečke zveze za leto 1938, L. Puš, Mladinska kmečka zveza, str. 93 — 33. Ibid., str. 92 — 34. Ibid., str. 93 — 35. Orač, januar 1938, št. 2 — 36. Primerjaj Anka Vidovič-Miklavčič, Kmečko stanovsko gibanje v klerikalnem taboru na Slovenskem 1935-1941. Borec, Ljubljana 1990, št. 1, str. 71-143, zlasti str. 114 s tabelo o krajevnih KZ — 37. Orač, februar 1938, št. 3 — 38. Orač, februar 1938, št. 3, Delo Mladinskih odsekov v rubriki Mladinska kmečka zveza — 39. Ibid. — 40. Orač, december 1937, št. 1 — 41. Orač, februar 1938, št. 3 — 42. Orač, marec 1938, št. 4 — 43. Orač, april 1938, št. 5 — 44. Orač, januar, februar, marec, april 1938, št. 2, 3, 4, 5 — 45. Orač, junij 1938, št. 7 — 46. Orač, maj 1938, št. 6, junij 1938, št. 7 — 47. Orač, januar 1939, št. 1, februar 1939, št. 2 — 48. Orač, februar 1939, št. 2 — 49. Orač, januar 1939, št. 1 — 50. Orač, februar 1939, št. 2 — 51. Orač, marec 1939, št. 3; Orač, maj 1939, št. 5 — 52. Orač, marec 1939, št. 3 — 53. AS, fond Kmetijska zbornica, fasc. neoštevilčen /zapisniki sej Kmetijske zbornice/, Zapisnik 1. seje VII. odbora za kmetijske organizacije, zadružništvo, kmečko zavarovanje in vaško higieno — 54. Orač, april 1939, št. 5 — 55. Orač, april 1939, št. 5 — 56. Ibid. — 57. Ibid. — 58. Ibid. — 59. Vestnik za organizacijska vprašanja, januar 1940, št. 1 — 60. Vestnik za organizacijska vprašanja, februar 1940, št. 2 — 61. Vestnik za organizacijska vprašanja, april 1940, št. 4 — 62. Ibid. — 63. Ibid., februar 1940, št. 2 — 64. Ibid., maj 1940, št. 5 — 65. Ibid., avgust 1940, št. 8 — 66. Orač, februar 1939, št. 2, julija 1939, št. 7 — 67. Orač, avgust 1939, št. 8 — 68. Orač, september 1939, št. 9, oktober 1939, št. 10 — 69. Orač, oktober 1939, št. 10 — 70. Ibid. — 71. Ibid. — 72. Ibid. — 73. Ibid. — 74. Ibid. — 75. Ibid., marec 1939, št. 3; september 1939, št. 4. — 76. Vestnik za organizacijska vprašanja, april 1941, št. 4 — 77. Ibid. — 78. Ibid. — 79. Ibid. — 80. Vestnik za organizacijska vprašanja, december 1940, št. 12; januar 1941, št. 1, Voditeljska tečaja M KZ — 81. Vestnik za organizacijska vprašanja, februar 1941, št. 2 — 82. AS, fond Kmetijska zbornica, fasc. neoštevilčen, Dopis okraja Murska Sobota Kmetijski zbornici 1940 (poleg letnice datum ni viden — 83. Slovenski dom, 17. marca 1941, št. 63 — 84. Primerjaj Orač, marec 1938, št. 4; Ibid., april 1938, št. 5; Ibid., december 1939, št. 12; Vestnik za organizacijska vprašanja, marec 1940, št. 3; Ibid. maj 1940, št. 5 — 85. Domoljub, 6. novembra 1940, št. 45

GOSPODINJSKE POMOČNICE V PRVEM DESETLETJU SOCIALISTIČNEGA OBDOBJA

LJILJANA ŠUŠTAR

Izraz gospodinjske pomočnice opredeljuje osebe, največkrat dekleta, ki so v gospodinjstvu delodajalca opravljale hišna (gospodinjska) opravila, od pospravljanja in kuhanja do varovanja otrok.

Ob številnih leposlovnih delih in etnoloških raziskavah, predvsem o kmečkih hlapcih in deklah ter manj "služkinjah", kot je udomačen izraz za gospodinjske pomočnice, imamo tudi etnološko raziskavo o služkinjah v Ljubljani med obema vojnama.¹ V njej avtorica Janja Žagar predstavi socialni izvor služkinj in njihovih delodajalcev, vzroke in način zaposlovanja, opravila, socialno in pravno zaščito ter poklicna združenja.² In kakšni so bili pogledi, odnos nove družbe do njih po osvoboditvi? Enega izmed njih je možno razbrati tudi iz literarnega dela Spoznanja Radka Poliča: "Takrat nama je službujoča uradnica s povzdignjenim glasom zdrdrala nove poglede na ravnanje s pomočnicami. Iz tega je človek razbral, da si nismo na jasnem, kako naj v socialistični družbi ravnamo s služkinjami. Po eni strani so še potrebne, hkrati pa vemo, da je to najbolj nevhvaležno in ponižujoče delo, če že ne izkoriščanja človeka." In še nekoliko naprej: "Izrabila je našo zmedenost, saj nismo vedeli, kako naj se obnašamo do nje. Postati mora enakopraven član družine, spoštovati moramo njeno dostojanstvo, z nobeno besedo ali kretnjo ji ne smemo dati čutiti, da je 'dekla'."³

Oglejmo si skozi nekatere vire njihovo številčnost, sindikalno povezovanje, socialni položaj, kulturnoprosvetno in politično udejstvovanje v času po letu 1945.

Sindikalno povezovanje - kazalec številčnosti

Za poklicna združenja in organizacije gospodinjske pomočnice niso kazale pravega interesa, ne v letih med obema vojnama, ne po letu 1945. Njihovo organiziranost pred letom 1945 je predstavila navedena razprava Janje Žagar. Prva združenja so bila namenjena pomoči v primeru starosti, onemoglosti in brezposelnosti. V taki funkciji sta bila v Ljubljani leta 1905 ustanovljena Zavod sv. Marte in Društvo Zavod sv. Marte. V stari Jugoslaviji so delovale tri strankarsko obarvane strokovne organizacije. Prva, Poselska zveza, nastala iz Zveze služkinj, se je vključila v krščansko socialistično Jugoslovansko strokovno

zvezo, druga pa je bila Zveza gospodinjskih pomočnic, ki ni pogojevala strankarske pripadnosti, izdajala pa je tudi glasilo Gospodinjska pomočnica. Obe organizaciji sta bili vključeni v Delavsko zbornico. Tretja, Organizacija hišnih poslov, je delovala v okviru Zveze delavskih žena in deklet. Z nastopom italijanske oblasti 1941. so ustanovili Sindikat hišno-gospodinjskih poslov za Ljubljansko pokrajino, vključen v Pokrajinsko delavsko zvezo.⁴

Kakšno je bilo stanje organiziranosti do konca vojne, razberemo iz poročila enega od oddelkov Pokrajinske delavske zveze z dne 11. maja 1945. Število članstva na dan 1. maja 1945 je bilo 157. Bili so tudi edini, ki niso imeli urejenih delovnih in plačilnih pogojev s kolektivno pogodbo oziroma posebnimi mezd-nimi pogodbami.⁵ Z nastajanjem nove sindikalne organiziranosti v Jugoslaviji spomladi 1945 se je med mnogimi (26 strokovnih zvez) oblikoval tudi sindikat gospodinjskih pomočnic Zveza delavcev hišnega pomožnega osebja (tudi Zveza gospodinjskih pomočnic). V začetku aprila 1945, na seji plenuma Glavnega odbora Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Jugoslavije (ESZDNJ), so bila sprejeta in konec maja potrjena pravila Zveze.⁶

Zveza je povezovala naslednje poklice: gospodinjske pomočnice, kuharice, sobarice, hišne šoferje in hišne postrežnike. Iz pravil sledi, da je bila Zveza dolžna poleg delovanja pri obnovi in graditvi Demokratične federativne Jugoslavije skrbeti za izboljšanje socialnega položaja svojih članov in dvig kulturnega in strokovnega nivoja delavcev, gmotno pomagati članom v primeru boleznih, brezposelnosti in v pravnih sporih v zvezi z delovnimi odnosi. Zadnja alineja člena, ki govori o nalogah Zveze, pa pravi, "da vodi stavkovne, tarifne in druge akcije svojih organizacij."

V Sloveniji so se začele na pobudo Glavnega odbora ESZDN za Slovenijo v mesecu juliju 1945 priprave za organiziranje hišnega pomožnega osebja. Prva je bila ustanovljena že v juliju podružnica v Ljubljani in je septembra vključevala 300 članov.⁷ Tajništvo Zveze (vodstveni organi sindikalne zveze na ravni republike) nikakor ni moglo zaživeti vse do jeseni 1946. Iz tega časa nam je znana tudi sestava odbora Zveze: predsednica je bila Angelca Krže, podpredsednik Franc Lukšič (hišnik), tajnica Milica Domajnko, blagajnik Ivan Vrbovšek (hišnik), člani pa Marica Marič, Jelka

Lončarič in Tončka Starič.⁸ Na prvi konferenci Zveze aprila 1946 pa so bili prisotni le člani ljubljanskih podružnic.⁹

V tej stroki je bilo opazno stalno odhajanje žena v druge poklice in je bil pregled nad številom zaposlenih in organiziranih v sindikatu težak in tudi ne povsem zanesljiv. Kljub temu si oglejmo nekaj števil.¹⁰ Za december 1945 imamo podatke o podružnici v Ljubljani s 430 člani, treh podružnicah v okolju Ljubljana okolica s 140 člani in eno podružnico v mariborskem okrožju z 42 člani. Že januarja 1946 pa se omenjenim podružnicam priključita še dve podružnici v novomeškem okrožju s 55 člani. Od samega začetka se je tajništvo zveze ukvarjalo z vprašanjem rešitve vključevanja gospodinjskih pomočnic v sindikat. Tako v poročilih navaja za jesen 1945, da je od 1700 gospodinjskih pomočnic v Ljubljani organiziranih 350. Za leto 1947 navajajo poročila, da jih je v Kranju od 150 organiziranih 93, v Kamniku od 70 pa 24. Število organiziranih gospodinjskih pomočnic po krajih v letih 1945-1948 kaže spodnja tabela.

Trbovlje, pa jih skoraj ni bilo. Na kratko si oglejmo organiziranost gospodinjskih pomočnic v Ljubljani. Do pomladi 1946 so bile organizirane v eni podružnici. Poročilo tajništva Zveze s konca marca 1946 pa navaja že štiri. Poleti istega leta je 10 podružnic povezoval Krajevni odbor Zveze (KOZ) hišnega pomožnega osebja. Aprila 1947 je bila izvedena reorganizacija v štiri podružnice: podružnica Ljubljana 1 s sedežem na Sv. Petra cesti 85 (danes Trubarjeva ulica), podružnica Ljubljana 2 na Gregorčičevi ulici 7, podružnica Ljubljana 3 na Gosposvetski cesti 14 in podružnica Ljubljana 4 v Černetovi ulici 31. Ukinjen je bil tudi KOZ Zveze. Ob vključitvi v Zvezo krajevne industrije in obrti spomladi 1948 so bile organizirane v dveh podružnicah. Zadnji podatek o organiziranosti je iz srede julija 1949 v zapisniku seje Krajevnega odbora sindikata, kjer se navaja, da se je iz treh oblikovala ena podružnica.

Rast zaposlovanja v tej stroki moramo iskati v povezavi z razvojem drugih družbenih dejavnosti (javnih služb), z zaposlovanjem in

Pregled organiziranja gospodinjskih pomočnic po krajevnih sindikalnih podružnicah 1945 - 1948

Podružnice (p)	1945		1946		1947		1948
	september	december	pomlad	jesen	pomlad	jesen	pomlad
Ljubljana	300 (1p)	430 (1p)	550 (1p)	550 (10p)	1217 (4p)	1442 (4p)	1504 (4p)
Vrhnika			65	31	38	32	37
Kranj		v ust.	30	44	93	75	94
Kamnik		40	31	23	24	20	29
Trzič			ni podatkov		22	20	19
Radovljica			ni podat.	23	38	25	20
Kranjska gora			ni podat.	15	ni podatkov		
Črnomelj			25	19	18	15	27
Novo mesto			30	36	26	36	26
Ribnica			v ust.	14	30	31	26
Maribor		50	89	375	409	223	286
Ptuj			v ust.	18	36	30	50
Celje			ni podatkov			103	155
Dolnja Lendava			v ust.	18	ni podat.	15	24
Gornja Lendava (Grad na Goričkem)			ni podat.	v ust.	ni podat.	23	
Jesenice						v ust.	15
Trbovlje						v ust.	20
Ljutomer							v ust.
Dravograd							v ust.

v ust. = v ustanavljanju

Iz nje sledi, da je bilo največ gospodinjskih pomočnic zaposlenih v največjih središčih, v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju. V industrijskih centrih, kot sta Jesenice in

vključevanjem žena v politično življenje. Z razvojem industrializacije (čas prve petletke) pa lahko povežemo od leta 1947 prisotno večje povpraševanje po gospodinjskih pomočni-

cah, kot pa jih je trg delovne sile nudil, saj so se le-te ob mobilizaciji za proizvodnjo bolj množično zaposlovale v industriji. Poročilo o stanju šolstva v Ljubljani iz leta 1950 navaja, da v šolskem letu 1949/1950 v mesecu oktobru in novembru ugotavljajo povečanje bolniških dopustov posvetnih delavk: "Mnogo teh zamujenih dni gre na račun mater, ki so po zadnji mobilizaciji delovne sile ostale brez hišnih pomočnic in morajo v primeru otrokovega obolenja ostati doma in ga negovati. Mobilizacija hišnih pomočnic za produkcijo je občutno prizadela ravno družine pedagoških delavk in jim zelo otežila, nekaterim (z večjim številom otrok) celo onemogočila pripravo za pouk... da ne govorimo o strokovnem in političnem študiju."¹¹

Zaradi nenehnega upadanja števila članic Zveze hišnega pomožnega osebja in vključevanja posameznic v manjših krajih v druge sindikalne zveze, so od pomladi 1947 s terena prihajale pobude o ukinitvi samostojne zveze. Po 6. plenumu Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije februarja 1948 se je Zveza hišnega pomožnega osebja vključila v Zvezo delavcev krajevne industrije in obrti, ta 1950. v Sindikat obrtnih delavcev in 1955. v Sindikat komunalnih in obrtnih delavcev.¹² V Zvezo krajevne industrije in obrti so se vključile kot samostojne podružnice gospodinjskih pomočnic dve iz Ljubljane, po ena z Maribora, Celja, Kranja in Ptuja, podružnice po ostalih krajih pa zaradi majhnega števila kot grupe podružnice Krajevne industrije in obrti.¹³ Po ukinitvi samostojne Zveze hišnega pomožnega osebja kot samostojnega sindikata so podatki o delovanju gospodinjskih pomočnic vedno bolj skopi in suhoparni, zasledimo jih največkrat v poročilih, podanih na občnih zboreh pripadajočega sindikata. Tako lahko razberemo iz poročila o letnem občnem zboru Krajevnega odbora zveze delavcev (KOZ) krajevne industrije in obrti Ljubljana, da je bilo leta 1949 sindikalno organiziranih 1800 gospodinjskih pomočnic.¹⁴ Za leti 1953-1954 govorijo podatki o 2200 gospodinjskih pomočnicah v Ljubljani.¹⁵ Za leto 1956 pa se jih navaja 1663 v okraju Ljubljana.¹⁶ Koncem leta 1955 je bilo še 90 gospodinjskih pomočnic, zaposlenih v okviru Gospodinjskega biroja pri Zavodu za napredek gospodinjstva. Opravljale so delo v določenem delovnem času (med 6 in 12 uro ter 14 in 16 uro).¹⁷ V letu 1957 je zaposloval Zavod 53 deklet za pomoč 350-400 gospodinjstvom.¹⁸ Leta 1965 je bilo v Sloveniji še 4583 gospodinjskih pomočnic, v Ljubljani 1049, in leta 1983 v Sloveniji 884 in v Ljubljani 300.¹⁹

Gospodinjske pomočnice in delodajalci

Tako je tudi po drugi svetovni vojni ves čas predstavljalo podeželje vir, iz katerega so prihajala dekleta - gospodinjske pomočnice. V obravnavanem času je predstavljala ta služba odskočno desko za nove poklice: delavke v tovarnah, kurirke, šivilje, sprevodnice, voznice trolejbusov, strojepiske, knjigovodkinje, bolničarke in delavke v gostinski stroki. Ta poklicna znanja so si pridobile z izobraževalnimi tečaji. Poglejmo nekaj ugotovitev o tem v poročilu o problemih brezposelnih žensk iz leta 1954: čutilo se je veliko pomanjkanje gospodinjskih pomočnic, posebno zanesljivih in zmožnih, kmečka dekleta so zaposlitev gospodinjskih pomočnic odklanjala, ker so želela zaposlitev v podjetjih zaradi večjega zaslužka. Največkrat so se zaposlila samo za kratek čas, da so si pridobila znanstva in stanovanje pri gospodinji, v zameno pa so v prostem času pomagala v gospodinjstvu.²⁰ Sadu niso rodila tudi prizadevanja za organizacijo gospodinjskih šol in tečajev, v katerih naj bi se gospodinjske pomočnice izpopolnjevale v pripravljanju in serviranju hrane, nakar bi lahko zahtevale boljše pogoje dela in višje plačilo.

Zaposlovanje je potekalo praviloma mimo Odseka za posredovanje dela pri odborih sindikata oziroma Biroja za posredovanje dela. Gospodinjske pomočnice so iskali z oglasi v časopisih, s priporočili sorodnikov in s poznanstvi, kar pa je omogočalo kršitve socialne zakonodaje (obvezno socialno zavarovanje, višina plače, dopust, prosti čas).²¹

V času prve Jugoslavije so zaposlovale gospodinjske pomočnice meščanske družine. Največ delodajalcev je bilo zaposlenih v javnih službah, zaposlovale so jih tudi trgoveške družine in rentniki.²²

Če so se slednji po 2. svetovni vojni zaradi finančnega stanja (nacionalizacija premoženja) odpovedovali gospodinjskim pomočnicam, so te še vedno zaposlovali delodajalci v svobodnih poklicih, zaposleni v javnih službah (pravniki, zdravniki, novinarji, profesorji, učitelji) ter novo nastajajoči sloj funkcionarjev in aktivistov. In če so do 2. svetovne vojne bile njihove delodajalke - gospodinje praviloma doma, so bile kasneje večji del zaposlene ali pa vključene v politično življenje in je bilo gospodinjstvo popolnoma prepuščeno gospodinjskim pomočnicam. Podatek, naveden na plenumu Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana junija 1955, ki je obravnaval položaj zaposlenih žena, je navajal, da je od 4000 gospodinjskih pomočnic 3/4 zaposlenih v gospodinjstvih, kjer je zaposlena žena.²³ Hkrati je Angelca Ocepek, politična delavka (nadvse aktivna v ženskih organizacijah), v diskusiji povedala, da ni perspektiva

Vse na bila od- delavnic približno ga pre- stavljani ih rok: otletal- ila, ob- dane iz v parti- nešete prešite perilo. vate za so bila omljeni. ode za niki, je- malen-	MALI OGLASI		Otroški globok ohranj Posava
	Opozarjamo čitatelje in inse- rente, da sprejemamo nara- čila malih oglasov — Uprava		
smago- ti bata- rekinje- metrov in prvi nateria- lmacije	Službo dobe	Obrt	SIVAL- refr. nikom- njen, v upr.
	GOSPODINJSKO PO- MOČNICO, pridno in pošteno, išče poštena družina. - Naslov v upravi. 1	Posre stavbeniki in bišni povezniki! Dobavljam, polagam in stružim stare parkete Josip Brlec Ljubljana, Kolodvo- ska ul. 28, telef. 37-68	
eja ko- vojsko išlo je naterial eja, ko pristala. iforme.	Službo iščejo	Glasba	VOZ oja za Jože, Dravlj.
	URADNICA s manjšim surojepisja išče zapo- silitve. Ponudbe upra- vi pod za.: »Enoletna prava«. (a)	Prodamo	BLAG ko, zel z poc tudi za žensko
	DEKLE vajena vezra gospodinjstva in kuje zeli službo k manjši družini. Naslov v upr. Ljudske pravice.	Kupimo	Rokop gramof zamenj protivr niška
	ŠHITROSTA, nova tr- govina, kupi jedilne so- vinske servise, jedil- ne pribore, posamezne nože, žlice, vilice in vse steklene predmete.	UGLASEVALEC GLA- SOVIRJEV, telef. 39-23; Juršnek, Zrinjskega c. 7/II.	Pe IZGUB volnem tramba jo odd
		Globok stroški VOZI- ČEK, dobre ohranjen, predvojno blago, prod- dam. Pevec, Sv. Pe- tra cesta 51.	IV nem kaj v šljani šla iz
		MOSKO SUKNJO, Er- no, skoraj nova, 1 par čezljev it. 60 prodam	

Ponudba in povpraševanje po gospodinjstkih pomočnicah, Ljudska pravica, 15. maj 1945, str. 6: Mali oglasi

najeti za dom gospodinjstvo pomočnico, saj je od delavk tako in tako nima nobena, pač pa v iskanju pomoči oziroma razbremenitvi "delavk - gospodinj in mater", ustanavljanju vrtcev, šolskih kuhinj, obratnih menz, menz družbene prehrane in uslužnostnih podjetij.²⁴ Misel, ki je že kazala na prisotno mnenje v družbi o nepotrebnosti gospodinjstkih pomočnic, ker da so tako in tako nedostopne "širokim množicam" in da jih zaposluje le višji sloj.

Pravna in socialna zaščita

Po končani 2. svetovni vojni je bilo potrebno urediti tudi vprašanje socialnega položaja gospodinjstkih pomočnic. Junija 1945 je steklo dopisovanje med Ministrstvom za socialno politiko Narodne vlade Slovenije in Glavnim odborom ESZDN za Slovenijo za določitev plač. V svojem dopisu z dne 27. junija 1945 je sindikat poročal, da plače gospodinjstkih pomočnic do tedaj niso bile urejene ne s posebno kolektivno pogodbo ne z mezdnimi sporazumi, ampak s svobodnim sporazumom med "hišno-gospodinjstki posli" in delodajalcem. Zaradi večjega povpraševanja od ponudbe naj bi v tem času v posameznih primerih zrasle plače na 1000 lir vključno s stanovanjem in hrano.²⁵ V dopisu je nadalje sindikat predlagal način določitve začasnih plač. Pri tem je opozoril, da je potrebno upoštevati težavnost

in leta službe, plače naj bodo 30% do 40% višje, kot so plače vajencev v trgovinskih obratih, določene v 11. čl. Uredbe o ureditvi mezd in plač delavcev in nameščencev v zasebnih podjetjih, ker da je delo gospodinjstkih pomočnic pomembnejše in težavnejše.²⁶ Hkrati pa, da je potrebno upoštevati kupno moč gospodinjstev saj "...ne bi take obremenitve prenesle družine s številnimi otroki, ki bi morale opustiti služkinjo..."²⁷ Predlog za določitev plač hišno - gospodinjstkim poslom, prikazuje predlog sindikata v omenjenem dopisu. Ker se je pripravljala zamenjava lir v dinarje in ni bili pričakovati, da bi bila do takrat sprejeta odredba o plačah, so predlagali, naj se sprejme najnižja akontacija v znesku 400.- dinarjev DFJ.

Že 29. junija 1945 je izšla Odredba Narodne vlade Slovenije o začasni ureditvi mezd in plač delavcev in nameščencev v državnih gospodarskih in zasebnih podjetjih, zasebnih ustanovah in organizacijah, kjer je bila določena zanje najnižja mesečna plača 300.- din DFJ z vso oskrbo.²⁸ Prva samostojna odredba o plačah gospodinjstkih pomočnic je bila potem sprejeta 27. junija 1946.²⁹ Tu je bil določen zaslužek glede na delovno dobo in vrsto opravil. Najnižja plača je bila 400.- din (do enega leta službovanja), najvišja pa do 900.- din (nad enim letom dela, opravljanje vseh hišnih del s kuhanjem), k temu je spadala še celotna oskrba. V odredbi so zapisana še določila o prostih dnevih - ob četrtek in nedeljah popoldne. Prav tako morajo omogočiti delodajalci gospodinjstkim pomočnicam nemoten počitek med 21. in 6. uro.

V juliju 1952 je bila sprejeta nova uredba, ki je določala le najnižjo plačo in sicer 3.800 din oziroma 4.500 din v kolikor tudi kuha.³⁰ Od plače se odšteje vrednost dajatev v naravi - stanovanje in hrana - ne sme pa biti višja od 2800 din. Na podlagi zakona o delovnih razmerjih gospodinjstkih pomočnic in postrežnic iz leta 1959 je bila maja 1960 izdana še zadnja odredba o plačah.³¹ Višina plače je bila določena glede na obseg gospodinjstkih del, znanje in delovno dobo. Minimalni mesečni znesek za delovno dobo do enega leta in gospodinjstka dela brez kuhanja je bil 6.000 din. Za čas nad deset let delovne dobe in samostojno opravljanje vseh gospodinjstkih del pa je bil minimalni znesek 12.000 din. V plačah je bila zajeta tudi oskrba, ni pa smela biti večja od 60% plače.

Že omenjeni zakon o delovnih razmerjih gospodinjstkih pomočnic in postrežnic iz leta 1959 je celostno urejal njihov status.³² V njem so bili kot gospodinjstka dela naštetih kuhanje, pospravljanje, čiščenje, pranje, likanje, krpanje in varovanje otrok. Predvideval je obvezni prvi

Tek. št.	Drag. razr.	Od 14. do 18. leta starosti	Od 18. do 24. leta starosti	Od 24. do 30. leta starosti	Od 30. do 40. leta starosti
		din	din	din	din
1	I.	900.-	1.200.-	1.500.-	2.000.-
	II.	850.-	1.100.-	1.300.-	1.800.-
	III.	800.-	1.000.-	1.100.-	1.600.-

in periodične zdravniške preglede, strokovno usposabljanje gospodinjskih pomočnic. Določena je bila enomesečna zdravniška oskrba pri delodajalcu v primeru bolezni. V poglavju o sklenitvi delovnega razmerja je bil med drugim opredeljen način sklenitve delovnega razmerja (pisni ali ustni), starostna meja, ki je omogočala sklenitev delovne pogodbe, je bila 15 let. Pri določbah o delovnem času, počitku in dopustu so bile določbe o 8 oziroma 9 (pod 18 let) urnem nočnem počitku, dveh prostih dnevih v tednu (v trajanju najmanj 5 ur), plačanem letnem dopustu glede na dobo zaposlitve (od 12 delovnih dni za čas do 5 let, do 30 delovnih dni za delovno dobo nad 25 let). V zakonu je bil določen način prenehanja delovnega razmerja. Tako je gospodinjska pomočnica lahko odpovedala delovno razmerje brez vnaprejšnje odpovedi v primeru, da ji delodajalec ni izplačeval redno prejemkov, če ji ni nudil primerne hrane in stanovanjskega prostora, "...če delodajalec grdo ravna z njo ali če jo sili k storitvi nezakonitih oziroma nemoralnih dejanj ali če jo sili k opravljanju dela v življenju oziroma zdravju nevarnih pogojih in dela, ki ni bilo dogovorjeno." Delodajalec pa je lahko odpustil gospodinjsko pomočnico brez vnaprejšnje odpovedi, "...če s svojim ravnanjem ogroža življenje delodajalca oziroma njegovih družinskih članov ali če jo delodajalec zaloti pri storitvi kaznivnega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog..."

Socialno zavarovanje so urejali zakoni o izvajanju socialnega zavarovanja, uredbe o izvajanju socialnega zavarovanja in uredbe o prispevkih za socialno zavarovanje. Za obravnavano obdobje opozorimo na dva zakona. Prvi, izdan 4. maja 1945, je urejal izvajanje socialnega zavarovanja za primer bolezni, onemoglosti, starosti in smrti (pokojninsko zavarovanje), nezgode in brezposelnosti po osrednjem oziroma deželnih zavodih za socialno zavarovanje.³³ Bil je podlaga naredbi o določitvi mezdnih razredov in dajatev socialnega zavarovanja, datirani z dne 23.5.1945 in z veljavnostjo od 1. maja.³⁴ V njej so bile gospodinjske pomočnice razvrščene v II. mezdni razred v višini zaslužka med 30 in 40 lir

na dan in z zavarovalno mezdo 30 lir. Zakon o socialnem zavarovanju iz leta 1946 je določal pravico na državno socialno zavarovanje za primer bolezni, nosečnosti in poroda, nezgode pri delu, onemoglosti, starosti in smrti.³⁵ 2. člen je določal obvezno zavarovanje osebe v mezdnem delovnem razmerju, zaposlene v ustanovah, organizacijah in gospodarstvih in v "službi zasebnih oseb". Na osnovi omenjenih zakonskih in podzakonskih aktov so bili izdani navodilo, odločba ali sklep o prispevkih za socialno zavarovanje gospodinjskih pomočnic.³⁶

Gospodinjskim pomočnicam so bile pravno zagotovljene vse pravice iz delovnega razmerja in socialnega zavarovanja. V letih 1945-1947 so pri kategorizaciji delavcev za živilske karte dobile pravico do dodatnih kart za lahke delavce. Dobava dobrin je bila neredna in nepravilna. Podružnice so dobile za delitev med gospodinjske pomočnice obutev, nogavice (tudi svilene), žensko perilo in hlače, brisače in metrsko blago.

Z nekaj primeri iz pisnega gradiva si oglejmo še posamezna odstopanja od deklariranih pravic, saj je življenje šlo pač svojo pot. Vsakdanjik gospodinjske pomočnice bi nam seveda pričaralo njeno pričevanje, drugo plat pa pričevanje gospodinje oziroma delodajalca. Na sestanku v jeseni 1946 so poročale o primerih odpuščanja z dela, ker da jim delodajalci ne morejo plačevati po odredbi o plačah, sprejeti julija tega leta.³⁷ Ker pa so se bale, da bodo ob službo, so pristajale tudi na nižje plače. Tudi zakonske pravice do izrabe prostega četrtkovega popoldneva niso izrabljale, češ da se bojijo zamere pri gospodinjah.³⁸ V istem zapisniku beremo, da je bil tarifni referent obremenjen z reševanjem sporov, največkrat glede plač. Težji primeri so se dajali v obravnavo inšpekciji dela. V poletju 1947 je bila v povprečju plača gospodinjskih pomočnic 500 do 800 din, v Ljubljani pa je dosegla 1.000 din.³⁹

V letu 1948, ko je bilo veliko pomanjkanje gospodinjskih pomočnic, sledimo primerom, da so jim povišali plačo, če so hotele zapustiti delovno mesto. V poročilu iz leta 1954 se navaja, da je največ kršitev zakonodaje pri zaposlovanju delovne sile: gospodinjskih

pomočnic ne prijavljajo zavodu za socialno zavarovanje, odpuščajo jih brez pravilne zakonske odpovedi, še posebej v času nosečnosti.⁴⁰ Hkrati pa poročilo navaja, da se med gospodinjskimi pomočnicami pojavljajo primeri kriminala, "vlačugarstva". Gospodinjskim pomočnicam se je očitalo tudi, da zapuščajo delovna mesta, ne da bi upoštevale odpovedni rok. Še v letu 1956 navajajo poročila, da gospodinjske pomočnice niso seznanjene s svojimi pravicami in dolžnostmi, zato so tudi primeri kršitev s strani delodajalca, največ pri prijavah za socialno zavarovanje.⁴¹

Oglejmo si nekaj stavkov pogodbe o delovnem razmerju gospodinjske pomočnice iz leta 1962.⁴² "Kot gospodinjska pomočnica bo opravljala v družini sledeča dela: a) s pomočjo žene tov. ... bo kuhala za njegovo družino, b) čistila in vzdrževala stanovanje, da bo urejeno, c) pazila na nedoletnega otroka, d) opravljala kot gospodinjska pomočnica še druga dela, ki so v zvezi z delom v družini (pranje, likanje itd.)". Za opravljeno delo je dobila dohodek v vrednosti 6.000 din. Poleg tega je imela pri njem brezplačno hrano in stanovanje v "enaki kvaliteti" kot družina. Pripadal ji je plačani redni letni dopust po zakonu in enkrat tedensko prost dan - nedelja. Delodajalec jo je bil dolžan prijaviti Okrajnemu zavodu za socialno delo.

V letu 1946 in 1947 je potekal likvidacijski postopek zadruga Dom služkinj, ki je imela v lasti zavetišče v Križevniški ulici 2 in vrtno parcelo v Šempetrskem predmestju. Zadruga je bila ustanovljena leta 1920 z imenom Naš dom, zadruga z omejeno zavezo in z namenom priskrbeti včlanjenim "ženskim poslom" in delavkam stanovanja za starost in brezposelnost, prostore za zborovanja in prirejanje tečajev. Vstopni delež je znašal 60 kron. Načelstvo z načelnikom je vodilo šest oseb (delavka, dve služkinji, inženirka in dva stolna vikarja).⁴³ Med drugim je bil v začetku tridesetih let načelnik zadruga dr. Lambert Ehrlich.⁴⁴ Na občnem zboru 1924. se je preimenovala v Služkinjski dom r.z.o.z. v Ljubljani.⁴⁵ Leta 1940 se je preregistrirala po določbah zakona o gospodarskih zadrukah iz leta 1937.⁴⁶ Leta 1930 je kupila stavbo v Križevniški ulici 2 za ureditev zavetišča in stanovanj za služkinje.⁴⁷ Stavba je nastala iz prvotnih treh hiš, prezidanih v eno pred letom 1736.⁴⁸ Na podlagi odločbe Mestnega ljudskega odbora, oddelka za trgovino in preskrbo iz marca 1947, je zadruga prešla v likvidacijo in avgusta 1947 je bila izbrisana iz registra zadrug.⁴⁹

Vsa lastnina zadruga je prešla v last Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije. Sindikat je že v poletju 1946 poizvedoval za

inventarjem doma; ta je bil deloma razprodan z namenom poplačila dolgov, del pa je bil predan pokrajinski delavski zvezi, Rdečemu križu, nekaj reči pa so shranili na ljubljanskem gradu.⁵⁰ V istem spisu je tudi nedatirani zaznamek o tem, da je bil velik del inventarja predan domobrancem v Koslerjevem gradu. Likvidator zadruga je sklical 19. junija 1947 izredni občni zbor Zadruga; navzočih je bilo 34 zadrugarjev.⁵¹ Na njem so se seznanili s postopkom likvidacije. V domu je še zmeraj stanovalo nekaj gospodinjskih pomočnic, delovala je "menza", ki jo je vodil sindikat hišnega pomožnega osebja. Nova uprava bi se morala lotiti obnove stare hiše. A kaže, da je bila stavba prevelik zalogaj za Sindikate. V popisni poli stanovanj in stavb iz l. 1949/1950 jo zasledimo v lasti dveh privatnikov, ki sta oddajala stanovanja in poslovne prostore za dva trgovska lokala v najem.⁵²

Kulturno prosvetno udejstvovanje - prosti čas gospodinjskih pomočnic

Zaradi narave svojega dela so se gospodinjske pomočnice manj udeleževale v tedanjih oblikah kulturno prosvetnega dela in prostovoljnega dela ter udarništvu. V vsem obravnavanem obdobju so se postavljale zahteve po njihovem idejno političnem "izgrajevanju". Tako v poročilu Mestnega komiteja KPS Ljubljana iz decembra 1945 o uspešnosti decembrskih volitev beremo, da je odpadel precejšen del glasov, oddanih v črno skrinjico, na "služkinje".⁵³ Še leta 1949 so na plenumu krajevnega odbora sindikata razpravljali o nizki ravni zavesti gospodinjskih pomočnic, vplivu "klera" nanje in potrebi po vzgoji v socialističnem duhu.⁵⁴ V ta namen so organizirali predavanja in bralne ure. Priporočali so jim v branje dnevno časopisje, Delavsko enotnost, Obzornik, revijo Naša žena in dela domačih klasikov. Teme predavanj so bile: oktobrška revolucija, ljudska oblast, OF, petletni plan, socialno zavarovanje, gradnja zadružnih domov.

Udarniškega dela skoraj niso opravljale, sodelovale pa so v prostovoljnih delovnih akcijah - čiščenju javnih ustanov, pranju vojaškega perila, urejanju cest, čiščenju sadnega drevja (kranjska in črnomeljska podružnica), zbiranju prostovoljnih prispevkov za primorske otroke, ranjence in invalide. Ljudska pravica je v septembru 1945 objavila članek z naslovom Gospodinjske pomočnice pomagajo pri obnovi, v katerem je sporočila bralcem, da je ena skupina očistila meščansko šolo na Viču, druga pa stavbo v Keršnikovi ulici, kjer so odprli "dečje zavetišče".⁵⁵

Podružnice so se udeleževale tako imenovanih majskih in novembrskih tekmovanj, ki so vključevala poleg omenjenih akcij še

udejstvovanje na kulturnem področju. Nagrade za osvojena mesta so bile: za prvo mesto vezan prapor in knjige v vrednosti 2.000 din, za drugo prehodna zastavica in radioaparatus, za tretje pohvala in 2.500 din in za četrto pohvala in knjige v vrednosti 3.000 din. V novembrskem tekmovanju leta 1947 je bila prva podružnica iz Celja, druga podružnica Ljubljana II, tretja vrhniška podružnica in četrta podružnica Ljubljana IV.⁵⁶ Pevski zbor so imele gospodinjske pomočnice v Ljubljani in Celju, kjer so imele tudi dramski krožek. Ljubljanski pevski zbor je štel 24 pevk, vodil ga je prof. Jože Žabkar. Javne nastope so imele v letu 1946 in 1947. Z narodnimi in partizanskimi pesmimi so nastopile na kulturni prireditvi gospodinjskih pomočnic ob mednarodnem prazniku žena 2. marca 1947.⁵⁷ Sredi marca pa so pripravile koncert z naslovom Koroški večer.⁵⁸ Na prvomajski paradi leta 1946 so bile celo med udeleženci v sprevodu.

Sindikalna organiziranost in ureditev zakonske zaščite gospodinjskih pomočnic sta za oblast neposredno po 2. svetovni vojni predstavljali pomembno nalogo, tako zaradi potrebnosti njihovega dela kot iz političnih razlogov, saj jih je nova oblast pogosto označevala kot pred vojno najbolj zatirani sloj Pevski zbor gospodinjskih pomočnic v Ljubljani. Ljudska pravica 12. maja 1946, št. 109

delavstva. Od šestdesetih let pa se s problematiko gospodinjskih pomočnic vse manj srečujemo, tako pri dejavnosti sindikata kot pri zakonodaji. Njihovo število se je manjšalo, saj je med drugim zaradi možnosti zaposlovanja v drugih poklicih, razvoja osebnega in družbenega standarda bilo njihovo delo vse manj potrebno oziroma se je najemala delovna sila za občasna nekajurna pospravljanja in varovanje otrok na domovih varuškah.

OPOMBE

1. Janja Žagar, Služkinje v Ljubljani, Traditiones 15, Zbornik inštituta za slovensko narodopisje, 1986, str. 19-48 — 2. Janja Žagar, navedeno delo, str. 19-48 — 3. Radko Polič, Spoznanja (Spomini), Ljubljana 1983, str. 53 — 4. Janja Žagar, navedeno delo, str. 34-36 — 5. Arhiv Republike Slovenije (ARS), Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije (RS ZSS), škatla (š) 7, Poročilo o poslovanju trgovinskega oddelka Pokrajinske delavske zveze, z dne 11.5.1945 — 6. ARS, RS ZSS, š. 12, Pravila Zveze delavcev hišnega pomožnega osebja Jugoslavije — 7. ARS, RS ZSS, š. 19, Poročilo za konferenco Zveze delavcev hišnega pomožnega osebja z dne 8.9.1946 — 8. Glej opombo 7 — 9. Glej opombo 7 — 10. Vsi podatki so povzeti iz poročil Zveze hišnega pomožnega osebja v fondu RS ZSS, ki ga hrani ARS — 11. Slovenski šolski muzej, arhiv, fasc. 186, Poročilo za MK KP o stanju šolstva v Ljubljani, 1950, str. 17 — 12. Mateja

Jeraj, Arhivsko gradivo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije s predhodniki, Arhivi VI, Ljubljana 1983, str. 75-81 — 13. ARS, RS ZSS, š. 65, spis 2077, Dopis zveznega tajništva zveze delavcev krajevne industrije in obrti, marec 1948 — 14. Zgodovinski arhiv Ljubljana (ZAL), Mestni sindikalni svet Ljubljana (MSS), arhivska enota (a. e.) 242, Zapisnik letnega občnega zbora KOZ krajevne industrije in obrti, 13.3.1949 — 15. ZAL, Okrajni sindikalni svet Ljubljana (OSS), a. e. 70, Poročilo Mestnega in Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana za leto 1953-1954 — 16. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 27, Zapisnik seje komisije za ženska vprašanja, junij 1956 — 17. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 101, Zapisnik skupnega občnega zbora krajevnega odbora sindikata obrtnih delavcev in sindikata komunalnih delavcev, december 1955 — 18. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 97, Zapisnik seje upravnega odbora biroja za posredovanje dela Ljubljana, december 1957 — 19. Za sredo sedemdesetih in osemdesetih let navajam podatke o številu gospodinjskih pomočnic po poročilih Zavoda RS za statistiko, navedene v razpravi Janje Žagar, str. 30 — 20. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 77, Poročilo o stanju in problemih brezposelnih žensk in mladine, oktober 1954 — 21. Ljudska pravica, leto VI, št. 17, 15. maj 1945, Oglasa v rubriki Mali oglasi — 22. Janja Žagar, navedeno delo, str. 28-30 — 23. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 1, Zapisnik razširjenega plenuma OSS Ljubljana, junij 1955 — 24. Glej opombo 23 — 25. ARS, RS ZSS, š. 2, spis 416, Dopis Glavnega odbora ESZDN za Slovenijo z dne 27.6.1945 Ministrstvu za socialno politiko Narodne vlade Slovenije — 26. Uradni list DFJ, št. 24, 1945, z dne 21.4.1945, Uredba o ureditvi mezd in plač delavcev in nameščencev v državnih gospodarskih in zasebnih podjetjih, zasebnih ustanovah in organizacijah; v njej je tudi določilo, da plače gospodinjskih pomočnic in hišnikov določi ministrstvo za socialno politiko deželne vlade ob sodelovanju sindikata. Plača vajenca v trgovinskih obratih do šest mesecev uka je bila po tej uredbi od 350 do 500 dinarjev po draginjskih razredih — 27. Glej opombo 25 — 28. Uradni list SNOS in NV Slovenije, št. 13, 1945 — 29. Ur. l. LRS, št. 51, 1946, Odredba o plačah gospodinjskih pomočnic — 30. Ur. l. LRS, št. 23, 1952, Odredba o plačah gospodinjskih pomočnic — 31. Ur. l. LRS, št. 17, 1960, Odredba o minimalnih zneskih plač gospodinjskih pomočnic in postrežnic — 32. Ur. l. LRS, št. 38, 1959, Zakon o delovnih razmerjih gospodinjskih pomočnic in postrežnic —

33. Ur. l. DFJ, št. 29, Zakon o izvajanju socialnega zavarovanja v območju Demokratične federativne Jugoslavije — 34. Ur. l. SNOS in NVS, št. 5., 1945, Naredba o določitvi mezdnih razredov — 35. Ur. l. FLRJ, št. 65, 1946, Zakon o socialnem zavarovanju delavcev, nameščencev in uslužbencev — 36. Ur. l. FLRJ, št. 56, 1947, Navodilo o določanju osnove za podpore in socialno zavarovanje pri hišnem pomočniškem osebju; Ur. l. FLRJ, št. 29, 1952, Odločba o stopnji in osnovi za socialno zavarovanje gospodinjskih pomočnic in vajencev pri zasebnih delodajalcih; Ur. l. FLRJ, št. 8, 1956, Sklep o določitvi pavšalnega prispevka za socialno zavarovanje gospodinjskih pomočnic — 37. ARS, RS ZSS, š. 19, Zapisnik seje zveze hišnega pomožnega osebja, 3.9.1946 — 38. ARS, RS ZSS, š. 19, Zapisnik seje tajništva zveze hišnega pomožnega osebja, 3.9.1946 — 39. ARS, RS ZSS, š. 44, spis 9778, Poročilo tajništva zveze hišnega pomožnega osebja za tretje tromesečje 1947 — 40. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 77, nedatirano poročilo o stanju in problemih žena, 1954 — 41. ZAL, OSS Ljubljana, a. e. 27, Zapisnik seje komisije za ženska vprašanja z dne 6.6.1956 — 42. Pogodbo o delovnem razmerju med delodajalcem in gospodinjsko pomočnico mi je posredoval mag. Aleš Gabrič, za kar se mu lepo zahvaljujem — 43. ZAL, Okrožno gospodarsko sodišče, Zadržni register, VII st./4 — 44. ZAL, Okrožno gospodarsko sodišče, Zadržni register, III/29 s spisi — 45. Glej opombo 44 — 46. ZAL, Okrožno gospodarsko sodišče, Zadržni register, III/29 — 47. Glej opombo 44 — 48. Vladislav Fabjančič, Knjiga hiš, II. del — 49. Glej opombo 46 — 50. ARS, RS ZSS, š. 2, spis 466, Inventar bivšega Društva gospodinjskih pomočnic — 51. Glej opombo 44 — 52. ZAL, Mestni ljudski odbor (MLO), Stanovanjske zadeve, Popis zgradb in stanovanj 1949/1950 — 53. ZAL, Mestni komite (MK) KPS 1945-1954, a. e. 7, Poročilo MK KPS Ljubljana centralnemu komiteju KPS o volitvah, 1945 — 54. ZAL, MSS Ljubljana, a. e. 244, Zapisnik 2. plenuma KOS krajevne industrije in obrti, maj 1949 — 55. Ljudska pravica, št. 131, 23.9.1945, Gospodinjske pomočnice pomagajo pri obnovi — 56. ARS, RS ZSS, š. 80, mapa 7, Poročilo o delovanju Zveze hišnega pomožnega osebja za IV tromesečje 1947 — 57. Delavska enotnost, št. 10, 7.3.1947, str. 8, Kulturno prosvetna prireditev Zveze hišnega pomožnega osebja — 58. Delavska enotnost, št. 13, 28.3.1947, str. 6, "Koroški večer" pevskega zbora hišno-pomožnega osebja v Ljubljani.

DELO NAŠIH ZAVODOV IN DRUŠTEV

GRADOVI MINEVAJO, FABRIKE NASTAJAJO. INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE V 19. STOLETJU NA SLOVENSKEM

Razstava Narodnega muzeja v Ljubljani (maj - september 1992)

MAJA LOZAR ŠTAMCAR

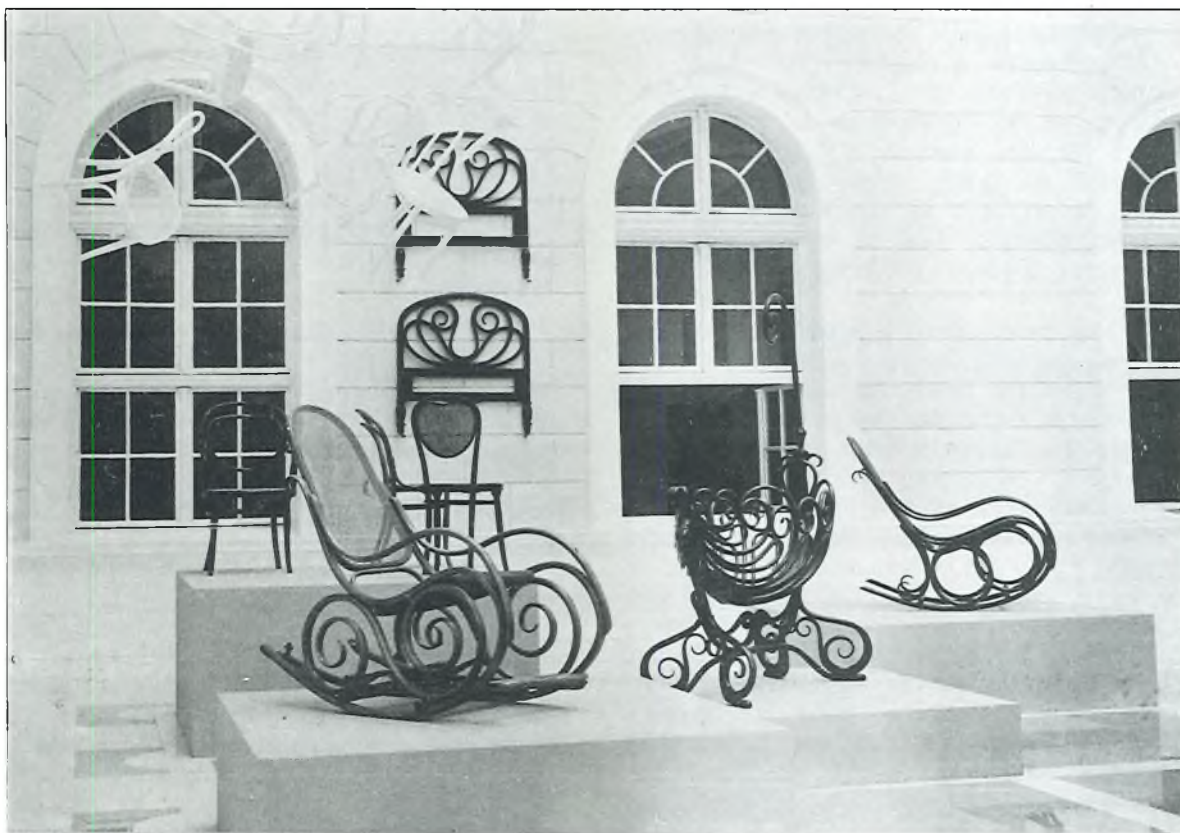
O našem stoletju radi rečemo, da je prineslo prav na vsa področja človekovega bivanja in delovanja v primeri s preteklimi obdobji v najkrajšem času največ sprememb. Vendar bi to oznako enako ali še prej zaslužilo tudi 19. stoletje, čas številnih hitrih političnih preobratov in vojn, oblikovanja narodnih identitet in predvsem prvega industrijskega razcveta.

Zdi se, da smo šele v zadnjih letih, ko se je evropska kulturnozgodovinska veda z vso vnemo lotila med drugim tudi osvetljevanja pogosto zelo občutljivih povezav med umetnostnim ustvarjanjem in oblikovanjem, obrtjo in industrijo, začutili dovolj veliko časovno razdaljo za kritično obravnavo tega razgibanega časa.

Avtorja obravnavane razstave mag. Mateja Kos in mag. Matija Žargi sta v tem smislu zasnovala pregled industrijskega oblikovanja v 19. stoletju na Slovenskem. Prvič je bila na

temelju arhivskega pričevanja z ohranjenim gradivom predstavljena široka paleta intenzivnega utrjevanja industrijske izdelave predmetov za vsakdanjo rabo v preteklem stoletju. Spoznali smo vzpon in padec posameznih tovarn, ki so razstavljale svoje izdelke na pogostih obrtnoindustrijskih razstavah, za svojo visoko tehnično in oblikovno kvaliteto dobivale številne nagrade in se je zato njihov sloves širil po Evropi in naprej. Zlasti je ta razvoj raziskan na področju oblikovanja kovin, keramike in stekla, zajeto pa je bilo tudi oblikovanje pohištva in tekstila, tiskarstvo in knjižna oprema.

V trezno oblikovanem razstavnem katalogu (arh. Ranko Novak, studio Znak), ki se uvršča med obsežne obrazstavne publikacije z vsemi lastnostmi dobre strokovne knjige, je zbranih sedem temeljnih, sintetizirajočih člankov o industrijskem oblikovanju na naših tleh v

preteklem stoletju.

Matija Žargi je v okviru oblikovanja kovin poudaril zlasti pomen Auerspergove železarne na Dvoru pri Žužemberku z zanimivim orisom tovarniškega življenja. Omenjene so tudi manjše železolivarne v Gradcu v Beli Krajini in Bohinjski Bistrici ter Žabkarjeva v Ljubljani, posebej pa je izpostavljena še zvonarna in livarna družine Samassa iz Ljubljane. V teh tovarnah so poleg strojev izdelovali tudi uporabne predmete t.i. umetniškega železnega in medeninastega liva, ki so v oblikovanju posnemali slogovne značilnosti preteklih stoletij.

V svoji prvi razpravi je Mateja Kos sestavila zgodovinsko sliko izdelovanja keramike v letih pred prelomom stoletja in v prvih desetletjih 19. stoletja v Ljubljani, ko je bilo za Antona Sylvo, Žigo Zoisa in brata Wasser značilno vsestransko tehnološko eksperimentiranje. V zadnji tretjini 19. stoletja so bile med najbolj delavnimi na Celjskem v prvi vrsti Schützova tovarna v Libojah, v Kamniku Schnablova, ob koncu 19. stoletja pa je delal v Ljubljani tudi uspešni pečar Drelese. Posodje iz beloprstene keramike iz prvega obdobja oblikujejo gracilne forme klasicizma, tisto iz zadnje tretjine stoletja pa je živahno razgibanih oblik in obdano s pisanimi glazurami. Naslikana ornamentika pogosto izhaja tudi iz ljudske umetnosti.

V članku o steklu je Kosova sumarno orisala številne gozdne steklarne, med katerimi so

najbolj znane pohorske. Vendar raziskovanje delovanja drugih steklarn, v Posavju, na gornjem Primorskem, na Notranjskem (predvsem Žige Pagliaruzzija na Javorniku) in na Kočevskem ter na Kozjanskem, kaže, da so se tudi te uspešno uveljavile na tržišču. Okrašene steklene posode so bile bodisi v kalup pihane in reliefno stisnjene bodisi iz kristalnega stekla brušene in gravirane. Brezbarvnemu steklu je konkuriralo rubinsko, platirano ali plavično modro steklo. Zlasti v prvi polovici 19. stoletja so se mogle pohorske steklarne po visoki kvaliteti tako merkantilnega kot ambicioznejše, v bidermajerskem okusu oblikovanega stekla, tudi priljubljenih spominskih kozarcev, meriti z znamenitimi češkimi steklarnami. Izmed številnih lokacij in lastnikov je treba omeniti vsaj Benedikta Vivata, lastnika več steklarn, med drugimi tudi v Lobnici na Pohorju.

Z izdelovanjem pohištva, o čemer piše mag. Maja Lozar Štamcar v naslednjem članku, so se na Slovenskem v prvi polovici 19. stoletja ukvarjali pač mizarji starega kova, ki niso imeli ne želje ne znanja po proizvodnji večjih razsežnosti. Šele v zadnji tretjini stoletja je tudi v Slovenijo zašla drugod po srednji Evropi uveljavljena moda pohištva iz upognjenega lesa in našli so se podjetniki, ki so tvegali serijsko izdelavo tega elegantnega, cenenega in trpežnega pohištva, najprej na slovenjegraškem, slovenjebistriškem in mariborskem Pohorju. V začetku 20. stoletja se je težišče izdelovanja z Bahovčevo oziroma Remčevo tovarno v Duplici pri Kamniku in z delavnicami v okolici Vrhnike preselilo v bližino Ljubljane, poznamo pa tudi tovarne pohištva iz upognjenega lesa v Celovcu, Gorici in še kje. Ta podjetja niso niti tehnološko niti oblikovno hodila po novih poteh, ampak so posnemala program drugih tovrstnih tovarn po monarhiji, pred vsemi Thonetovih.

Kako se je na Slovenskem začela razvijati tekstilna industrija, v svojem prispevku osvetli Janja Žagar. Skoraj do sredine 19. stoletja je pri nas prevladovalo za izdelavo oblek laneno platno, volneno sukno ipd., narejeno doma ali v obrtniških delavnicah, po čemer sta bila znana na primer škofjeloški okoliš in Kočevje. Že v 18. stoletju je bila ustanovljena suknarna v Selu pri Ljubljani, precej suknarn pa je bilo tudi na Gorenjskem, kjer so marsikje blago že barvali. Počasi je postal zelo priljubljen bombaž, ki so ga tako kot svilo, trgovci za premožnejše kupce dobivali z Dunaja. Vedno bolj se je uveljavljalo vzorčno potiskano blago, t.i. modrotisk. Večinoma se je pri nas v drugi polovici 19. stoletja prodajalo blago iz največjih središč tekstilne industrije, ki so bila na Češkem, v Šleziji in na Moravskem, v pri nas

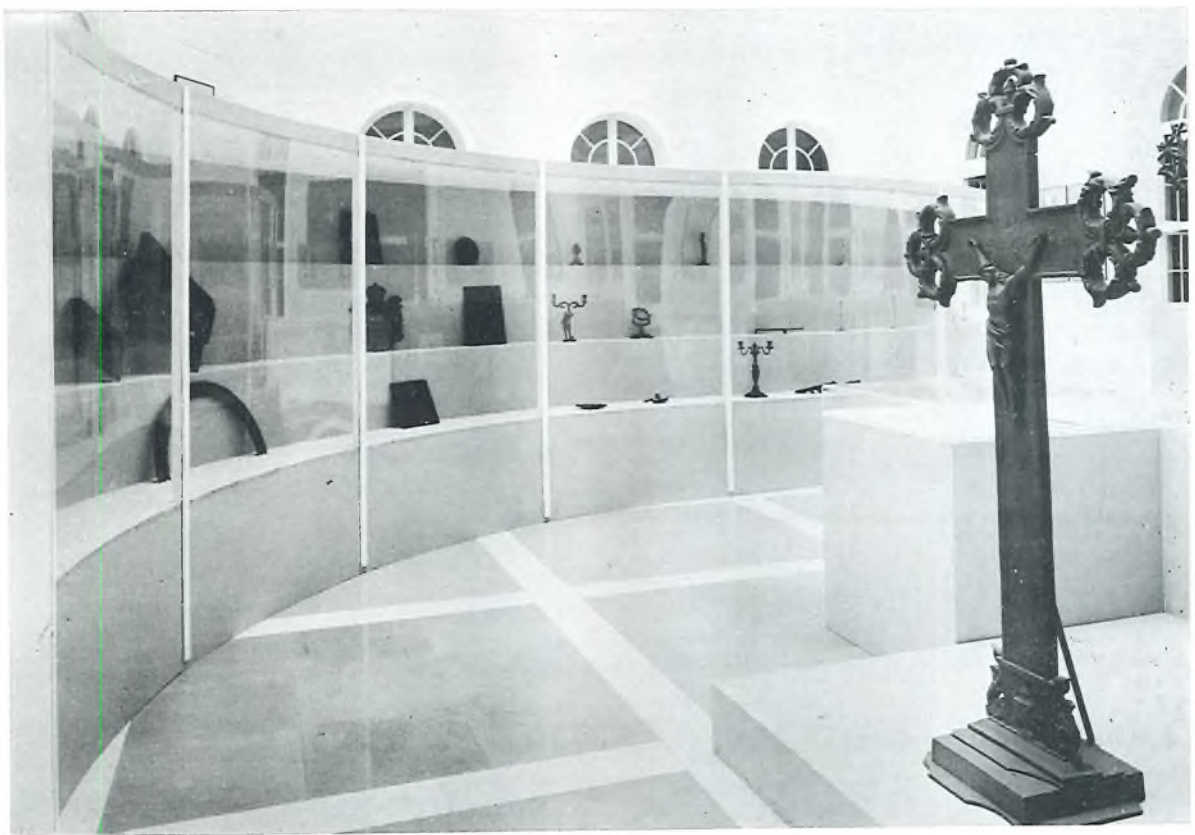
nastalih obratih pa so nastajali predvsem polizdelki. Industrijsko blago je bilo živih barv, v nasprotju z domačim in je pripomoglo k raznovrstnejši in živahnejši modi, ne le za meščane ampak tudi za kmečko prebivalstvo, saj je cenejša industrijska izdelava močno znižala cene. Vsakdanja in praznja noša sta v drugi polovici 19. stoletja vedno bolj vključevali okrasne trakove, pa tudi cele kose oblačil iz žameta, svile ali bombaža tako na deželi kot v mestu. Konfekcijsko so bile izdelane nogavice, dežniki ipd., za moške tudi suknje in plašči, medtem ko so se ženske morale še dolgo zanašati le na šivilje. Glavna značilnost razvoja oblikovanja in izdelovanja tkanin in oblačil v 19. stoletju je bilo brisanje razlik v oblačenju različnih socialnih skupin, odločujoča je bila le teža mošnjička.

O oblikovanju knjig pišeta dva avtorja: dr. Branko Reisp o razvoju tiskarstva od začetkov do konca 19. stoletja, Neva Štemberger pa o knjižni opremi v 19. stoletju. Tiskarska dejavnost na Slovenskem je v 19. stoletje, ko so na prehodu iz 18. stoletja v Ljubljani delovale tri tiskarne, Egerjeva, Kleinmayerjeva in Merkova, prenesla bogate izkušnje prejšnjih dveh stoletij. Ob nemških besedilih so ti tiskarji in njihovi nasledniki, med katerimi je najimenitnejši Jožef Blaznik, tiskali slovenske klasike od Stritarja do Župančiča in raznovrstno periodiko. V zadnji tretjini 19. stoletja je

združeni zasebni kapital ustanovil liberalno usmerjeno Narodno pa tudi Katoliško tiskarno. Razen v Ljubljani so bile v preteklem stoletju tiskarne tudi v drugih slovenskih mestih, v Celju, Ptuju, Mariboru, Novem mestu, Postojni, Murski Soboti in Dolenji Lendavi. Likovna podoba slovenske ali na Slovenskem tiskane knjige je bila v skladu z umirjenim razvojem te stroke v 19. stoletju skromna. Blaznik je zgodaj uvedel litografijo, ki je omogočila večbarvni tisk. Skozi vse stoletje so k nam prihajale historizirajoče nemške in avstrijske knjižne ilustracije, ki so jih verno posnemali, šele brata Janez in Jurij Šubic sta se v zadnji četrtini stoletja trudila razviti značilno slovensko umetniško ilustracijo. Vinjete, inicijale in okvirji so bili tiskani s šablonskimi klišeji, ki so jih izdelovala dunajska in graška reprodukcijska podjetja in šele leta 1920 je nastala prva slovenska klišarna v tiskarni Blaznikovih dedičev v Ljubljani.

Člankom sledi katalog razstavljenih predmetov in slikovnega gradiva v tristošestinpetdesetih enotah, s črno-belimi in barvnimi fotografijami, publikacija pa je dopolnjena tudi z obsežnimi angleškimi prevodi besedil.

Tako podprti z zgodovinskimi dejstvi, zbranimi v katalogu, smo se odpravili na sprehod po razstavnih prostorih, kjer smo se neposredno srečali z izbranimi ohranjenimi predmeti. Te priče ne tako daljne preteklosti so v

marsikaterem obiskovalcu obudile nostalgichen spomin na babičino jedilnico, pričarale privid okolja, v katerem so odraščali sami ali pa ga mogoče zaslutili ob gledanju porumenele fotografije.

Primeren uvod v razstavo so bile fotopovečave gradiva iz zgodovine muzejske stavbe s postavitvijo zbirk ter občasnih razstav, pa tudi depojskih prostorov. Muzejska ustanova je namreč aktivno sodelovala pri spodbujanju obrti in industrije. Arhitekt Ranko Novak je koncipiral izčiščeno in geometrijsko jasno postavitvev, ki se je prilagajala osrednjemu razstavnemu prostoru, novo urejenemu, smetanasto rumenkasto toniranemu atriju Narodnega muzeja. V dveh velikih esastih vitrinah, prvi zalomljeni in drugi valoviti, so bili stopničasto razvrščeni keramični, stekleni in kovinski predmeti. Ob njih so na večjih in manjših kvadratastih podstavkih stali kosi pohištva in skupina litoželeznih nagrobnih križev in peči. Slikovno gradivo in dokumenti so bili uokvirjeni obešeni na stranicah podstavkov in na stenah atrija. Oblačila so bila spravljena za steklene paravane s protisvetlobno zaščito, knjige pa so imele središčno pozicijo pred velikim atrijevim portalom. Skozenj smo stopili na muzejski hodnik z zanimivo nakazano rekonstrukcijo ureditve deželne obrtno-industrijske razstave leta 1844 v ljubljanski redutni dvorani. V šotorskem ambientu so stali na

dolgih, z zavesasto draperijo obdanih mizah tudi nekateri avtentični eksponati z razstave leta 1844, ki so že poldrugo stoletje varno spravljene v muzejskih depojih. Po polkrožnem in s Samassovim kandelabrom okrašenem stopnišču, ki je del muzejske stavbe, zgrajene v osemdesetih letih preteklega stoletja in arhitekurnega dosežka par exelence, smo se povzpeli k tretjemu delu razstave v dvorani v prvem nadstropju. Tu so bile predstavljene rekonstrukcije dveh značilnih meščanskih ambientov, salon iz prve polovice 19. stoletja docela v bidermajerskem razpoloženju in jedilnica, opremljena v novorenesančnem slogu druge polovice stoletja. Za gostilniško vzdušje so poskrbeli avtentični predmeti iz opreme ljubljanske gostilne Pri Zabarju. Litoželezna vrtna garnitura in parkovna klop s cestno svetilko pa so spominjali tudi na skrb tedanjih oblikovalcev za urejeno okolje.

Tehnološke podrobnosti obikovanja po posameznih gradivih je bilo mogoče izvedeti iz besedila na računalniku, za informacijsko dopolnilo pa so poskrbele tudi video projekcije o zgodovini najpomembnejših tovarn. Tiskano gradivo ob razstavi so poleg kataloga sestavljale še zloženska in plakat z osrednjim motivom, romantično zibelko iz upognjenega lesa. V muzejski trgovini je bilo mogoče kupiti kopije keramične sladkornice in solnice in kopije glavičev za sprehajalne palice v obliki človeških

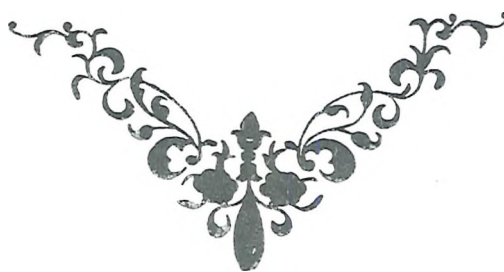

glav iz prve polovice 19. stoletja.

Razstava je razgrnila široko pahljačo domiselno oblikovanih in mojstrsko izdelanih predmetov za vsakdanjo rabo, ki prihajajo iz delavnic in tovarn, nastalih v prejšnjem stoletju na Slovenskem. Nekatere zgodovinske okoliščine, v katerih so nastajale, so že raziskane, in so rezultati tudi objavljeni, največkrat pa

to delo še čaka. Na podlagi načrtnega zbiranja ohranjenega gradiva in pregledov arhivov se bo potem dalo ustvariti še jasnejšo sliko o uvajanju novih načinov izdelave, o novih materialih in nenazadnje o novih formalnih rešitvah, s tem pa bo jasnejša tudi kulturnozgodovinska podoba naše domovine v 19. stoletju.

ŠOLA ZA SESTRE: ZDRAVSTVENO ŠOLSTVO NA SLOVENSKEM 1733-1992

Razstava Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani

IVANKA ZAJC CIZELJ

V Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani je bila 9. aprila 1992 odprta razstava, ki je prikazovala razvoj izobraževanja zdravstvenih delavcev (medicinskih sester, babic, otroških negovalk, bolničarjev...) na Slovenskem od njegovih začetkov pa do današnjih dni. Skozi zgodovino te, za zdravstvo tako pomembne dejavnosti, so nas popeljali kronološko in tematsko razvrščeni dokumenti, fotografije in učbeniki. Avtor razstave, kustos Branko Šuštar, je poskrbel, da je vsakemu delu tega izobraževalnega procesa, ki je bil sicer zelo razvejan in raznolik, namenil nekaj prostora in tako uspel obiskovalcu predstaviti dejavnost kot celoto, ne da bi bila pri tem okrnjena njena pestrost.

Posebno pozornost je zaslužila video projekcija, v kateri so bili zajeti posnetki o delovnem utripu na zdravstvenih šolah po letu 1948; nekaj filmov je bilo ozvočenih, druge pa je spremljala prijetna glasba. Razstavo so časovno zaključili dia posnetki, ki so nam najprej predstavili šolsko stavbo in nato tudi dijake pri praktičnem delu. Tako so nas pripeljali iz preteklosti v sedanjost. Razstava

je dala pomemben prispevek ne samo k zgodovini, ki na tem področju ni ravno bogata, ampak nas je seznanila tudi z dejavnostjo zdravstveno izobraževalnih ustanov danes.

Pospremila sta jo zloženska, ki z nekaj ilustracijami in orisom razvoja zdravstvenega šolstva predstavi temo, in obširen katalog, v katerem vodi bralca 17 avtorjev skozi razvoj tovrstnega izobraževanja pri nas. Članke spremljajo fotografije, kopije dokumentov, preglednice in obširna bibliografija. V uvodnem delu kataloga nam ravnateljica muzeja Slavica Pavlič na kratko predstavi razstavo in katalog. Sledita dva prispevka avtorja razstave in urednika kataloga kustosa Branka Šuštarja: prvi z naslovom Zdravstvena nega in tradicija (tu dobimo nekaj osnovnih podatkov o razvoju zdravstvene nege od najstarejših časov do začetka 20. stoletja) in drugi Iz zapiskov o babiškimi šolah (v tem prispevku nas avtor seznanja s tremi babiškimi šolami, ki so jih obiskovale tudi Slovenke: te so bile v Celovcu, Gradcu in Trstu). Prva babiška šola pri nas je bila ustanovljena 1753. leta v Ljubljani. Njeno delovanje nazorno opisuje Anica Toni

Gradišek. Ista avtorica nam predstavi še strokovno pot naše prve medicinske sestre Angele Boškinove in ustanovitev ter delovanje prvih medicinskih šol (Babiška šola v Ljubljani, Naša prva medicinska sestra Angela Boškin in ustanovitev ter delovanje prve sestrske šole pri nas, Šola za medicinske sestre v Ljubljani, Od šole za otroške negovalke do Srednje zdravstvene šole v Ljubljani). O izobraževanju bolničarjev in strežnic je Branko Šuštar pripravil tri prispevke: Od strežniških tečajev do strežniške in bolničarske šole 1908 - 1945, O izobraževanju partizanskih bolničarjev (v okviru tega prispevka sta tudi članka dr. Janeza Milčinskega - Petra Sanitetna šola VII. korpusa in Zadrška sanitetna šola) in Šole za bolničarje (Ljubljana, Golnik, Maribor, Celje) in otroške negovalke (Celje, Maribor). Povojnemu razvoju zdravstvenega izobraževanja je posvečenih več prispevkov, ki obravnavajo nastanek in razvoj posameznih zdravstvenih šol; te so s šolsko reformo leta 1960 postale štiriletne srednje šole za izobraževanje medicinskih sester splošne oziroma specialne smeri. Z uveljavitvijo usmerjenega izobraževanja 1981. leta pa je prišlo do enotnega vzgojno izobraževalnega programa zdravstvenega varstva in sicer dvoletnega za bolničarje in štiriletnega za medicinske tehnike. Omenjeni razvoj obravnavajo prispevki: Srednja šola za farmacijo in zdravstvo (Aljoša Lahajnar), Srednja zdravstvena šola Juga Polak, Maribor (Jože Kropce), Razvoj srednje zdravstvene šole Celje (Franjo Puncer), Razvoj srednjega zdravstvenega šolstva na

Goriškem (Vesna Žele s sodelavci), Srednja šola tehničnih in zdravstvene usmeritve Novo mesto (Mojca Bahun), Srednja zdravstvena šola Piran (Jože Drofenik), Srednja zdravstvena šola v Murski Soboti (Marija Pavlič), Srednja zdravstvena šola Jesenice (Sonja Ravnik), Zdravstvena šola v Slovenj Gradcu (Marija Geč), Srednja zdravstvena šola v Ljubljani 1980-90 (Slavica Navinšek). Vpogled v razvoj višjega šolstva nam dajeta dva prispevka - Pregled razvoja višje šole za zdravstvene delavce (Breda Butala) in Višješolsko izobraževanje medicinskih sester (Geli Hajdinjak, Vera Štebe). Katalog zaključujeta članka, ki statistično obdelata zdravstveno šolstvo - Nekaj statističnih podatkov o zdravstvenih šolah od leta 1956/60 (Branko Šuštar), Statistični pregled zdravstvenega šolstva 1960-1990 (Mateja Ribarič).

Ta kratki opis razstave in kataloga je le opozorilo na bogastvo virov in podatkov, ki so nam bili na razpolago in predstavljajo pomemben prispevek k zgodovini zdravstva na Slovenskem. Zbrano gradivo, ki so ga prispevale ustanove in posamezniki, zgovorno pričča o izobraževalnem procesu in njegovem razvoju. Slovenski šolski muzej in kustos Branko Šuštar pa sta poskrbela, da je ta del naše kulturne dediščine postal dostopen širši javnosti. Razstava ni bila zanimiva samo za tiste, ki smo bili udeleženi v tem izobraževalnem procesu, ampak prav za vsakogar, saj je zdravstvo povezano z nami vsem in s celotnim našim življenjem.

IZKUŠNJI BILATERALNIH SEMINARJEV UČITELJEV ZGODOVINE NA KOROŠKEM 1991 - 1992

BRANKO ŠUŠTAR

Srečanje avstrijskih in slovenskih učiteljev zgodovine kot seminarska oblika permanentnega izobraževanja je doslej dvakrat pripravil avstrijski Zvezni pedagoški inštitut na Koroškem (dr. Theodor Domej) ob sodelovanju našega Zavoda za šolstvo (prof. Prvenka Turk) in z vsebinskim vodstvom dr. Karla Stuhlpfarrerja z dunajske univerze. Vsakič se je kakih petdeset zgodovinarjev s srednjih in osnovnih šol, po polovico z vsake strani meje, po pet dni v malce odmaknjenih krajih na Koroškem srečevalo s historičnimi temami iz perspektive našega časa. Seminar, ki je potekal v obliki predavanj v slovenščini ali nemščini (največkrat z odličnim simultanim prevodom dr. Karničarja z graške univerze), sproščene in včasih za predavatelje tudi zahtevne diskusije ter s pogovori v manjših skupinah, je smiselno dopolnjevala ekskurzija.

Predavatelji, povečini univerzitetni profesorji z obeh strani meje, so se tako na seminarju 21. do 25. oktobra 1991 v Tinjah/Tainach, v gostoljubnem domu katoliške prosvete Sodalitas, posvetili predvsem vprašanju nacionalne identitete. Uvodni predstavitvi avstrijske identitete z literarnimi, statističnimi pregledi priseljavanja ter spremembami v luči zgodovinskega razvoja (dr. K. Stuhlpfarrer) je sledil prikaz narodne identitete Slovencev z razvojem slovenskega narodnega gibanja (dr. Vasilij Melik). Za aktualizacijo zgodovinskih tem sta poskrbela referata o zgodovinskih dimenzijah nadnacionalne identitete v prostoru Alpe-Jadran (dr. Rumpler s celovške univerze), ki je sprožil živahno diskusijo s slovenske strani, posebej na temo nacionalno - nacionalistično, in o Sloveniji med Jugoslavijo in Evropo (dr. Dušan Nečak). Če so bili referati prvega bilateralnega seminarja jeseni 1991 v procesu priznavanja samostojnosti Slovenije sicer uglaseni na temo (nad)nacionalne identitete in le časovno neskladje ni soočilo slovenskega in avstrijskega referenta ob skupni temi, pa je seminar ob koncu leta 1992 prinesel nekaj novih poučkov.

Tokratni kraj dogajanja (od 30.11. do 4.12.1992) - turistično naselje ob Habnerjevem jezeru pri Hodišah (Hafnersee/ Keutschach) južno od Vrbskega jezera - je bil manj dvojezičen, kot sicer sredi nemško govorečega okolja dom v Tinjah, kjer smo seminaristi živeli pod isto streho, tu pa v prostorskem udobju kar preveč razpršeno z manj spodbudami za medsebojne stike. Tematsko pa je bil seminar sestavljen manj primerjalno kot v

letu 1991; še več - zanimivi in aktualni, a sicer za historike manj problematični temi o gospodarstvu v 20. stoletju, ki so jo pripravili referenti z avstrijske strani, je na slovenski strani odgovarjala politično in zgodovinsko bistveno bolj občutljiva problematika. Tako je uvodni referat dr. K. Stuhlpfarrerja ob zanj že običajni domiselni uporabi ustreznih likovnih, tekstualnih, zvočnih in video sredstev predstavil avtomobilizem kot socialno gibanje. Energetsko in prometno politiko so z avstrijske strani razlagali strokovnjaki "in situ" - v hidroelektrarni in ob karavanškem tunelu, gospodarsko pa predavatelj Zveze avstrijskih industrialcev iz Gradca (mag. Thomas Krautzer). S slovenske strani pa smo poslušali referat dr. Janka Prunka o emancipaciji slovenskega naroda do državne samostojnosti, v katerem je "razbremenjen vsake ideologije" predstavil zadnjih 200 let slovenske zgodovine z zanimivimi ocenami sicer znanih dejstev. K podrobnejši predstavitvi referata pa vabi njegova v začetku leta 1993 izšla knjiga o tej temi (Slovenski narodni vzpon). Jasno in analitično predavanje o (dez)integracijskih procesih v srednji Evropi v 20. stoletju je predstavil dr. Jože Pirjevec, profesor na tržaški in padovanski univerzi. S temo Teoretični in praktični problemi raziskovanja sodobne zgodovine je nastopil dr. Dušan Nečak, ki se s temi vprašanji posebej ukvarja. V predavanju je naglasil, da se pri raziskovanju tega časa znanost srečuje s politiko in da je virov preveč, a bistvenih premalo, sicer pa je njegovo aktualno razmišljanje (in vrste drugih raziskovalcev) na temo sodobne zgodovine dostopno v zborniku srečanja v Slovenj Gradcu (Novejša zgodovina na Slovenskem, 1992). Vrsto referatov je zaključil dr. Niko Toš s predstavitvijo rezultatov raziskav slovenskega javnega mnenja o temi Procesi demokratizacije in nova politična kultura na Slovenskem, kar je v dneh tik pred Miklavževskimi volitvami 1992 še posebej pritegnilo zanimanje. Slovenski delež referatov, ki so občasno spodbudili kar vročo diskusijo, je bil v predstavitvi bistvenih ali pa vsaj najbolj problematičnih vprašanj slovenske zgodovine sicer uspešen, a zaradi nekomplementarne obdelave podobnih vročih avstrijskih tem, premalo komparativen. Konec koncev moramo svoje probleme (zgodovine) rešiti kar sami in če se le da - doma.

Seveda zbrani šolniki niso mogli mimo pedagoške problematike. V jeseni 1991 je bila to predvsem primerjava pouka zgodovine v Avstriji in Sloveniji s prispevki pedagoških

svetovalcev in raziskovalcev (prof. A. Kastelic, dr. H. Maschat, dr. D. Mihelič, mag. E. Polte in prof. P. Turk), ki ji je sledil projekt bilateralne ure zgodovine, leta 1992 pa je pedagoški dan potekal v dveh skupinah. Predavali so dr. Štefan Trojar o sodobnih didaktičnih pogledih na pouk zgodovine in mag. M. Krainz-Dürr s celovške univerze o inovativnih učnih metodah pri pouku zgodovine, dr. Alfred Schrebatin je predstavil novi zrelostni izpit v Avstriji, predstavnika zavoda za šolstvo pa stanje in perspektive razvoja šolstva v Sloveniji (mag. F. Rečnik, prof. I. Perenič). Precej zanimanja so zbudile tudi predstavitve raziskovalnih dejavnosti slovenskih srednjih šol (v okviru gibanja Znanost mladini) in zgodovinskih krožkov osnovnih šol (ki jih povezuje komisija pri Zvezi prijateljev mladine): tako zaradi presenetljivih rezultatov kot zaradi občudovanja vredne vneme prostovoljnega (in žal premalo stimuliranega) dela učiteljev zgodovine na sončni strani Karavank. Posebno zanimivo pa je bilo pokukati v vrsto privlačnih avstrijskih učbenikov, saj lahko učitelj izbira med nekaj možnostmi, a enostransko navdušenje nad barvnimi ilustracijami in res lepimi zemljevidi se ti nekoliko ohladi, ko pri bežnem prelistavanju opaziš, da jim lega Slovenije in Slavonije ni prav jasna, da nacionalna slika na Štajerskem pred 1914 rezultate štetja 1910 kar malo prebarva, pa tudi ime države nastale 1.12.1918 ni posebno precizno. Spodbuda za diskusijo in primerjavo

(Moja podoba v tvojih očeh) avstrijskih in slovenskih učbenikov je takoj pri roki.

V jeseni 1991 je bil cilj ekskurzije povezan z ogledom prve koroške deželne razstave v Šentpavlu v Labotski dolini ter v znamenju muzejske pedagogike, saj sta bila poleg razstave ob 900-letnici tamkajšnjega benediktinskega samostana predstavljena še Slovenski šolski muzej v Ljubljani v povezavi z raziskovalno dejavnostjo osnovnošolcev, vključenih v zgodovinske krožke in Kobariski muzej z uspešno predstavitvijo soške fronte na Sveti gori pri Gorici v Kobaridu. Ekskurzija seminarja v jeseni 1992 pa je bila v znaku energetske in prometne problematike 20. stoletja z ogledom in predstavitvijo vrste dravskih hidroelektrarn (v Bistrici v Rožu) in karavanškega tunela.

Prizadevnemu vodstvu obeh seminarjev (dr. Thodor Domej, dr. Karl Stuhlpfarer, prof. Prvenka Turk) gre za organizacijo in strokovno vodstvo vsa zahvala, slovenski udeleženci kot gostje avstrijskega zveznega pedagoškega inštituta na Koroškem (Pädagogisches Institut des Bundes in Kärnten), pa smo možnosti udeležbe na bilateralnem seminarju še posebej veseli, saj strokovnim spodbudam in primerjavam vštric tečejo tudi jezikovne. Ob sicer uresničeni dvojezičnosti seminarja pa bi si lahko želeli intenzivnejšega skupnega doživljanja dvojezične Koroške, posebej pa uresničenja možnosti, da povrnemo gostoljublje avstrijskim kolegom kdaj tudi pri nas.

JUBILEJI

JOŽE ŽONTAR - ŠESTDESETLETNIK

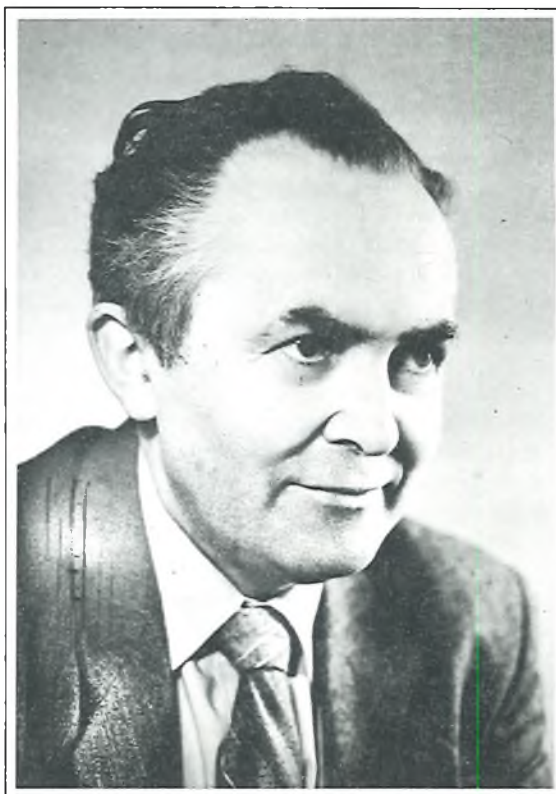
Jože Žontar, sin uglednega slovenskega zgodovinarja Josipa Žontarja, se je rodil 15. marca 1932 v Kranju. Tu je tudi maturiral leta 1950 in po študiju zgodovine v Ljubljani diplomiral na Filozofski fakulteti leta 1955. Med študijem je bil kar dvakrat odlikovan s študentsko Prešernovo nagrado. Njegovo prvo službeno mesto je bilo mesto arhivarja v Arhivu Slovenije, kjer je ostal celih petnajst let in si nedvomno nabral veliko izkušenj in znanja. Leta 1971 je postal ravnatelj tedanjega Mestnega arhiva Ljubljana, ki se je nekoliko kasneje že pod njegovim vodstvom in ob njegovih velikih naporih preoblikoval v Zgodovinski arhiv Ljubljana. Pri tem se je razširilo območje delovanja tega arhiva na celotno osrednjo Slovenijo in se je izoblikovalo več delovnih enot zunaj Ljubljane. Malokatera kulturna institucija v Ljubljani se lahko pohvali s tem, da je v sorazmerno kratkem času tako razširila svojo dejavnost in dosegla res vidne rezultate, kot je to dosegel Zgodovinski arhiv pod Žontarjevim vodstvom. Sicer pa so se Žontarjeve organizacijske sposobnosti pokazale že v času, ko je bil še član Arhiva Slovenije, še bolj pa so prišle do izraza ob oblikovanju nove podobe Zgodovinskega arhiva Ljubljana in tudi pri organiziranju arhivov na sploh, pri pripravah arhivske zakonodaje, pisanju priručnikov, izobraževanju arhivskih kadrov.

Kljub mnogim zadolžitvam in vodstveni funkciji, je Jože Žontar našel čas za delo na področju zgodovinske znanosti in leta 1977 na Filozofski fakulteti doktoriral s temo *Struktura uprave in sodstva na Slovenskem od srede 18. stoletja do leta 1948*.

Ko je Filozofska fakulteta uvedla specializirane študijske smeri, je Žontar pričel, poleg redne zaposlitve, predavati arhivistiko na oddelku za zgodovino. Leta 1979 je bil izvoljen v naziv docenta, leta 1985 za izrednega in 1990. za rednega profesorja arhivistike in to delo še vedno uspešno opravlja.

Potem ko je pred dobrim letom predal funkcijo ravnatelja Zgodovinskega arhiva v mlajše roke, je postal svetovalec vlade in vodja službe za matične arhivske strokovne naloge pri Arhivu Republike Slovenije.

Že kot mlad arhivar se je Žontar pričel uveljavljati doma in v tujini. Udeleževal se je številnih kongresov in posvetovanj ter na njih

sodeloval z diskusijskimi prispevki in referati. Poleg dr. Sergija Vilfana je gotovo naš najbolj znan strokovnjak za arhivska vprašanja in tako je tudi postal član komiteja za vprašanja šolstva iz arhivskih ved pri mednarodnem arhivskem svetu.

Žontarjevo znanstveno delo obsega preko 100 bibliografskih enot. Objavljati je začel že v času študija. Njegov prvi znanstveni prispevek je bil objavljen prav v *Kroniki* (1954). Daleč največ njegovih prispevkov je posvečenih arhivistiki; večkrat je pisal o organizaciji arhivov, o pravni zaščiti in arhivski zakonodaji, o strokovnih problemih arhivske stroke. Pripravil je učbenik za arhivistiko v srednjih šolah ter proučeval zgodovinski razvoj arhivov na Slovenskem.

Poleg zelo pestre dejavnosti v zvezi z arhivi, je trenutno skoraj edini zgodovinar, ki se ukvarja s proučevanjem strukture sodnih in upravnih organov pri nas skozi zgodovino. Najbolj obširno je ta vprašanja obravnaval v disertaciji in v vrsti razprav o upravi in sodstvu

na Kranjskem. Pod njegovim uredništvom je bila izdana večjezična publikacija Priročniki in karte o organizacijski strukturi v deželah Koroški, Kranjski, Primorju in Štajerski do leta 1918.

V svojih drugih delih je jubilant obravnaval različna vprašanja iz zgodovine 18. in prve polovice 19. stoletja zlasti na Gorenjskem. To nekoliko lokalno obarvano zanimanje je povezano tudi z njegovim uredniškim delom pri Kranjskem zborniku, kjer je redno objavljaj svoje prispevke. Pri obravnavi fevdalnega obdobja so ga najbolj zanimala vprašanja podložnikov, od kmečkih uporov, oblik podložniške posesti in obveznosti kmetov, do vprašanj v zvezi z zemljiškimi gospostvi, demografskimi gibanji, vloge poljedelstva in živinoreje, planin, gozdov, itd. Tovrstni prispevki so bili objavljeni v Kranjskem, Kamniškem, Domžalskem in Radovljiškem zborniku. Loteval se je tudi vprašanj zgodovine mest pri nas od srede 18. stoletja dalje, zgodovine Kranja med obema vojnama, posegal je v politično zgodovino, tako npr. pri prikazu političnega in kulturnega delovanja Antona Koblarja in še bi lahko naštevali. Opozorimo naj na že objavljeno bibliografijo Žontarjevih del v Zgodovinskem časopisu leta 1992.

Morda manj vidno, vsekakor pa pomembno, je bilo Žontarjevo uredniško delo pri revijah, zbornikih in priročnikih. Poleg Arhivista, kjer je bil glavni in odgovorni urednik v letih 1968-1972, je bil odgovorni urednik Kronike (1972-1978), uredil je zbornik 900 let Kranja in štiri Kranjske zbornike (1970-1985), dalje Vodnik po arhivih Slovenije (1965), Arhivsko tehniko (1972) ter že omenjeni večjezični

priročnik (1988). Pravkar kot urednik pripravlja obširno publikacijo Dokumenti Slovenije in verjamemo, da bo uspel.

Na tem mestu naj kot nekdanja glavna urednica Kronike poudarim še zlasti zasluge kolege Žontarja kot odgovornega urednika Kronike. Kronika je v prvem desetletju svojega izhajanja dobivala nekaj finančne pomoči od Mestnega ljudskega odbora Ljubljana, kasneje od Okrajnega ljudskega odbora in nekaterih občin oz. krajev. Ta način financiranja je leta 1965 prenehal, subvencioniranje je sicer že od 1961. dalje prehajalo na Sklad za pospeševanje založništva LRS, vendar je s tem bil krit le manjši del stroškov. Zato si je uprava Kronike ves čas prizadevala pridobiti sredstva z zbiranjem reklamnih oglasov. To delo je vrsto let bolj ali manj uspešno opravljal gospod Čuden. Zaradi takega zbiranja finančnih sredstev je kar nekajkrat postalo vprašljivo izhajanje Kronike trikrat letno, grozilo pa je celo prenehanje izhajanja revije zaradi pomanjkanja denarja. Podpora s strani Raziskovalne skupnosti je bila sprva vprašljiva, ker se je Raziskovalna skupnost postavila na stališče, da še enega glasila Zgodovinskega društva za Slovenijo ne bo financirala. Da smo kljub temu uspeli pri Raziskovalni skupnosti, ima nedvomno zasluge tudi Jože Žontar, ki je bil dovolj vztrajen, medtem ko sem sama že obupala nad uspehom. Tudi zaradi teh njegovih prizadevanj za Kroniko je prav, da mu ob šestdesetletnici, čeprav nekoliko z zamudo, čestitamo in zaželimo še veliko uspehov pri delu.

Olga Janša Zorn

NOVE PUBLIKACIJE

Pod zvonom Sv. Kancijana. Kranj 1991. 176 strani

V letu 1991, ko je kranjska župnijska cerkev praznovala 500-letnico dograditve, je izšel zanimiv zbornik, na katerega želim opozoriti predvsem zato, ker prinaša marsikaj zanimivega iz bogate kranjske bližnje in daljne preteklosti. Poleg treh piscev spremne besede (A. Šuštar, S. Zidar, V. Gros), so v zborniku prispevki še 27 avtorjev, če upoštevamo tudi ponatise literarnih tekstov.

Zbornik ima tri dele. V prvem je obravnavana preteklost, v drugem so objavljeni literarni teksti, v tretjem pa pričevanja posameznikov, ki so bili kadarkoli povezani s kranjsko župnijsko cerkvijo.

Prvi, t.j. zgodovinski del, uvaja krajši prispevek J. Žontarja o poglavitnih mejnikih v zgodovini kranjske župnije. Arheološki prispevki so trije. Andrej Valič v svojem prvem prispevku piše o poznoantičnih relikvih v staroslovanskem okolju Gorenjske in Kranja. V ta okvir uvršča najdbe na Blejski Pristavi, Ajdnu, Šmartnem, na Lajhu, pri farni cerkvi v Kranju itd. V postantični čas uvršča tudi ostanke kranjske oktagonalne sakralne stavbe s polkrožnim prezbiterijem, katere temelji so bili odkriti leta 1972. Avtor opozarja na značilnosti poznoantičnega stavbarstva, povezuje kranjsko oktagonalno stavbo s podobnimi primeri v Ogleju in Gradežu in meni, da je kranjski primer posnetek gradeškega poznoantičnega baptisterija. Domneva tudi, da je stavba bila zidana kot memoria (kapela) ali kot krstilnica. V svojem drugem članku pa Valič obravnava kostnico in pokopališko kapelo ob župni cerkvi, ki je tam stala že v 13. stoletju in se je ohranila do konca 18. stoletja. Posvečena je bila Mariji. Raziskave so pokazale ostanke romanske (13. stoletje) in gotske zgradbe (15. stoletje). Podzemni prostor je služil za shranjevanje kosti, medtem ko je bil zgornji prostor namenjen obredom v spomin pokojnih. Avtor naglašča, da so bili karnerji posebnost slovenskega vzhodnoalpskega prostora, ohranili pa so se največ na Koroškem (Rebrca, Globasnica, Hodiše, Otok). V Kranju so bili najdeni sledovi romanskega karnerja že tudi na starem šmartinskem pokopališču (semaforsko križišče pri Iskri). Zanimiva se zdi tudi ugotovitev strokovnjakov, ki so na podlagi ohranjenih lobanj ugotovili, da je življenjska doba žensk bila krajša od moške. Milan Sagadin v članku Najstarejša cerkvena stavba v Kranju piše o arheoloških izkopavanjih leta

1984 v kranjski župnijski cerkvi, ki so pokazala, da je prvotna cerkev na tem mestu stala že v 7. stoletju, morda celo prej in da je bila med 9. in 10. stoletjem porušena, verjetno zaradi madžarskih vpadov. Kdaj je bila potem zgrajena nova cerkev, se ni dalo točno ugotoviti, avtor domneva, da kmalu po razrušitvi. Pri izkopavanjih v današnji cerkvi je bilo najdenih preko 100 staroslovanskih grobov in nekaj grobov iz 18. stoletja.

O opremi župnijske cerkve sv. Kancijana skozi različna obdobja piše Damir Globočnik. Na podlagi pisnih virov opisuje znano starejšo opremo v cerkvi, usodo nekaterih oltarjev in drugih dragocenosti ter velike spremembe, ki jih je prineslo najprej 17., potem pa še 18. in 19. stoletje. V 19. in v začetku 20. stoletja je cerkev poslikal Matija Bradaška. Zaradi majhne umetniške vrednosti raznih dodatkov, so v tridesetih letih našega stoletja sklenili cerkvi vrniti njeno srednjeveško podobo. Tedaj so v prezbiteriju postavili nov glavni oltar, delo arhitekta Vurnika, kiparske dodatke pa je izdelal France Goršič. Po drugi svetovni vojni je ponovno prišlo do nekaterih sprememb, npr. odstranitve prižnice, obhajilne mize, stožca na Vurnikovem oltarju, izdelave novih oken po načrtih Staneta Kregarja ipd.

O usodi kranjskega pokopališča piše Alojzij Žibert. Najprej omenja pokopališče ob farni cerkvi, potem piše o novem pokopališču, ki so ga Kranjčani dobili leta 1798 (danes Prešernov gaj) in kjer se je pokopavalo vse do leta 1939, ko je bilo urejeno pokopališče na Planini. Popolnoma se je mogoče strinjati z avtorjem, ki toži nad sedanjim slabim vzdrževanjem Prešernovega gaja. Ob koncu avtor dodaja seznam pomembnejših ljudi, ki so bili pokopani na tem pokopališču.

Zelo zanimiv in bogat je prispevek Jožeta Žontarja Politično in kulturno delovanje Antona Koblarja (1854-1928), ki nam osvetljuje zanimivo osebnost zgodovinarja, deželnega arhivarja, tajnika Muzejskega društva za Kranjsko, urednika Izvestij tega društva, odbornika Slovenske Matice in dolgoletnega župnika ter dekana v Kranju. V razpravi ni toliko poudarek na Koblarju kot zgodovinarju, ampak je prikazan predvsem Koblar kot politik in državnozbornski poslanec, opisano je njegovo delovanje na liberalni strani, zbližanje s Katoliško narodno stranko, spori s Šušteršičem in podobno.

Majda Žontar je prispevala članek Prosvetno društvo, v katerem je osvetlila delovanje katoliških kulturnih in izobraževalnih društev

od druge polovice 19. stoletja do konca prve svetovne vojne. V posebnem poglavju je obravnavala doslej malo raziskano delovanje telovadnega odseka Orel do začetkov pred prvo svetovno vojno in po njej do leta 1940. Podrobno je proučila tudi pestro dejavnost Prosvetnega društva med obema vojnama, še zlasti gledališko. Med uspehi Prosvetnega društva omenja preureditev Ljudskega doma v modernejše gledališko poslopje (danes Prešernovo gledališče), ki so ga odprli tik pred pričetkom vojne 1941.

V drugem delu zbornika so objavljeni odlomki iz biografskih romanov Ivana Preglja, Mimi Malenšek in Tite Kovač-Artemis, dodane so pesmi nekaterih s Kranjem povezanih duhovnikov (Blaž Potočnik, Janez Puhar, Jože Pogačnik, Joža Vovk, Tone Bohinc).

V tretjem delu zbornika več avtorjev obuja spomine na Kranj in njegovo župnijsko cerkev. Med temi prispevki sta še zlasti zanimiva pogovora s Francem Blajem in Zdravkom Bahorjem.

Zbornik je bogato ilustriran, tiskan na zelo kvalitetnem papirju, tako da je ne le vsebinsko bogat, ampak tudi estetsko vreden, da si ga ogledamo.

Olga Janša Zorn

Zbornik za zgodovino šolstva - Šolska kronika, Ljubljana, Slovenski šolski muzej 1992. 233 strani

Po 23. letih izhajanja Zbornika za zgodovino šolstva in prosvete kot skupnega glasila šolskih muzejev iz Ljubljane, Beograda in Zagreba, je najprej prekinil sodelovanje Beograd, nato pa je po državni osamosvojitvi odpadel še Hrvaški šolski muzej. Tako je 25. letnik pripravil Slovenski šolski muzej sam z nekoliko spremenjenim naslovom, namreč kot Zbornik za zgodovino šolstva - Šolska kronika.

Zbornik objavlja razprave in članke, gradivo, zapise, ocene in poročila, nekrologe in tekočo bibliografijo.

Vrsta prispevkov obravnava posamezne šole ali pa se loteva problematike, povezane z zgodovino šolstva in pedagogike. Vlasta Tul nas v članku Šole in arhivi seznanja z obveznostmi, ki jih imajo šole in podobni zavodi do svojih arhivov in do centralnih zgodovinskih arhivov, kamor so dolžni oddati tisti del dokumentacije, ki ima trajen pomen. Podaja tudi nekaj praktičnih nasvetov, kako urediti šolski arhiv, izdelati zapisnik o izročitvi in prevzemu arhivskega gradiva ipd.

V krajšem prispevku govori Ivanka Zajc-Cizelj o začetkih osnovnega šolstva na Polzeli (1797-1830) in o težavah, ki so spremljale

reševanje prostorskega vprašanja ter o drugih problemih na šoli v Novem Kloštru do preselitve na Polzelo. Zanimivega problema - šolskega vrta kot učnovzgojnega sredstva po uveljavitvi avstrijskega ljudskošolskega zakona iz leta 1869, se je lotila Marija Bavdaž, ter opozorila na dejstvo, da je v 19. stoletju bilo zelo pomembno spoznanje, da bo mogoče pridelati več hrane, če bo izobraževanje že od osnovne šole dalje posvečeno temu vprašanju. Tudi sodobni pouk naravoslovja v osnovni šoli bi se v marsičem lahko zgledoval po uspehih nekdanjega pouka na šolskem vrtu.

O pouku kemije na Slovenskem do prve svetovne vojne piše Sonja Jozelj, ki je to temo obdelala že kot diplomsko nalogo. Vendar se prispevku pozna, da ga ni pisala roka zgodovinarja, saj so nekatere splošne ugotovitve netočne, citiranje virov in literature pa neobičajno, čeprav po drugi strani članek prinaša zanimive novosti in bi si želeli, da bi se delo nadaljevalo v tej smeri.

Verena Štekar-Vidic je prispevala zgodovino šole v Radovljici od časov Marije Terezije dalje. Ob tem velja poudariti, da je starejše obdobje precej temeljito obdelano, da bi pa čas pod drugi vojni zaslužil širšo obravnavo, morda kdaj prihodnjic v posebnem članku.

Pod naslovom Čednosti dobrega učitelja je Mojca Pečko opisala, kako se je z vpeljavo šolske obveznosti oblikovala podoba osnovnošolskega učitelja, ki naj bi vzgajal z močjo svoje osebnosti. Ugotavlja, da so se v praksi ta pričakovanja izjalovila, saj so bili pogoji za delo slabi, učitelji slabo plačani, skratka podoba učitelja je bila marsikdaj idealizirana. Učitelj bi moral velikokrat nadomestiti starše, reševati razne socialne probleme in predvsem bolj vzgajati kot poučevati, vsemu temu pa ni bil kos. Slovensko šolstvo v Argentini je orisala Mateja Ribarič na osnovi podatkov, zbranih iz časopisja, arhivskega gradiva ter iz raznih učbenikov in priročnikov, namenjenih šolajoči mladini v Argentini. Obravnavala je razmere, značilne za predvojno emigracijo, ki je uspela organizirati pouk slovenščine na treh stopnjah, t.j. od osnovne preko srednje šole do univerze.

O razvoju šolstva na Cerkljskem obširno piše Branko Šuštar. Ob naslonitvi na arhivsko gradivo je podrobno opisal nastajanje šol, učiteljstvo na tem območju, šolski red, opremo knjižnice, šolske vrtove itd. Časovno je segel do prve svetovne vojne, le izjemoma je šel preko tega datuma. V svojem drugem članku je Branko Šuštar predstavil prispevke v Učiteljskem tovarišu o stanju šolstva v Bosni in Hercegovini v času avstrijske okupacije 1878. in nekaj let po njej.

Jože Ciperle je v krajšem zapisu ob 400-letnici rojstva Jana Amosa Komenskega

naglasil zlasti pomen njegovega dela in vpliv njegovih idej na Slovence.

Prvi slovenski pedagoški časopis Šolski prijatelj (1852-1883) in njegove sodelavce je ob 140-letnici časopisa predstavila Tatjana Hojan. Opozorila je tudi na literaturo, ki je že prej obravnavala zgodovino in vsebino omenjenega časopisa. Ista avtorica se je ob 100-letnici rojstva spomnila učiteljice Angele Vodetove in objavila zanimive odlomke iz njenih spominov, ki so poleg drugega bogatega gradiva shranjeni v Slovenskem šolskem muzeju.

Boris Rozman objavlja dokument iz zapuščine nadučitelja Matije Hitija iz leta 1868, katerega avtor je Janez Gantar, v letih nastanka dokumenta nadučitelj v Planini pri Vipavi. Dokument je nastal v času velikih diskusij ob pripravi na nov osnovnošolski zakon (1869), s katerim so šole postale državne in deželne ustanove.

Slavica Pavlič je prikazala razvoj osnovne šole na Spodnji Polskavi od njenih začetkov 1783. do leta 1940, del članka pa je namenila podružnični šoli v Pragerskem, ki se je razvila od privatne nemške enorazrednice preko dvorazredne šulferajnske šole do slovenske šole, vendar je to lahko postala šele leta 1919.

Oris razvoja osnovne šole v Stoparcah je podala Andrejka Nemeč in ob tem predstavila predvsem življenje in delo ene najstarejših učiteljic in pedagoških pisateljic na Slovenskem, Elize Kukovec, ki je vsa leta svojega dolgega službovanja prebila v tej haloški vasi. Kljub temu, da je ostala podeželska učiteljica, je veliko pisala in objavljala v raznih učiteljskih glasilih, samostojno pa je objavila leta 1912 Domoznanstveni pouk v ljudski šoli.

Rubrika Šolski zapisi prinaša nekaj kratkih prispevkov. Slavica Pavlič npr. opozarja na jubileje naših šol v letu 1992 in 1993, Branko Šuštar daje koristne napotke raziskovalcem šolske zgodovine, bolj spominskega značaja je zapis Ivanke Mestnik o šoli v Šmihelu pri Žužemberku, ki ga dopolnjujejo podatki iz arhivskega gradiva in ustnih virov. Trije prispevki pa so povzetki raziskovalnih nalog zgodovinskih krožkov, ki so v šolskem letu 1989/90 obravnavali zgodovino šole v domačem kraju. Mentorice krožkov Ana Skerlovnik-Štancar, Danijela Berglez in Majda Tekavec pišejo o zgodovini šol Milojke Štrukelj v Novi Gorici, o šolstvu v Dravogradu do 1941. in o šoli v Zadobrovi.

V rubriki In memoriam imamo tri nekrologe, posvečene slovenskim učiteljem in sicer se Mladen Tancar spominja Antona Osterca (1894-1991), Tatjana Hojar Martina Menceja (1904-1992) in Ivana Andoljška (1909-1992), medtem ko Ivan Vavra piše ob smrti Istrana,

hrvaškega pedagoga in tudi slovenskim šolnikom poznanega avtorja - didaktika Mateja Damarina (1899-1992).

Pod naslovom Iz dela šolsko-pedagoških muzejev imamo izpod peresa Slavice Pavlič oris razstav v Slovenskem šolskem muzeju, sledi prikaz prizadevanj za koroški deželni šolski muzej v Celovcu Elmarja Lechnerja, žal v precej slabem prevodu. O razstavah v Hrvaškem šolskem muzeju pa poroča Marko Plavič.

Med poročili so kratki prikazi posvetovanja o sodobnih arhivih (B. Šuštar), o simpoziju Jezuiti na Slovenskem (J. Ciperle) in o mednarodnem simpoziju o nacionalni vzgoji in evropskem izobraževanju, ki je bil na Bavarskem (J. Ciperle). Sledijo tri knjižna poročila in obsežna bibliografija za slovensko zgodovino šolstva, ki zajema dela, ki so izšla med leti 1985-1989 in jo je pripravila Marjeta Demšar.

Vsekakor moremo Slovenskemu šolskemu muzeju čestitati ob izdaji tako vsebinsko bogatega zbornika z željo, da bi se delo uspešno nadaljevalo in da bi prikazu zgodovine osnovnega šolstva dodali tudi zgodovino zelo razvejanega srednjega šolstva in to ne le za starejša obdobja, ampak tudi za obdobje po letu 1945, kjer je marsikje čutiti velike vrzeli.

Olga Janša Zorn

Annales, Anali Koprškega primorja in bližnjih pokrajin, Annali del Litorale capodistriano e delle regioni vicine, 2/92. Koper 1992. 384 strani

Revija Annales nas tudi s svojo drugo številko navdušuje. V naše roke prihaja revija, ki je ohranila strokovno pestrost, hkrati pa je še obsežnejša. 23 člankov in 12 krajših prispevkov ponuja bralcem obilo branja z različnih področij.

Goran Filipi nam v svojem članku predstavlja ornitonimijo za škrjance v Istri. Najpogosteje izhaja poimenovanje za škrjance v Istri iz latinske besede *alauda*, zanimivi pa so tudi izvori nekaterih drugih poimenovanj. Plod avtorjevega raziskovanja je tudi tabela, kjer nam na zgoščen način prikaže različne oblike imen za posamezne vrste škrjanca v Istri. Zanimivi so tudi rezultati raziskav Darka Ogrina, ki je ugotavljal povezavo med padavinami ter temperaturo in prirastom črnih borov in hrastov.

Dario Favretto in Fabrizio Martini sta nas v svojem članku opozorila na zanimivo endemično rastlino *Moehringia tommasini*. Anton Brancelj seznanja bralce Annalov z raki, ki živijo v Osapski jami in Jami nad Krogom pri Mlinih. V omenjenih jamah so nekatere

vrste rakov, ki živijo tudi v Dalmaciji in v Hercegovini. Žal je moral avtor opozoriti tudi na nevarnost, ki preti nekaterim živalim. Mitja Kaligarič je v svojem prispevku opisal vegetacijo plevelov, ki jih najdemo v vinogradih v Koprskem primorju. Izток Škornik je v letih 1987-1991 proučeval rumenonoge galebe v njihovi koloniji v Sečoveljskih solinah. Rumenonogi galebi se hitro razmnožujejo. Niso več navezani izključno na morsko hrano, prehranjujejo se tudi z različnimi odpadki na smetiščih, s tem pa so tudi možni prenašalci boleznih. Za omenjene ptice lahko trdimo, da niso ogrožene, saj njihovo število narašča.

Radovan Cunja nam v svojem prispevku oriše razvoj arheoloških raziskav na Koprskem. Zanimanje za arheologijo Istre se je pričelo v času humanizma. Takrat so ti predeli prišli pod Benetke, kar je pomenilo vstop v italijanski kulturni prostor. Prva arheološka izkopavanja na Koprskem pa segajo v konec 19. stoletja. Sprva je bila arheološka dejavnost usmerjena predvsem na rimsko dobo, arheološko raziskovanje prazgodovine in srednjega veka pa sta novejšega datuma. Velikega pomena za raziskovanje je bila ustanovitev muzeja v Kopru leta 1911.

O Rižanskem placitu nam v drugem delu svojega prispevka piše Salvator Žitko. Igre na srečo so že od nekdaj privlačevale človeka. Četudi so različni predpisi takšne igre omejevali ali prepovedovali, se ljudje tej skušnjavi niso mogli ali pa hoteli upreti. Darja Mihelič predstavlja igre na srečo in odnos do njih v Trstu, Kopru, Izoli in Piranu. Posebej je zanimiva pripoved o kockanju Pirančana Almerika Garofola in Izolana Dominika Poca.

Tekst Darka Darovca je nadaljevanje iz prve številke Annalov in je prikaz zavarovalništva v severni Istri v času Beneške republike. Poleg pomorskega zavarovanja in njegovih oblik opisuje tudi nekatere druge vrste zavarovanj, npr. zoper požar ali kakšen drug vzrok. Posebne oblike zavarovanja so bile različne bratovščine, ki so temeljile na vzajemni pomoči članov.

Tržačan Raffaele Zavenzoni je bil rektor koprskega učilišča v sedmem desetletju 15. stoletja, Krešimir Čvrljak nam opisuje njegovo življenje in delo v Kopru in stike s Šibenčanom Jurajem Šižgoričem. Zavenzoni ni bil pomemben le kot humanist in učitelj, temveč tudi kot pesnik. Podoben prikaz življenja pomembnega posameznika je članek o Miroslavu Vilharju, ki je bil aktiven na mnogih področjih. Del tega nam skuša predstaviti Dolores Rebula Udovič. Avtorica nam opiše njegovo politično in kulturno delo. Vilhar je bil župan in poslanec. Prijateljaval in sodeloval je s Franom

Levstikom. Znan je tudi kot pesnik, saj so nekatere njegove pesmi ponarodele.

Giuliano Veronese nam v svojem v italijanskem jeziku napisanem prispevku oriše pravosodni ustroj v beneški Istri v 18. stoletju. Najpomembnejše je bilo sodišče v Kopru in ob tem avtor prikazuje nekatere značilnosti pravosodja, kazenskega postopka in represivnega sistema v tistem času.

O tragični usodi tigrovca Viktorja Bobka piše Milica Kacin-Wohinz. Bobek je jugoslovanski vojski pošiljal obveščevalne podatke in je bil na drugem tržaškem procesu leta 1941 obsojen na smrt.

Nadaljevanje iz prve številke je tudi razprava Leona Marina o upravni in teritorialni razdelitvi Istre. V tej številki obravnava omenjeno problematiko v letih 1943 do 1992. Ozemlje, o katerem govori avtor, je po letu 1945 doživelo veliko sprememb. Nenazadnje smo bili priča zadnji spremembi, ko se je republiška meja med Slovenijo in Hrvaško preoblikovala v državno mejo med dvema neodvisnima državama. Po sprejetju Osimskih sporazumov so uredili tudi cerkveno mejo, ko je bila ponovno ustanovljena škofija v Kopru.

Janez Kramar je prikazal razvoj ribiške industrije v Izoli v prvem povojnem desetletju. Temelji te industrije so v predvojnih tovarnah. Po vojni jo je prizadel predvsem prenos strojev v Italijo. Vendar so predelavo rib hitro obnovili in postala je pomembna industrijska panoga. Slovenski pomorski promet se je lahko začel razvijati šele po drugi svetovni vojni. Pravi zagon je dobil po priključitvi Primorske k Jugoslaviji. Olga Janša Zorn tako piše o Splošni plovbi, ki je postala leta 1954 edini slovenski pomorski prevoznik.

Etnomuzikolog Dario Marušič je v svojem članku opisal del zanimive ljudske zakladnice. Piše o dveh inštrumentih, o bajsu in violini, ki so ju nekoč uporabljali godci na prostoru med Mirno in Dragonjo, danes pa ju je moč slišati le še v okolici Grožnjana in Buzeta. Del kulturne zgodovine je tudi gledališče. Brigita Jenko je proučila arhitekturo Tartinijevega gledališča v Piranu. Gledališče je bilo odprto 27. marca 1910.

Vesna Gomezel se je v svojem prispevku, ki je povzetek njene diplomske naloge, lotila zelo zanimive in aktualne teme. Avtorica je z jezikovnega in ekonomskega stališča obdelala turistično propagandno gradivo o slovenski Istri. V turističnih perspektivah je opazila pogoste napake, ki so lahko zelo hude. Pogosto je vprašljiva izbira jezika, opazna je nedoslednost pri načelu dvojezičnosti...

Zanimive primerjave se je lotil Pavel Stranj. Primerjal je šolstvo večinskega in manjšinskega naroda na obeh straneh slovensko italijanske

meje. Slovensko šolstvo po vojni je v Italiji vse do sredine šestdesetih let imelo trend upadanja števila učencev, saj se je v tem času število otrok v šolah zmanjšalo za dve tretjini. Kasneje se je razmerje med italijanskimi in slovenskimi šolarji pokrivalo. V Sloveniji pa je bil najprej opazen upad števila šolarjev, kar je veljalo tako za slovenske kot za italijanske. Po umiritvi položaja v začetku petdesetih let, se je začelo obdobje rasti števila šolarjev. Šolski problematiki je namenjen tudi članek Amalie Petronio o italijanski šoli v Piranu od srednjega veka do danes. Pokojni France Ostanek na osnovi šolskih in cerkvenih kronik ugotavlja potek pouka v različnih jezikih in na ta način tudi locira jezikovno mejo med Slovenci in Hrvati. Z jezikovno problematiko se ukvarja tudi Loredana Bogliun Debeljuh. V svojem dvojezičnem članku razmišlja o možnostih in načinih uresničevanja dvojezičnosti v Istri.

Zanimivi so tudi prispevki, objavljeni v rubriki Zapis in gradivo. Darja Mihelič predstavlja dokument iz piranskega arhiva, ki govori o obnovi oz. prezidavi v cerkvi Sv. Jurija na prelomu iz 16. v 17. stoletje.

Istra je doživela po padcu Napoleona in vrnitvi avstrijske oblasti pomembne spremembe. Predvsem je prišlo do stabilizacije razmer, saj je bila doba Napoleona zelo burna in spremenljiva. Pierpaolo Dorsi nam predstavlja dokumente, ki so nastali leta 1817, kot predlogi za ustavno upravno ureditev Istre.

Eden od temeljev narodnostnega obstoja in razvoja je denarništvo. Tako je bila za Slovence v Trstu velikega pomena Tržaška hranilnica in posojilnica. Milan Pahor ji je posvetil del prostora ob stoletnici začetkov njenega delovanja. Konec leta 1891 je omenjeni denarni zavod pričel z delom in je uspešno deloval vse do leta 1941, ko je bil nasilno ukinjen.

Naj omenim, da je bil s pomočjo Tržaške hranilnice zgrajen tudi Narodni dom v Trstu.

Dva članka v Annalih sta posvečena Giuseppu Tartiniju. Sonja Ana Hoyer nam predstavlja monografijo o Tartinijevi hiši, ki je bila obnovljena med leti 1984 in 1988. Monografija predstavlja konservatorske in umetnostnozgodovinske posege, ki so bili opravljeni v njej. Amalia Petronio pa predstavlja biografske prispevke o Giuseppu Tartiniju.

V Kopru je bilo leta 1893 odprto otroško zavetišče. Ustanova je bila namenjena otrokom siromašnih družin. Slavica Pavlič se je lotila prikaza dela omenjene ustanove. Pri tem se je naslanjala na gradivo v Pokrajinskem muzeju v Kopru. Pomemben vir za zgodovino so tudi šolske kronike. Eno takih nam predstavlja Branko Šuštar. Kroniko so pisali učitelji šole v Boljuncu pri Trstu.

Vid Vremec je v krajšem članku prikazal razvoj socialističnega gibanja na Primorskem do prve svetovne vojne. Povsem drugam pa je usmerjen članek Nade Morato o praznovanju pomladi v Kortah. Avtorica opisuje običaje ob posameznih pomladanskih praznikih od cvetne nedelje, prek velike noči do telovega. Vmes pa je še nekaj drugih prazničnih oz. pomembnih dni, ki so jih ljudje obeleževali na različne načine. S povsem sodobnimi in aktualnimi težavami pa se je spopadel Salko Pivač. Skušal je ugotoviti možnosti za ureditev prometa v Piranu.

Bogato številko Annalov zaključujejo poročila o delu različnih zavodov in društev, ki kažejo na veliko aktivnost v najrazličnejših krogih, ter ocene in poročila prebranih knjig. Skozi vso revijo pa so razporejene slike Tartinijevega gledališča v Piranu.

Bojan Balkovec

BIBLIOGRAFSKO KAZALO KRONIKE
ČASOPISA ZA SLOVENSKO KRAJEVNO ZGODOVINO
XXI - XL (1973 - 1992)

Nataša Stergar

ČLANKI

1973

1. **Demšar Vincencij:** Loško gospostvo in kmečka puntarija. - 21/1, str. 5-12
2. **Gestrin Ferdo:** Kmečka trgovina in upori. - 21/1, str. 1-4
3. **Grafenauer Bogo:** Ob dvajsetletnici "Kronike". - 21/1, str. 39-40
4. **Höfler Janez:** Iz neke jezuitske anketne knjige. - 21/2, str. 105-109
5. **Juvančič Ivo:** Politično ozadje I. tržaškega procesa. - 21/3, str. 180-184
6. **Kermavner Dušan:** Stavka v premogovniku Ojstro leta 1883. - 21/3, str. 166-168
7. **Kobé-Arzenšek Katarina:** Doneski za zgodovino vrvarstva na Slovenskem. - 21/3, str. 169-179
8. **Melik Jelka:** Kranjske deželne finance 1861-1914. - 21/3, str. 160-165
9. **Nečak Dušan:** Prispevek k vprašanju primorskih beguncev v letih 1918-1920. - 21/2, str. 120-126
10. **Otorepec Božo:** Iz zgodovine turjaškega gradu. - 21/3, str. 147-152
11. **Pahor Miroslav:** Constitutio Momiliani v letih 1521-1535. - 21/2, str. 88-96
12. **Pirkovič Ivo:** O koreninah "cvetočega halštata". - 21/2, str. 81-84
13. **Planina France:** Zgodovina muzejstva na loškem ozemlju. - 21/1, str. 17-23
14. **Svetina Anton:** Odlomki iz koroške zgodovine. - 21/2, str. 97-104
15. **Svetina Anton:** Katera gora na Koroškem je Mons Junensis? - 21/3, str. 153-154
16. **Šašel Jaro:** Bernardin Porečan ali k poreškim in koprskim antikam. - 21/2, str. 85-87
17. **Turk Prvenka:** Ladislau Benesch. - 21/2, str. 110-119
18. **Valentinitš Helfried:** Pritožbe podložnikov vicedomskega urada na Kranjskem v letu 1634. - 21/3, str. 155-159
19. **Vilfan Sergij:** Kako je nastal časopis za slovensko krajevno zgodovino "Kronika". - 21/1, str. 41-42
20. **Zorn Tone:** Koroško učiteljsko glasilo in slovenska manjšina. - 21/1, str. 24-28
21. **Žontar Jože:** Kmečki upori ob davčni in urbarialni regulaciji in njeni odpravi v letih 1789 in 1790. - 21/1, str. 13-16

1974

22. **Bojc Etbin:** Začetni razvoj osnovnega šolstva na Slovenskem. (Ob 200-letnici terezijanskih šol). - 22/3, str. 179-189
  23. **Gestrin Ferdo:** Piranske ladjedelnice in ladjedelci v poznem srednjem veku. - 22/3, str. 170-178
  24. **Grafenauer Bogo:** Vprašanje razmerja mesta in podeželja ("vasi") v zgodovini narodov Jugoslavije. - 22/2, str. 145-155
  25. **Jan Ivan:** Nekaj posebnosti NOB na Gorenjskem v letu 1941-1942 s poudarkom na dražgoško bitko. - 22/1, str. 1-8
  26. **Juvančič Ivo:** Leto bazoviških žrtev 1930. (Neposredno italijansko ozadje in slovensko zadržanje po fašističnih virih.). - 22/2, str. 112-121
  27. **Knez Tone:** Antična nekropola v Novem mestu. Rezultati izkopavanja v letu 1973. - 22/2, str. 73-76
  28. **Kobé-Arzenšek Katarina:** Doneski za zgodovino vrvarstva na Slovenskem. (Adamičeva vrvarna v Ljubljani in Domžalah). - 22/1, str. 41-45
  29. **Mikuž Jure:** Prvi poskus vpeljave zgodovinskega slikarstva v slovensko umetnost. - 22/2, str. 112-128
  30. **Nečak Dušan:** O vojni z Italijo (1914 - 1915). - 22/2, str. 107-111
  31. **Otorepec Božo:** Ljubljanska beraška značka iz leta 1667. - 22/2, str. 92-96
  32. **Pahor Miroslav:** Statuti srednjeveške občine Izola iz leta 1360 v odnosu do tujcev. - 22/2, str. 77-85
  33. **Pahor Miroslav:** Piran v obdobju dvojne oblasti (XII. - XIII. stoletje). - 22/3, str. 161-169
  - 33a. **Pavlič Slavica:** Ob 100-letnici rojstva Engelberta Gangla 1873-1950. - 22/1, str. 46-51
  34. **Stergar Janez:** Začetki "Slovenskega ferijalnega društva 'Sava' v Ljubljani". - 22/1, str. 31-40
  35. **Svetina Anton:** Odlomek iz zgodovine Gornjega Grada. - 22/2, str. 86-91
  36. **Šašel Jaro:** Okra. - 22/1, str. 9-17
  37. **Tancik Ferdinand, Branko Korošec:** Smrt grenadirskega stotnika Mehadia 1770. - 22/2, str. 97-106
  38. **Truhlar Franc:** Struktura in razvoj cestnega omrežja današnje Slovenije od halštatskega do slovanskega obdobja. - 22/3, str. 156-160
  39. **Vrišer Sergej:** Uniforme ljubljanskih meščanskih korpusov v 18. in 19. stoletju. - 22/1, str. 18-30
- 1975**
40. **Gestrin Ferdo:** Piranska popotovanja v 15.

stoletju. - 23/2, str. 74-80

41. **Habjan Vlado**: Boj Celjskih za Podravje in Posočje v letih 1425-30. - 23/1, str. 1-12

42. **Höfler Janez**: O nekaterih slovenskih skladateljih 16. stoletja. - 23/2, str. 87-94

43. **Hojan Tatjana**: Stoletnica prve mestne dekliške šole v Ljubljani. - 23/3, str. 178-179

44. **Jakopič Bogo**: Delež slovenskih učiteljev gluhih pri strokovnem in splošno izdajateljskem delu. - 23/1, str. 41-45

45. **Kobé-Arzenšek Katarina**: Vrvarska obrt na Slovenskem skozi stoletja. - 23/3, str. 170-178

46. **Maček Jože F.**: Ustanovitev uprave državnih posestev na Kranjskem pod Leopoldom II. - 23/1, str. 21-23

47. **Mlinarič Jože**: Gosposočina Puhenštanj pri Dravogradu do okoli leta 1600. - 23/3, str. 153-160

48. **Mlinarič Jože**: Meščanski špital pri Lenartu v Slovenskih goricah. - 23/1, str. 12-20

49. **Nedog Alenka**: Utrjevanje enotnosti protifašističnih sil na Slovenskem ob snovanju Društva prijateljev Sovjetske zveze leta 1940. - 23/2, str. 65-74

50. **Ožinger Anton**: Študenti iz slovenskih dežel na dunajski univerzi v poznem srednjem veku (1365-1518). - 23/3, str. 149-153

51. **Penič Lojze**: Partizanska bolnišnica Jesen. - 23/3, str. 133-137

52. **Persič Janez**: Florentinec Franciscus Benzini, bankir v Piranu (1338-1348). - 23/3, str. 138-148

53. **Pleterski Janko**: Avstrija in Slovenci leta 1912-1913. - 23/2, str. 110-120

54. **Prelovšek Damjan**: Ljubljanski mostovi v drugi polovici 19. in v začetku 20. stoletja. - 23/1, str. 29-37

55. **Reisp Branko**: Tiskarna Janeza Mandelca in leta 1578 tiskana pesem o zmagi Ivana Ferenbergerja nad Turki. - 23/2, str. 81-87

56. **Rijavec Leopold**: Ljubljanske bolnišnice. Ob osemdesetletnici bolnišnice na Zaloški cesti 2. - 23/2, str. 101-109

57. **Simoniti Primož**: Lenart Mravlja = Leonhardus Formica. - 23/1, str. 45-46

58. **Smolik Marijan**: Novi odlomki protestantskih tiskov. Ob 400-letnici prihoda tiskarja Mandelca v Ljubljano. - 23/3, str. 161-166

59. **Sukič Štefan**: Čevljarški ceh v Turnišču. - 23/1, str. 24-29

60. **Šorn Jože**: Jožef Mrak kot geodet in risar. - 23/2, str. 94-101

61. **Vrišer Sergej**: Uniforme meščanskega korpusa in deželne brambe v Mariboru. - 23/3, str. 166-169

62. **Zorn Tone**: Nemško nacionalno društvo "Südmark" na avstrijskem Koroškem v prvem desetletju prve avstrijske republike. - 23/1, str. 38-41

1976

63. **Ciperle Jože**: Srednje šole in višji študiji na Slovenskem ozemlju do leta 1918. - 24/2, str.

137-150

64. **Gestrin Ferdo**: Karitativna dejavnost v Piranu v poznem srednjem veku. - 24/2, str. 79-84

65. **Gregorič Jože**: Cankarjeva proslava v Kočevju leta 1926. - 24/2, str. 74-79

66. **Jakopič Bogo**: Zavod za gluho mladino v Ljubljani od leta 1945 do 1960. - 24/3, str. 178-184

67. **Kos Milko**: Pivka v srednjem veku. - 24/1, str. 5-10

68. **Leskovar Rudolf**: Rogaški zdravilni vreli v 16. stoletju. - 24/1, str. 20-28

69. **Marušič Branko**: Guido Manzini (1921-1975). - 24/1, str. 47-48

70. **Melik Jelka**: Skladi kranjskega deželnega premoženja. - 24/3, str. 165-169

71. **Mikl-Curk Iva**: Kaj nam govori pri nas najdena lončenina o rimskih navadah v prehrani. - 24/1, str. 1-4

72. **Mlinarič Jože**: Graščina Betnava pri Mariboru. - 24/1, str. 11-20

73. **Pahor Miroslav**: Organizacija oblasti v občini Izola po listinah iz leta 1253 in 1260. - 24/3, str. 158-165

74. **Prelovšek Damjan**: Kje se je šolal kipar Franc Rotman (okr. 1710-1788)? - 24/2, str. 106

75. **Prelovšek Damjan**: Poslopje Mestne hranilnice ljubljanske. - 24/1, str. 43-47

76. **Stiplovšek Miro**: Delavsko gibanje v tovarni sanitetnega materiala na Viru 1936-1941. Ob štiridesetletnici ustanovitve sindikata in uspešne stavke. - 24/2, str. 94-105

77. **Šašel Jaro**: Omemba Slovanov v pesmi Martina iz Brage na Portugalskem. - 24/3, str. 151-158

78. **Šorn Jože**: Bucelleniji in Ruardi na Savi pri Jesenicah. - 24/2, str. 69-74

79. **Šorn Jože**: Novomeška industrija med obema vojnama. - 24/1, str. 38-42

80. **Ude Lojze**: Boj za severno slovensko mejo. - 24/2, str. 84-89

81. **Verbič Marija**: Idrijska steklarna v Zagorju ob Savi (1804-1817). - 24/1, str. 28-37

82. **Vovko Andrej**: Povzetek iz nekaterih dokumentov o dejavnosti Stojana Pribičevića o tržaškem vprašanju. - 24/3, str. 172-178

83. **Zorn Tone**: Dve poročili iz leta 1929 o nemški manjšini v Sloveniji. - 24/2, str. 89-93

84. **Zorn Tone**: Prispevek k problematiki preganjanja koroških Slovencev po plebiscitu. - 24/3, str. 170-171

1977

85. **Cevc Emilijan**: Matevž Langus in Čopov ter Korytkov nagrobnik. - 25/1, str. 29-37

86. **Curk Jože**: Ob 750-letnici Laškega. - 25/3, str. 145-148

87. **Demšar Viktorijan**: Glavarjeva knjižnica v Komendi. - 25/3, str. 177-183

88. **Drnovšek Marjan**: Delavsko vprašanje v

ljubljskem občinskem svetu 1912-1914. - 25/1, str. 52-55

89. **Gestrin Ferdo**: Pomorstvo Pirana v poznem srednjem veku. - 25/3, str. 149-156

90. **Janša-Zorn Olga**: Pregled raziskovanja slovenske krajevne zgodovine. - 25/2, str. 93-101

91. **Janžekovič Janez**: Slovenski študenti na dunajski univerzi v 16. stoletju. - 25/3, str. 167-177

92. **Juvančič Ivo**: Italijanska zunanja politika pred zlomom fronte pri Kobaridu in po njej. Ob 60-letnici 1917-1977. - 25/3, str. 189-197

93. **Knez Tone**: Historična urbanizacija Novega mesta. Gradišče - Gradec - Mesto. - 25/1, str. 6-11

94. **Matjašič Marjan**: Gospodarska in socialna zgodovina v delih slovenske krajevne zgodovine. - 25/2, str. 102-107

95. **Nedog Alenka**: Prispevek k zgodovini ustanovnega kongresa KPS. - 25/1, str. 1-5

96. **Otorepec Božo**: Hrenova grbovna plošča v Kozarjah. - 25/1, str. 19-21

97. **Peršič Janez**: Družina florentinskih bankirjev Soldanieri in Piran. - 25/1, str. 12-18

98. **Pleterski Janko**: Osemdeset let od ustanovitve slovenske delavske stranke. - 25/1, str. 48-52

99. **Roslanowski Tadeusz**: Trg in mesto na srednjeveškem Poljskem. - 25/3, str. 159-166

100. **Simonič Ivan**: Grad Krupa v Beli Krajini. - 25/3, str. 198-200

101. **Simoniti Marjetica**: Mariborski kositarji. - 25/1, str. 22-29

102. **Stergar Nataša**: Narodnostno vprašanje v predmarčnih letnikih Bleiweisovih Novic. - 25/3, str. 184-189

103. **Stiplovšek Miroslav**: Razvoj delavskega in ljudskofrontnega gibanja na domžalskem območju 1935-1941. - 25/2, str. 81-93

104. **Šašel Jaro**: Postila k Martinu iz Brage. - 25/3, str. 166-167

105. **Vilfan Sergij**: Zgodovina mest med krajevnim in primerjalnim zgodovinopisjem. - 25/3, str. 157-159

106. **Vodopivec Peter**: Smrtna kazen v tisku na Slovenskem (1848-1878). - 25/1, str. 37-48

107. **Vodušek-Starič Jera**: Problematika krajevnogodovinskih orisov za obdobje po osvoboditvi. - 25/2, str. 114-117

108. **Voje Ignacij**: Simpozij slovenskih zgodovinarjev o krajevni zgodovini. Domžale od 19. do 20. maja. - 25/2, str. 118-122

109. **Ževart Milan**: Problematika orisov NOB za območja Slovenije. - 25/2, str. 108-113

110. **Žontar Jože**: Petindvajset let Kronike. - 25/2, str. 77-80

1978

111. **Cevc Emilijan**: Renesančni plastiki v kamniškem Mestnem muzeju. - 26/3, str. 150-155

112. **Cremonesi Arduino**: Potresi v zgodovini Furlanije. - 26/2, str. 71-82

113. **Ferenc Tone**: Narodnoosvobodilni boj v Slovenski Istri leta 1943. - 26/3, str. 129-149

114. **Jakopič Bogo**: Slušno in govorno prizadeti in gledališče. - 26/2, str. 100-103

115. **Kopač Janez**: Uprava, obnova in preskrba na Jesenicah od osvoboditve do konca leta 1945. - 26/2, str. 103-108

116. **Mikl-Curk Iva**: Rimska amfora in mortarij. - 26/1, str. 1-4

117. **Pahor Miroslav**: Akrostihi v piranski knjigi statutov leta 1384. - 26/1, str. 4-9

118. **Prelovšek Damjan**: Stavba deželnega gledališča v Ljubljani. - 26/3, str. 159-166

119. **Resman Blaž**: Fužinarske cerkve iz začetka sedemnajstega stoletja na Jesenicah. - 26/1, str. 9-18

120. **Rozman Franc**: Stavkovno gibanje na Štajerskem v devetdesetih letih preteklega stoletja. - 26/2, str. 95-99

121. **Simonič Ivan**: Grad Poljane ob Kolpi. - 26/1, str. 39-41

122. **Simonič Ivan**: Prispevek k zgodovini Špeharske doline. - 26/2, str. 83-87

123. **Šamperl Kristina**: Grb mesta Ptuja. - 26/2, str. 68-70

124. **Šašel Jaro**: Slovenski prostor od Keltov do Slovanov. - 26/2, str. 61-68

125. **Šorn Jože**: Obnavljanje Zaloške ceste v letih 1782-1784. - 26/1, str. 27-35

126. **Valenčič Vlado**: Odnosi med ljubljanskim magistratom in državnimi oblastmi ob terezijanskih upravnih reformah. - 26/1, str. 19-27

127. **Vilfan-Bruckmüller Irena**: Višnja gora in njeno prebivalstvo v 16. stoletju. Ob petstoletnici mesta. - 26/3, str. 155-158

128. **Vovko Andrej**: Osnovna šola v Sodražici (1811-1941). - 26/2, str. 88-94

129. **Vovko Andrej**: Donesek k zgodovini istrskega osnovnega šolstva. - 26/3, str. 166-175

129a. **Vrišer Sergej**: Uniforme borcev za severno slovensko mejo 1918/19. - 26/2, str. 109-112

130. **Zorn Tone**: Gradec in razmejitev na Štajerskem leta 1918/19. - 26/3, str. 175-181

131. **Zorn Tone**: Dve poročili o koroškem šolstvu iz leta 1925. - 26/1, str. 36-38

1979

132. **Boltin-Tome Elica**: Tehnika gradnje benečanske ceste v dolino Rižane. - 27/2, str. 106-111

133. **Demšar Viktorijan**: Prebivalci Komende po družinski knjigi Petra Pavla Glavarja. - 27/1, str. 18-29

134. **Drnovšek Marjan**: Graditev ljudske oblasti in obnova v Ljubljani v letih 1945-1947. - 27/1, str. 52-64

135. **Jakopič Bogo**: Zgodovina učnih načrtov in programov šol za gluhe na Slovenskem. - 27/3, str. 185-192

136. **Janša-Zorn Olga**: Agrarna reforma na

- veleposestvu Jablje. - 27/2, str. 117-126
137. **Knez Tone:** Oris najstarejše zgodovine Laškega. - 27/3, str. 149-154
138. **Mlakar Boris:** Domobranstvo na Primorskem. - 27/1, str. 43-52
139. **Mlinarič Jože:** Napad Uskokov na kostanjeviško cisterco leta 1736. - 27/2, str. 100-106
140. **Mlinarič Jože:** Stiški Bajnof do konca XVI. stoletja. - 27/1, str. 8-17
141. **Pahor Miroslav:** Vloga gorenjsko-koroške prometne pahljače pri rekrutiranju pomorskega kadra v preteklosti (1812-1918). - 27/1, str. 30-42
142. **Pišec Karl:** Utrdbena rabota mariborska. - 27/2, str. 81-94
143. **Rozman Franc:** Ob sedemdesetletnici tivolske resolucije. - 27/3, str. 180-194
144. **Simonič Ivan:** Grad Turn pri Dragatušu. - 27/3, str. 155-157
145. **Šašel Jaro:** Avgust 69 : vojaški puč v Poetovionu. - 27/1, str. 1-7
146. **Šorn Jože:** Zanimivosti z naših cest v 18. stoletju. - 27/3, str. 157-167
147. **Vodopivec Peter:** O odmevu karbonarskih vstaj v Italiji in zaprtih Italijanah na ljubljanskem gradu (1820-1825). - 27/3, str. 168-179
148. **Vrišer Andreja:** Prispevek k razvoju noše v 17. stoletju na Slovenskem. Grobni najdbi iz Betnave pri Mariboru in Gradu pri Slovenjem Gradcu. - 27/2, str. 94-99
149. **Vuga Davorin:** Viri za zgodovino slovenske arheologije. - 27/2, str. 127-128
150. **Žvanut Maja:** Prva svetovna vojna v očeh dveh slovenskih ilustriranih časopisov. - 27/2, str. 112-116

1980

151. **Broz Josip:** Iz govora Josipa Broza-Tita v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti ob razglasitvi za častnega člana 16.11.1948 (Odlomek o nacionalizmu in internacionalizmu). - 28/1, str. (II-IV)
152. **Bruckmüller Ernst:** Uspehi in problemi avstrijske regionalne in lokalne zgodovine. - 28/2, str. 77-81
153. **Ciperle Jože:** Ljubljanska gimnazija (1773-1808). I. del. - 28/2, str. 111-121
154. **Ciperle Jože:** Ljubljanska gimnazija (1773-1808). II. del. - 28/3, str. 175-182
155. **Curk Jože:** Kratek oris komunalne in gradbene zgodovine Maribora med obema vojnoma. - 28/3, str. 194-199
156. **Demšar Viktorijan:** Grajsko življenje Apfaltrnov na Križu v 19. stoletju. - 28/3, str. 191-194
157. **Dolenc Milan:** Bolezni vimena v ljudskem živinozdravništvu. - 28/1, str. 26-31
158. **Drnovšek Marjan:** Projekt za zgodovino Ljubljane in nekatere raziskave iz ljubljanske zgodovine do leta 1918. - 28/1, str. 51-54

159. **Ferrari Liliana:** Socialna, lokalna in nacionalna zgodovina: razprava v teku. - 28/3, str. 153-157

160. **Grafenauer Bogo:** Hinko Smrekar "Slovenski zgodovinarji". - 28/1, str. 10-13

161. **Granda Stane:** Razpad posesti knezov Auerspergov na Kranjskem. - 28/3, str. 200-212

162. **Jakopič Bogo:** Ob 80-letnici centra za rehabilitacijo sluha in govora v Ljubljani. - 28/3, str. 212-217

163. **Knez Tone:** Novo mesto kot arheološko najdišče. (Raziskovanja - dognanja - problemi). - 28/2, str. 82-92

164. **Kopriva Silvester:** Latinski napis na studencu pod gradom ob Sodarski stezi. - 28/1, str. 54-56

165. **Marušič Branko:** Na Primorskem ob razpadu Avstro-Ogrske. - 28/1, str. 32-42

166. **Marušič Branko:** Slovensko-italijanski odnosi v Avstrijskem Primorju v šestdesetih letih 19. stoletja. - 28/3, str. 183-190

167. **Mihelič Darja:** Življenje in poslovanje nekaterih Peronijev v srednjeveškem Piranu. - 28/1, str. 14-22

168. **Mlinarič Jože:** Malteška komenda na Polzeli. - 28/3, str. 161-171

169. **Prelovšek Damjan:** Šolanja kiparja Francesca Robba. - 28/2, str. 107-111

170. **Reisp Branko:** Mladostna potovanja Janeza Vajkarda Valvasorja. - 28/2, str. 99-107

171. **Rybář Miloš:** V spomin dr. Lavu Čermelju. Novi podatki o drugem tržaškem procesu. - 28/3, str. 217-220

172. **Simoniti Vasko:** Sistem obveščanja pred turško nevarnostjo v 16. stoletju. - 28/2, str. 93-99

173. **Šašel Jaro:** Začetki Poetovione in nekaj strani iz njene zgodovine v starem veku. - 28/3, str. 157-161

174. **Štular Hanka:** Kranjski zavod za umetniško tkanje v Ljubljani KZUT 1898-1909. (Krainische Kunstwebe - Anstalt KKWA). Poskus zgodovinskega orisa. - 28/2, str. 122-136

175. **Švajncer Janez:** Udarništvo in naši udarniški znaki. - 28/1, str. 43-50

176. **Voje Ignacij:** Ob podelitvi odlikovanja Zgodovinskemu arhivu v Ljubljani. (Slavnostni govor ob podelitvi odlikovanja 5. novembra 1979). - 28/1, str. 5-9

177. **Voje Ignacij:** Ljubljanci v srednjeveškem Dubrovniku. - 28/3, str. 171-175

178. **Vovko Andrej:** Iz zgodovine osnovne šole pri Sv. Gregorju nad Ortnekom. - 28/1, str. 22-26

1981

179. **Čepič Tatjana:** Zlet "Svoboda" v Celju in njegov odmev v časopisju. - 29/1, str. 33-40

180. **Drnovšek Marjan:** Ljubljanski mestni statuti 1850-1934. - 29/2, str. 126-136

181. **Ferenc Tone:** Okupatorjeve racije v Ljubljani leta 1942. - 29/2, str. 183-228

182. **Fischer Jasna:** Oris razvoja prebivalstva v

- Ljubljani in njegove družbene sestave od srede 19. stoletja do 1918. - 29/2, str. 137-142
183. Fischer Jasna: Delavsko gibanje v Ljubljani od začetkov do leta 1896. - 29/2, str. 143-149
184. Gestrin Ferdo: Prispevek k poznavanju trgovskega poslovanja na Reki v 15. stoletju. - 29/1, str. 8-12
185. Jenko Mojca: Češkoslovaška umetnost v Zborniku za umetnostno zgodovino. - 29/3, str. 271-277
186. Josipović Draško: K pravilnemu pisanju ledine "v Lajhu" (Kranj-Lajh). - 29/1, str. 51-52
187. Kambič Mirko: Prvi ljubljanski fotografi (1839-1870). - 29/2, str. 103-115
188. Kos Janez: Oris poglavitnih točk razvoja nekaterih komunalnih dejavnosti v Ljubljani 1850-1941. - 29/2, str. 159-166
189. Kremenšek Slavko: Etnološke raziskave Ljubljane. - 29/2, str. 228-231
190. Melik Vasilij: Ljubljanske cene kruha in mesa v predmarčni dobi. - 29/1, str. 27-33
191. Melik Vasilij: Volitve v Ljubljani 1848-1918. - 29/2, str. 115-124
192. Mlinarič Jože: Odnosi med Šentpavelsko opatijo in gospodi iz Melja, gospodi mariborskimi in mariborskimi meščani v srednjem veku. - 29/3, str. 241-250
193. Nussdorfer Metka: Trgovina z železom, železnimi izdelki in drugimi kovinami na Reki v letih 1527-1631. - 29/1, str. 12-19
194. Otorepec Božo: Srednjeveški pečatniki iz zbirke Narodnega muzeja v Ljubljani. - 29/3, str. 250-254
195. Pahor Miroslav: Fevdalna posest na piranskem ozemlju do konca 13. stoletja. - 29/1, str. 1-8
196. Petrič Magda: Iz ohranjenega hišnega arhiva pri Keklu v Ratečah. - 29/1, str. 20-27
197. Prelovšek Damjan: Ljubljanski stavbni mojster Anton Cragnolini. - 29/2, str. 96-102
198. Ravnikar Edo: Urbanistična misel v Sloveniji od leta 1900. - 29/2, str. 166-183
199. Slodnjak Anton: Ljubljana v luči slovenske narodne misli. - 29/2, str. 124-126
200. Šamperl-Purg Kristina: Ptujski historiograf Simon Povoden 1753-1841. - 29/3, str. 254-258
201. Švajncer Janez J.: Pesnica 1946. - 29/1, str. 41-51
202. Vidovič-Miklavčič Anka: Pot napredne slovenske mladine v Mladinsko osvobodilno fronto. - 29/3, str. 263-270
203. Vovko Andrej: O osnovnem in srednjem šolstvu v Ljubljani v obdobju 1848-1941. - 29/2, str. 150-159
204. Zelko Ivan: Šolstvo v lendavski občini. - 29/3, str. 258-262
205. Žontar Jože: Problemi zgodovine mest na Slovenskem od srede 18. stoletja do leta 1848 s posebnim ozirom na Ljubljano. - 29/2, str. 91-95
- 1982**
206. Bácskai Vera: Mestna zgodovina na Madžarskem po letu 1945. - 30/1, str. 46-50
207. Bras Ljudmila: Ribnica, njena suha roba in lončarstvo. - 30/2, str. 144-151
208. Braté Tadej: Gradnja trolejbusa in tramvaja v Piranu. - 30/1, str. 42-45
209. Bučič Vesna: Ljubljanski urarji v XVI. in XVII. stoletju. - 30/1, str. 12-22
210. Cizelj-Zajc Ivanka: Partizansko gospodarstvo v ribniškem okrožju 1944-1945. - 30/2, str. 160-169
211. Curk Jože: O utrjevanju slovenještajerskih mest v 16. stoletju. - 30/1, str. 5-11
212. Demšar Viktorijan: Zdravstvena skrb za podeželje v 18. in 19. stoletju. - 30/3, str. 210-214
213. Gestrin Ferdo: Reformacija v Ribnici in okolici. - 30/2, str. 95-101
214. Granda Stane: Izvajanje agrarne reforme na veleposestvu Oskar Kozler iz Ortneka. - 30/2, str. 152-159
215. Höfler Janez: Potovanja oglejskih vizitatorjev na Slovenskem v poznem srednjem veku. - 30/3, str. 198-203
216. Josipović Draško: Ali je odkrita točna lokacija poznoantične in zgodnesrednjeveške utrdbe Carnium? - 30/3, str. 194-197
217. Južnič Stanislav: Anton III. baron Codelli - "izumitelj" televizije?. - 30/1, str. 25-31
218. Kos Milko: Goldoni na Slovenskem. - 30/3, str. 189-190
219. Melik Vasilij: Ribnica in deželnozbornske volitve 1861-1913. - 30/2, str. 109-117
220. Otorepec Božo: Doneski k zgodovini Ribnice in okolice v srednjem veku. - 30/2, str. 79-87
221. Otorepec Božo: K zgodovini gradu Brdo pri Kranju. - 30/1, str. 3-5
222. Prelovšek Damjan: Romarska cerkev pri Novi Stifiti na Dolenjskem - odmev Sanmichelijeve arhitekture v Sloveniji. - 30/2, str. 87-95
223. Prelovšek Damjan: O dveh ljubljanskih baročnih portalih. - 30/3, str. 206-209
224. Simoniti Vasko: Organizacija obrambe pred Turki na ribniškem območju v 16. stoletju. - 30/2, str. 101-109
225. Svetina Anton: Prispevek k zgodovini Št. Štefana v Ziljski dolini. - 30/1, str. 23-24
226. Šašel Jaro: Dolihenov tempelj, zgrajen v Pretoriju Latobiorum leta 196. - 30/3, str. 191-193
227. Šorn Jože: Trgovske zveze Slovenije z Republiko Avstrijo od novembra 1918 do novembra 1919. - 30/3, str. 226-235
228. Štih Peter, Janez Peršič: Pogani na Kranjskem v 11. stoletju? - 30/3, str. 197-198
229. Šumrada Janez: K poznavanju žitnih mer nekaterih mest in trgov na Kranjskem v prvi polovici 16. stoletja. - 30/3, str. 203-205
230. Švajncer Janez: Razslovenjenje slovenskih vojaških enot v Kraljevini SHS s primerom mariborskega pešpolka. - 30/1, str. 31-41

231. Švajncer Janez: Prispevek k podobi o vojaškem uporu v Mariboru leta 1919. - 30/3, str. 214-224
232. Vodopivec Peter: Trideset let "Kronike". - 30/1, str. 1-2
233. Vodopivec Peter: Prispevek k zgodovini kočevske železnice. - 30/2, str. 117-122
234. Vovko Andrej: Ribniška društva do leta 1918 v luči njihovih pravil. - 30/2, str. 122-131
235. Žumer Vladimir: Razvoj občine Ribnica kot družbenopolitične in samoupravne skupnosti od osvoboditve do ustave 1974. - 30/2, str. 170-180

1983

236. Bračič Vladimir: Nastanek in razvoj visokega šolstva v Mariboru. - 31/2-3, str. 247-256
237. Bračič Vladimir: Razvoj upravne ureditve v Mariboru. - 31/2-3, str. 229-239
238. Curk Jože: Urbano-gradbena in komunalna zgodovina Maribora. - 31/2-3, str. 148-157
239. Čepič Marjeta: "Svoboda" in počastitev 50-letnice smrti Karla Marxa. - 31/1, str. 63-68
240. Filipič France: Gladovna stavka v moški kaznilnici v Mariboru v avgustu in septembru 1936. - 31/2-3, str. 209-219
241. Gabršek-Prosenec Meta: Razstavna dejavnost v Mariboru - povojno obdobje. - 31/2-3, str. 256-262
242. Guštin Damijan: Odnos deželnozborske večine SLS do pglavitnih gospodarskih vprašanj Kranjske v letih 1908-1914. - 31/1, str. 45-55
243. Hartman Bruno: Slovensko delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru in njegova knjižnica. - 31/2-3, str. 192-196
244. Jakopič Bogo: Holzapflova oporoka. - 31/1, str. 75-76
245. Koropec Jože: Pileatorjeve pritožbe zoper mariborski mestni svet leta 1623. - 31/2-3, str. 138-143
246. Leskovec Antoša: Upravni in gospodarski razvoj Maribora v 19. stoletju. - 31/2-3, str. 167-175
247. Matjašič Marjan: Demografsko ekonomski aspekti strukture mariborskega mestnega prebivalstva. - 31/2-3, str. 240-247
248. Mlinarič Jože: Maribor do začetka 17. stoletja. - 31/2-3, str. 126-137
249. Otorepec Božo: Grb trga Vuzenice. - 31/1, str. 18-21
250. Ožinger Anton: Sedež slovenske škofije na Štajerskem v Mariboru l. 1859. - 31/2-3, str. 158-167
251. Pahič Stanko: Arheološka preteklost Maribora. - 31/2-3, str. 114-126
252. Petek Tone: Kratek etnološki oris železničarske kolonije Studenci v Mariboru. - 31/2-3, str. 197-202
253. Petru Peter: Spomeniki rimske umetnosti v Sloveniji. - 31/1, str. 8-18
254. Pirkovič-Kocbek Jelka: Kaj je urbanizem 19. stoletja na Slovenskem?. - 31/1, str. 27-45

255. Pirkovič-Kocbek Jelka: Socialna stanovanjska gradnja v Mariboru. - 31/2-3, str. 202-208

256. Šamperl-Purg Kristina: Iz arhivske zakladnice. - 31/1, str. 76-77

257. Šebjanič Franc: Tri štipendijske ustanove prekmurskih luteranov. - 31/1, str. 22-26

258. Špendal Manica: Glasbeno življenje v Mariboru. - 31/2-3, str. 183-192

259. Vičič Boris: K arheološki topografiji Bohinja. - 31/1, str. 1-7

260. Vrišer Sergej: Doneski k opusu baročnih kiparjev Straubov in Jožefa Holzingerja. - 31/2-3, str. 144-148

261. Vrišer Sergej: Stari Maribor: mesto, ljudje in dogodki. - 31/2-3, str. 176-183

262. Zgonik Mavricij: Vloga geografskega okolja na začetke in rast Maribora. - 31/2-3, str. 103-114

263. Zorn Tone: List "Koroško Korošcem" - primer nemškonalne propagande pred plebiscitom v letih 1919/1920. - 31/1, str. 55-63

264. Ževart Milan: Sabotažne akcije v Mariboru od konca aprila do začetka avgusta 1941. - 31/2-3, str. 220-229

265. Žnidarič Marjan: Redek jubilej (Ob 80-letnici Zgodovinskega društva v Mariboru). - 31/2-3, str. 99-102

1984

266. Benedik Božo: Čolnarji in izvoščki na Bledu. - 32/2-3, str. 229-233

267. Benedik Božo: Počitniške vile so bile ponos blejskega letovišča. - 32/2-3, str. 197-213

268. Benedik Božo: Vrhunske prireditve na Bledu so bile v šahu in veslanju. - 32/2-3, str. 234-240

269. Benedik France: Narodnoosvobodilni boj na Bledu. Kronološki oris. - 32/2-3, str. 214-223

270. Bogič Mladen: Prispevek k zgodovini železnic (o uporabi kratic). - 32/1, str. 60-62

271. Curk Jože: Lovrenc na Pohorju in njegova okolica. - 32/1, str. 19-23

272. Fischer Jasna: Populacijski razvoj in socialna struktura okrajnega glavarstva Radovljica med leti 1869 in 1910. - 32/2-3, str. 142-145

273. Gestrin Ferdo: Italijanski vplivi na organizacijske oblike gospodarskega razvoja v Sloveniji do 16. stoletja. - 32/1, str. 10-15

274. Gestrin Ferdo: Bled v fevdalnem obdobju - do konca 18. stoletja. - 32/2-3, str. 119-130

275. Höfler Janez: O umetnostnih spomenikih srednjega veka v blejskem kotu. - 32/2-3, str. 130-142

276. Janša-Zorn Olga: Zgodovina blejskega turizma od začetkov do leta 1941. - 32/2-3, str. 182-196

277. Kambič Mirko: Bled na starih slikah (slikarstvo - grafika - fotografija). - 32/2-3, str. 154-171

278. Knez Tone: Halštatsko obdobje v Sloveniji. Kultura in civilizacija starejše železne dobe. - 32/1, str. 1-6

279. Knific Timotej: Arheološki zemljevid blejskega

- kota v zgodnjem srednjem veku. - 32/2-3, str. 99-110
280. **Kranjc Andrej A.:** Raziskovanje vodnih jam na Slovenskem. Pregled od antike do danes. - 32/1, str. 35-43
281. **Mahnič Joža:** Bled in književnost. - 32/2-3, str. 172-182
282. **Matjašič Marjan:** Stališče vojaških oblasti do nemirov septembra 1908 v Ljubljani. - 32/1, str. 28-35
283. **Mihelič Darja:** Drobtinica iz družabnega življenja srednjeveškega Pirana. - 32/1, str. 7-10
284. **Pleterski Andrej:** Župa Bled. Interpretacija. - 32/2-3, str. 110-118
285. **Pleterski Maruša:** Pionirska proga. - 32/1, str. 44-56
286. **Rihtarič Ivan:** Prispevek k življenju in delu Antona Kremplja. - 32/1, str. 57-60
287. **Rozman Franc:** Baron Schwegel v svojih spominih. - 32/2-3, str. 223-229
288. **Smolej Igor:** Prispevek k zgodovini blejskih gozdov. - 32/2-3, str. 145-154
289. **Vilfan Sergij:** Glose k zgodovini srednjeveškega Celja. - 32/1, str. 15-19
290. **Zelko Ivan:** Stoletne razprtije zaradi reke Mure med Avstrijo in Madžarsko. - 32/1, str. 24-27

1985

291. **Benedik Božo:** Blejski otok in izražanje narodne zavesti. - 33/2-3, str. 181-182
292. **Curk Jože:** Ob osemstoletnici trga Dravograda. - 33/1, str. 5-10
293. **Cvirn Janez:** Iz zgodovine prostitucije v Celju ob koncu prejšnjega stoletja. - 33/2-3, str. 142-147
294. **Čepič Tatjana:** Oris poteka repatriacije v letu 1945. - 33/2-3, str. 232-236
295. **Gestrin Ferdo:** Kulturne povezave med slovenskimi in italijanskimi deželami do 18. stoletja. - 33/1, str. 11-17
296. **Josipovič Draško:** Ob odkritju najdišč sileksov na Ljubljanskem barju. - 33/1, str. 1-5
297. **Kalmár János:** Načrti pomorske trgovine prek Trsta iz časa vladavine Karla VI. - 33/2-3, str. 137-141
298. **Kos Janez:** Štetje prebivalstva in hiš 15. julija 1945 na območju okrožnega mesta Ljubljane. - 33/2-3, str. 227-231
299. **Kos Dušan, Marija Perko:** Gospodarske in socialne razmere na imenju Golnik (Gallenfels) sredi 18. stoletja. - 33/1, str. 17-28
300. **Kovač Irena:** Podzemlje ilegalne Ljubljane. - 33/2-3, str. 223-226
301. **Kumar Stane:** Vojaške železnice na Slovenskem. - 33/1, str. 58-61
302. **Linasi Marjan:** Oris razvoja tovarne meril Slovenj Gradec od ustanovitve do konca II. svetovne vojne. (Ob njeni 80-letnici). - 33/2-3, str. 162-166
303. **Mesesnel Janez:** Razstava Slovenska likovna umetnost na temo NOB 1945-1985: tretjina, ki jo je prispeval Mestni muzej Ljubljana. - 33/2-3, str. 236-238
304. **Moder Gregor:** Ob petdesetletnici ustanovitve Mestnega muzeja v Ljubljani. - 33/2-3, str. 205
305. **Nemeth Jožef:** Oris razvoja Demokratične fronte Južnih Slovanov na Madžarskem. - 33/1, str. 54-58
306. **Novak Dušan:** Maks Peterlin, telesnokulturni delavec, kamniški rojak. - 33/1, str. 67-70
307. **Novak Vilko:** Čaplovič je - Košič!. - 33/1, str. 62-64
308. **Perovšek Jurij:** Revolucionarne "občine" v Sloveniji v letih 1919-1920. - 33/1, str. 49-53
309. **Plesničar-Gec Ljudmila:** Proizvodnja lončenine v Emoni. - 33/2-3, str. 209-213
310. **Prelovšek Damjan:** Terezijanski Trst. Primer habsburškega uradniškega urbanizma 18. stoletja. - 33/1, str. 28-41
311. **Puš Ivan:** Nekaj vprašanj v zvezi s prazgodovinsko Emono in njenim zaledjem. - 33/2-3, str. 206-208
312. **Rihtarič Ivan:** Prispevek k nastanku trga Gornja Radgona. - 33/2-3, str. 183-185
313. **Simoniti Vasko:** O preprečevanju in zatiranju stekline ter uvedbi pasjega davka v Ljubljanskem okrožju pred dvesto leti (1785). - 33/2-3, str. 178-181
314. **Sivec Irena:** Arheološki prispevki k zgodovini prafar na vzhodnem področju oglejskega patriarhata. - 33/2-3, str. 216-218
315. **Stanonik Marija:** Motiv delavca in kmeta (v luči stanovske in razredne zavesti) v slovenskem NOB pesništvu 1941-1945. - 33/2-3, str. 167-174
316. **Šentlléky-Koroknay Eva:** Knjigoveške starine Ljubljane in okolice. - 33/2-3, str. 117-123
317. **Šamperl-Purg Kristina:** Invalidski dom in invalidska uprava Ptuj v letih 1750 do 1860. - 33/2-3, str. 175-177
318. **Šifrer Mojca, Zora Torkar:** Iz življenja nekdanjih kamniških usnarjev in čevljarjev. - 33/2-3, str. 148-161
319. **Štuhec Marko:** Prebivalstvo Ljubljane v drugi polovici 17. stoletja na podlagi matičnih knjig. - 33/2-3, str. 124-136
320. **Švajncer Janez J.:** Slovenske vojne razglednice v prvi svetovni vojni. - 33/1, str. 41-49
321. **Toman Veljko:** Postopki pri rekonstrukciji stenske poslikave v antični Emoni. - 33/2-3, str. 213-216
322. **Vilfan Sergij:** Prisilnost tuhinjske ceste, njen konec in gospodarsko nazadovanje Kamnika. - 33/2-3, str. 99-105
323. **Vuga Davorin:** Viri za zgodovino slovenske arheologije II. - 33/2-3, str. 105-116
324. **Zalar Franc:** Slikar Jurij Tavčar in društvo ljubljanskih ostrostrelcev. - 33/2-3, str. 219-222
325. **Žvanut Maja:** Delovanje deželne centrale za domovinsko varstvo za Kranjsko med I. svetovno vojno - priprave za vojni muzej. - 33/1, str. 64-67

1986

326. Cafuta Darko: Začetek radeške papirnice (1725-1785). - 34/3, str. 152-160
327. Curk Jože: O cestnem omrežju na slovenskem Štajerskem v 17. stoletju. - 34/1-2, str. 7-15
328. Curk Jože: O cestnem omrežju na slovenskem Štajerskem v 18. stoletju. - 34/3, str. 138-147
329. Dolenc Ervin: Prebivalci Senožec v prejšnjem stoletju. - 34/1-2, str. 37-44
330. Dražumerič Marinka: Belokranjci - vojaki v I. svetovni vojni. Gradivo za poznavanje udeležbe moških iz Adlešič in okolice kot vojakov v I. svetovni vojni. - 34/3, str. 193-203
331. Dular Anja: Knjižnica gradu Smednik po katalogu iz leta 1771. - 34/1-2, str. 15-32
332. Golob France: Franjo Sterle, ustanovitelj umetniške šole "Probuda" in vloga šole v tedanjem likovnem življenju. - 34/3, str. 160-170
333. Gombač Metka: Oddelek za pošto, telegraf in telefon pri Pokrajinskem narodnoosvobodilnem odboru za Slovensko Primorje in Trst. - 34/3, str. 191-192
334. Holz Eva: Dnevnik Cirila Prestorja iz 1. svetovne vojne. - 34/1-2, str. 72-88
335. Knez Tone: Novo mesto pod Kelti in Rimljani. - 34/1-2, str. 1-7
336. Kos Dušan: Metliški grad po inventarju leta 1723. - 34/3, str. 148-151
337. Mihelič Darja: Življenje in poslovanje nekaterih Cavianijev v srednjeveškem Piranu. - 34/3, str. 125-136
338. Perko Marija: Delovanje partizanske terenske lekarne Bober od decembra 1943 do osvoboditve. - 34/3, str. 184-191
339. Pirkovič-Kocbek Jelka: Šentvid, Stična in Ivančna gorica - zgodovina naselbinskih oblik. - 34/1-2, str. 67-71
340. Stanonik Marija: Promet v kmečkem gospodarstvu na Žirovskem. - 34/3, str. 171-184
341. Šmitek Zmago: Delovanje Ljubljancana A. Steinhauserja na Filipinih 1643-1648. - 34/3, str. 137-138
342. Šumrada Janez: Kmečki upor v okolici Višnje gore za časa Ilirskih provinc leta 1813. - 34/1-2, str. 32-37
343. Švajncer Janez J.: Naši stari prvomajski znaki. - 34/1-2, str. 60-66
344. Torkar Zora: Iz življenja in dela kamniških Čehov in Moravcev. - 34/1-2, str. 45-59

1987

345. Benedik Božo: Jakob Peternel - urar in organizator blejskega turizma. - 35/1-2, str. 101-104
346. Benedik Božo: Zdraviliška komisija na Bledu. - 35/3, str. 199-204
347. Ciglar Jaka: Zasebna zbirka o soški fronti. - 35/1-2, str. 104-108
348. Curk Jože: Slovenska Štajerska v popisu iz leta 1754. - 35/1-2, str. 4-8

349. Čopič Špelca: Slovenski spomeniki padlim v prvi svetovni vojni. - 35/3, str. 168-177
350. Demšar Viktorijan: Peter Pavel Glavar in župnija Sv. Jakob ob Savi. - 35/1-2, str. 92-96
351. Demšar Vinko: Trije slovenski teksti v hišnem arhivu Krogarja iz Opal na Žirmi. - 35/3, str. 188-190
352. Drnovšek Marjan: Ob 35-letnici izhajanja poveljne Kronike. - 35/1-2, str. 2-3
353. Holynski Nada: Kmetijstvo na območju Senčurja in sosednjih vasi v letih 1945-1980. - 35/1-2, str. 81-91
354. Hribar Mitja: Nadzorstvo nad deviacijami na Slovenskem pred 100 leti. - 35/1-2, str. 22-30
355. Kačičnik Alenka: Poročila ljubljanskih policajev o prestopkih 1901-1914. - 35/3, str. 190-198
356. Kavčič Marjana: Prostitucija v Ljubljani ob koncu prejšnjega stoletja. - 35/3, str. 155-162
357. Kopač Janez: Iskra Kranj na začetku petdesetih let. - 35/3, str. 183-187
358. Lazarevič Žarko: Začetki uvajanja telefonije v Ljubljani. - 35/1-2, str. 97-100
359. Lazarevič Žarko: Ubožna oskrba v Ljubljani na prelomu iz 19. v 20. stoletje. - 35/1-2, str. 38-48
360. Mlinarič Jože: Posest cistercijanskega samostana Rein na Dolenjskem 1275-1693. - 35/3, str. 130-143
361. Ogorelec Breda, Saša Dalla Valle: Bitnje in Žabnica. (Prostorsko spreminjanje vasi). - 35/3, str. 177-182
362. Picelj Zdenko: Kratek oris zgodovine NOB na Gorjancih in v Žumberku. - 35/1-2, str. 65-77
363. Pirkovič Jelka: Južna železnica in razvoj mest na Slovenskem v drugi polovici 19. stoletja. - 35/1-2, str. 13-22
364. Prinčič Jože: Slovenska lokalna industrija v prvem petletnem gospodarskem načrtu (1947-1951). - 35/1-2, str. 77-81
365. Slapšak Božidar: Tabori v sistemu protiturške obrambe. - 35/3, str. 143-146
366. Štepec Marko: Zločin v slovenskem časopisju v 80. letih 19. stoletja. - 35/1-2, str. 30-38
367. Šumrada Janez: Doslej neznano pismo Žige Zoisa iz leta 1813 in njegov odnos do francoske vladavine v Ilirskih provincah. - 35/1-2, str. 9-12
368. Švajncer Janez J.: Mariborski pehotni polk. (Ob 70. letnici nastanka slovenske vojske leta 1918). - 35/3, str. 163-168
369. Švajncer Janez J.: Deklaracijske razglednice (ob 70-letnici Majniške deklaracije). - 35/1-2, str. 59-65
370. Vovko Andrej: Severnoameriške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda do prve svetovne vojne. - 35/1-2, str. 48-55
371. Vrišer Sergej: Avstro-ogrske vojaške uniforme v svetovni vojni 1914-1918. - 35/1-2, str. 56-59
372. Zorn Tone: Odmevnost jezikovnega vprašanja v listu Slovenski pravnik v letih 1871-1918. - 35/3, str. 146-155

1988

373. Adamič Marjeta: Srečanje maršala Tita s predstavniki slovenskih kulturnih delavcev v maju 1945 v Ljubljani. - 36/1-2, str. 100-104
374. Benedik Božo: Nemški okupatorji v blejskih hotelih in vilah. - 36/1-2, str. 96-100
375. Budkovič Cveto: Matej Hubad. - 36/1-2, str. 48-59
376. Curk Jože: Grad Rotenturn in njegov pomen za Slovenj Gradec. - 36/1-2, str. 72-74
377. Demšar Vinko: Bakrene plošče za Florjančičev zemljevid Kranjske 1744. - 36/1-2, str. 76-77
378. Dražumerič Marinka: Življenje na novo-meškem Bregu. - 36/3, str. 246-252
379. Drnovšek Marjan: Nekatero evidence o izseljevanju v Ameriko pred prvo svetovno vojno. - 36/3, str. 205-217
380. Golec Boris: Iz življenja malih graščakov Copov v obdobju 1748-1848. - 36/3, str. 184-194
381. Golob France: Likovna upodobitev poštne postaje v Šentožboltu. - 36/1-2, str. 23-29
382. Hozjan Andrej: Zapisi o poštnem prometu in prvih poštah na slovenskem Štajerskem. - 36/3, str. 169-174
383. Lubej Uroš: Mestni grb na pročelju nekdanje Zoisove palače. - 36/1-2, str. 74-76
384. Okoliš Stane: Nadlesk v zapisih jožefinskega in franciscejskega katastra ter matičnih knjig. - 36/1-2, str. 7-16
385. Otorepec Božo: Šenčur in okoliški kraji v srednjem veku. - 36/3, str. 147-158
386. Pleterski Maruša: Bohinjska Bela v času gradnje bohinske proge. - 36/1-2, str. 78-81
387. Prinčič Jože: Obnova slovenske industrije v letu 1945. - 36/1-2, str. 68-71
388. Rozman Boris: Hazena - ženska športna panoga. - 36/3, str. 225-231
389. Sedmak Drago: Dogodki v občini Kanal od 28. junija 1914 do 7. avgusta 1915. - 36/1-2, str. 81-93
390. Simčič Tomaž: Società di Minerva v Trstu in oblikovanje italijanskega narodno liberalnega gibanja 1860-1878. - 36/3, str. 195-205
391. Simoniti Vasko: Cesarska (deželno knežja) orožarna v Ljubljani. - 36/3, str. 159-168
392. Sitar Sandi: Začetki letenja v Ljubljani. - 36/1-2, str. 30-34
393. Slanovic Branko: Blaž Kumerdej. - 36/3, str. 175-184
394. Šuštar Branko: O razširjenosti Organizacije jugoslovanskih nacionalistov na Slovenskem do sredine leta 1924. - 36/3, str. 242-246
395. Šuštar Branko: Začetki elektrifikacije Spodnje in Zgornje Šiške. - 36/1-2, str. 59-68
396. Švajncer Janez J.: Slovenski planinski polk (Ob 70-letnici nastanka slovenske vojske 1918). - 36/3, str. 218-225
397. Švajncer Janez J.: Celjski polk (Ob 70-letnici nastanka slovenske vojske leta 1918). - 36/1-2, str.

40-48

398. Vilfan Sergij: Poročilo o kontroli krčmarskih meril iz leta 1579. - 36/3, str. 240-242
399. Vodopivec Peter: Prostoziidarska loža "Priateljev rimskega kralja in Napoleona" v Ljubljani v luči francoskega gradiva. - 36/1-2, str. 16-23
400. Vovko Andrej: Podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda na Gorenjskem do 1918. - 36/1-2, str. 34-40
401. Vovko Andrej: O šolstvu v Gorjah in Bohinjski Beli do 1945. - 36/1-2, str. 93-96
402. Vovko Andrej: Šolstvo v Šenčurju po letu 1945. - 36/3, str. 232-239

1989

403. Beltram Vlasta: Povojni razvoj slovenske Istre - Koprski okraj 1945-1947. (S poudarkom na delovanju organov ljudske oblasti). - 37/1-2, str. 108-116
404. Benedik Božo: Jakob Žumer - župan v Gorjah. - 37/3, str. 309-311
405. Boltin-Tome Elica: Arheološke najdbe na morskem dnu slovenske obale. - 37/1-2, str. 6-16
406. Bonin Flavij: Izvoz vina iz Pirana v letih 1750-1780. - 37/1-2, str. 49-52
407. Brodnik Vilma: Preskrba beguncev in vojnih ujetnikov v Ljubljani med prvo svetovno vojno. - 37/3, str. 226-230
408. Bučič Vesna: Ljubljanski urarji v 18. stoletju. - 37/3, str. 177-186
409. Ciglič Zvona: Socerb. - 37/1-2, str. 102-107
410. Darovec Darko: Obrambna organizacija komuna Koper pod Benečani. - 37/1-2, str. 27-37
411. Dražumerič Marinka: Belokranjci - vojaki v 1. svetovni vojni. Gradivo za poznavanje udeležbe moških iz Dragatuša in okolice kot vojakov v I. svetovni vojni. - 37/3, str. 304-308
412. Drnovšek Marjan: Prispevek k zgodovini izseljevanja iz Gorenjske pred prvo svetovno vojno - s posebnim poudarkom na Škofji Loki. - 37/3, str. 203-218
413. Drnovšek Marjan, Stane Granda: Ob primorski številki Kronike. - 37/1-2, str. 5
414. Gestrin Ferdo: Pomorski promet v Trstu leta 1760. - 37/1-2, str. 46-49
415. Golec Boris: Tržaški in ljubljanski najdenčki v Kumljanskih hribih. - 37/3, str. 192-202
416. Golob France: Grafična upodobitev "Zerkveno sheganje per Svetim Roku nad Ljublano". - 37/3, str. 258-263
417. Gombač Metka: Poverjeništvo Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in Trst 1945-1947. - 37/1-2, str. 116-123
418. Granda Stane: Prepis o nacionalni in državnopravni pripadnosti Istre v revolucionarnem letu 1848/49. - 37/1-2, str. 66-75
419. Grdina Igor: Podoba Žida v slovenski literaturi. - 37/3, str. 267-277
420. Hojan Tatjana: Nekaj dokumentov ob stolet-

nici Zveze slovenskih učiteljskih društev. - 37/3, str. 301-303

421. Holz Eva: Istrske zdrahe ob koncu 18. stoletja. - 37/1-2, str. 52-58

422. Kambič Marko: Kolesarski red za mesto Ljubljano. - 37/3, str. 218-225

423. Knez Tone: Grobovi halštatskih aristokratov v Novem mestu. - 37/3, str. 166-168

424. Lazarevič Žarko: Zadolževanje kmetov v katastrski občini Dol pri Ljubljani po zemljiški knjigi v letih 1918-1941. - 37/3, str. 231-237

425. Marušič Branko: Zgodovina in zgodovinska veda ob slovenski zahodni meji v letu 1988. - 37/1-2, str. 139-142

426. Marušič Gorazd: Koper v času Napoleona (1805/6-1813). - 37/1-2, str. 58-66

427. Melik Jelka: Orjunaši na sodišču. - 37/3, str. 247-253

428. Mihelič Darja: K osvetlitvi nekaterih votlih mer srednjeveškega Pirana. - 37/1-2, str. 22-26

429. Morato Nada: Albucan in Korte. - 37/3, str. 287-289

430. Ogrin Darko: Iz življenja komuna v Bezovici. - 37/1-2, str. 96-101

431. Pavček Tone: Ob devetdesetletnici Zgodovinskega arhiva Ljubljana. - 37/3, str. 325

432. Petronio Amalia: Caratteristiche fondamentali della nazionalità Italiana nella Repubblica socialista di Jugoslavia e Slovenia. - 37/1-2, str. 134-139

433. Rozman Boris: Gradnja kopališča Športnega kluba Ilirija. - 37/3, str. 253-258

435. Sitar Sandi: Leonardovo goriško jezero. - 37/3, str. 169-172

436. Stokin Marko: Severozahodna Istra v 1. stoletju pred našim štetjem. - 37/1-2, str. 21-22

437. Šuštar Branko: Jos. Bertok - Kronika dvorazredne ljudske šole na Spodnjih Škofijah. Gradivo za podobo Škofij in Plavij v Slovenski Istri 1900-1913. - 37/1-2, str. 76-96

438. Terčon Nadja: Razvoj industrijskega ribištva na slovenski obali v letih 1945-1959. - 37/1-2, str. 123-134

439. Valenčič Vlado: Steklarni v Zagorju. - 37/3, str. 186-191

440. Vidovič-Miklavčič Anka: Vloga in organizacijski razvoj Zveze absolventov kmetijskih šol in Zveze absolventk kmetijsko-gospodinjstkih šol na Slovenskem v zadnjem desetletju stare Jugoslavije. - 37/3, str. 238-247

441. Vovko Andrej: Izseljensko vprašanje v koledarjih Družbe sv. Cirila in Metoda. - 37/3, str. 278-286

442. Vrišer Andreja: Noša na dornavskih tapetah. - 37/3, str. 263-266

443. Zgodovina družine Luckmann. Holz Eva (prevedla in pripravila za objavo). - 37/3, str. 290-301

434. Žitko Salvator: Koprski obzidni pas in mestni tloris na karti Giacomina Fina iz leta 1619. - 37/1-2, str. 37-45

444. Žontar Majda: Poštni promet čez Gorenjsko na Koroško do začetka 19. stoletja. - 37/3, str. 172-177

445. Župančič Matej: Prispevek k topografiji obale Miljskega polotoka. - 37/1-2, str. 16-20

1990

446. Benedik Božo: Turizem in kultura na Bledu. - 38/3, str. 156-159

447. Brodnik Vilma: Dobrodelnost v Ljubljani med prvo svetovno vojno. - 38/1-2, str. 56-64

448. Bučič Vesna: Ljubljanski urarji v 19. in v začetku 20. stoletja. - 38/3, str. 114-127

449. Bučič Vesna: Urarstvo na Slovenskem Štajerskem. - 38/1-2, str. 19-30

450. Dolenc Ervin: Bratstvo, izobraževalna društva narodnih socialistov v dvajsetih letih. - 38/3, str. 138-144

451. Dular Anja: Katalog okrajne učiteljske bukvarnice v Črnomlju. - 38/1-2, str. 49-50

452. Dular Andrej: Zdravstvo in veterinarstvo v očini Črnomelj od začetka 20. stoletja do leta 1985. - 38/1-2, str. 65-66

453. Golec Boris: Načelnikov hišni arhiv v Podkorenu. (Utrinki iz preteklosti gornjesavske doline). - 38/1-2, str. 7-19

454. Hišna kronika rodbine Pleterški. - 38/1-2, str. 73-82

455. Kos Mateja: K zgodovini ljubljanskih tovarn beloprstene keramike. - 38/3, str. 105-108

456. Kresal France: Razvoj industrije v Sloveniji v letih 1918-1941. - 38/3, str. 134-138

457. Lešnik Avgust: Položaj slovenske ljudske šole v Istri od italijanske okupacije do osvoboditve (1918-1945). - 38/3, str. 159-163

458. Lozar Štamcar Maja: Fotografije predvojnih grajskih interierjev, dragocen vir za proučevanje notranje opreme, zlasti pohištva. - 38/3, str. 147-155

459. Marušič Branko: Zgodovina in zgodovinska veda ob slovenski zahodni meji v letu 1989. - 38/1-2, str. 67-72

460. Matić Dragan: Vojaški zapor na Ljubljanskem gradu od 15.8.1914 do vstopa Italije v 1. svetovno vojno. - 38/3, str. 127-134

461. Otorepec Božo: Gradič Mala Loka pri Trebnjem. - 38/1-2, str. 3-6

462. Šuštar Branko: Ekonomska Orjuna. Poskus gospodarske organizacije jugoslovanskih nacionalistov v 20-ih letih tega stoletja. - 38/3, str. 144-146

463. Švajncer Janez J.: Albin Mlakar - pozabljeni vojak. - 38/1-2, str. 50-56

464. Valenčič Vlado: Začetki organizacije našega mlekarstva. - 38/1-2, str. 30-43

465. Vrišer Sergej: Kroji slovenskega sokolstva in orlovstva med leti 1863-1941. - 38/1-2, str. 43-49

466. Žargi Matija: Železarna na Dvoru in Prešernov nagrobnik v Kranju. - 38/3, str. 108-113

1991

467. **Balažic Janez**: Prekmurje kot ozemlje umetnostnih importov. - 39/1/2, str. 11-15
468. **Curk Jože**: O gradbeni podobi nekdanjega samostana dominikank v Radljah. - 39/3, str. 9-13
469. **Dular Andrej**: Skupna paša v Sodevcih ob Kolpi v Beli krajini. - 39/3, str. 71-76
470. **Fujs Metka**: Značilnosti madžarske okupacijske uprave v Prekmurju. - 39/1/2, str. 63-69
471. **Gašpirc Mateja**: Čevljarska gospodarska zadruga v Tržiču. - 39/3, str. 81-85
472. **Gestrin Ferdo**: Industrijske rastline (lan, konoplja, murve) na Slovenskem. - 39/3, str. 39-44
473. **Golec Boris**: Osebni fond Iva Pirkoviča v samostanu Pleterje. - 39/3, str. 87-89
474. **Granda Stane**: Organiziranje slovenskih taborov v letih 1868/69. (Analiza vabil). - 39/1/2, str. 28-31
475. **Gyimesi Endre**: Madžarski viri o zgodovini Prekmurja. (S posebnim poudarkom na dokumentih arhiva zalske županije). - 39/1/2, str. 3-5
476. **Hernja-Masten Marija**: Človek, ki se je v zgodovino zapisal sam - Ptujčan Leopold Schickelgruber. - 39/1/2, str. 71-76
477. **Janša-Zorn Olga**: Predhodniki današnje Zveze zgodovinskih društev Slovenije. - 39/3, str. 54-60
478. **Kačičnik-Gabrič Alenka**: Organiziranje slovenskih učiteljev na Štajerskem od 1869 do 1918. - 39/1/2, str. 36-45
479. **Kos Mateja**: Ljubljanske steklarne in njihovi izdelki v 16. stoletju. - 39/3, str. 13-17
480. **Košir Matevž**: Čarovniški proces proti Jakobu Krašovcu. - 39/3, str. 28-32
481. **Kresal France**: Kolektivne pogodbe na Slovenskem. - 39/3, str. 85-87
482. **Kuzmič Franc**: Stranke v Prekmurju med obema vojnama. - 39/1/2, str. 58-63
483. **Marušič Branko**: Zgodovina in zgodovinska veda ob slovenski zahodni meji v letu 1990. - 39/3, str. 77-81
484. **Novak Miroslav**: Trg Ljutomer v prvih letih slovenske trške uprave. - 39/1/2, str. 53-58
485. **Rácskáy Jenő**: Migracija in emigracija v obdobju dualizma v Železni županiji. - 39/1/2, str. 45-49
486. **Radovanovič Sašo**: Ljutomerski dijaki na ruški gimnaziji 1645-1760. - 39/1/2, str. 15-17
487. **Radovanovič Sašo**: Mesto Maribor v luči matičnih knjig 17. stoletja. - 39/3, str. 32-39
488. **Radovanovič Sašo**: Trg Ljutomer v luči franciscejskega katastra. - 39/1/2, str. 18-24
489. **Ratiznojnik Anton**: Narodni buditelj Ivan Kukovec. - 39/1/2, str. 24-28
490. **Rauter-Novak Marta**: Ukinjena društva, organizacije in zveze ljutomerskega okraja. - 39/1/2, str. 76-82
491. **Rihtarič Ivan**: Prebivalstvo okrajnega glavarstva Ljutomer v letih 1880-1910. - 39/1/2, str. 49-53
492. **Rojs Maks**: Vloga ljutomerske čitalnice pri

širjenju in utrjevanju narodne zavesti. - 39/1/2, str. 31-35

493. **Stare Vida**: Pokopališče pri sv. Elizabeti v Špitalski ulici v Ljubljani. - 39/3, str. 17-28
494. **Šavel Irena**: Najstarejša poselitev Prekmurja. - 39/1/2, str. 6-11
495. **Torkar Silvo**: K zgodovini tolminske vasi Porezen. - 39/3, str. 5-8
496. **Voje Ignacij**: Domžalsko območje v gradivu o prostorskih predstavah 18. stoletja. - 39/3, str. 45-50
497. **Vrišer Sergej**: Vedute na mariborskih oltarnih podobah. - 39/3, str. 50-54
498. **Žontar Majda**: Kulturna in telovadna društva na območju Domžal do prve svetovne vojne. - 39/3, str. 60-70

1992

499. **Benedik Jože**: Razvoj turizma na Bledu po drugi svetovni vojni. - 40/2, str. 106-113
500. **Brence Andrej**: Tradicionalni pustni liki s ptujskega področja. - 40/3, str. 181-184
501. **Ciglencečki Marjeta**: Zapuščina družine Leslie na ptujskem gradu. - 40/3, str. 171-176
502. **Emeršič Jakob**: Ptujske knjižnice, profesor Ferk in mi (200-letnica prve javne knjižnice na Ptuj). - 40/3, str. 142-147
503. **Fortunat Damjana**: Slovensko splošno žensko društvo v Ljubljani. - 40/2, str. 98-105
504. **Golob Franc**: Ptuj z okolico na razglednicah pred letom 1918. - 40/3, str. 196-205
505. **Hernja Masten Marija**: Korenine arhiva segajo v Muzejsko društvo Ptuj. - 40/3, str. 138-141
506. **Horvat Vlado**: Štajerska domovinska zveza (Steirischer Heimatbund) v ptujskem okrožju. - 40/3, str. 214-218
507. **Jarc Janko**: Dr. Žiga Bučar (1830-1879). - 40/1, str. 9-22
508. **Jurkovič Nada**: Glasbeno življenje na Ptuj. - 40/3, str. 189-191
509. **Knez Darko**: Božja pot na Dobrovi pri Ljubljani - Marija v Leščevju. - 40/2, str. 114-116
510. **Kolar Nataša**: Plovba po Dravi v prvi polovici 19. stoletja. - 40/3, str. 185-188
511. **Koter Darja**: Nova spoznanja o ptujski zbirki glasbil. - 40/3, str. 192-195
512. **Kresal France**: Delavska zbornica. - 40/1, str. 55-58
513. **Lačen Benedičič Irena**: Ptujsko mestno pokopališče. - 40/3, str. 177-180
514. **Lamut Brane**: Poetovio v rimskem obdobju. - 40/3, str. 161-168
515. **Lozar Štamcar Maja**: Shrambno pohišstvo v plemiških zapuščinskih inventarjih 17. in 18. stoletja na Slovenskem. - 40/2, str. 88-97
516. **Markovič Žarko**: Izvenšolske dejavnosti v zadnjih letih na Ptuj. - 40/3, str. 219-222
517. **Padežnik Stane**: 80 let Zaloške šole. - 40/1,

str. 51-55

518. Reisp Branko: Zastava kranjskega plemiškega poziva iz bitke pri Sisku leta 1593. - 40/2, str. 83-87

519. Sinobad Jure: Novi stari radovljiški grb. - 40/1, str. 5-8

520. Šamperl Purg Kristina: Izziv za ustvarjalnost. - 40/3, str. 223-225

521. Šuligoj Ljubica: Mestna občina Ptuj med svetovnjima vojnama. - 40/3, str. 206-214

522. Šuštar Branko: O začetkih šolstva v Šiški. - 40/1, str. 28-44

523. Terbuc Bojan: Sto let organiziranega delovanja zgodovinarjev in ljubiteljev zgodovine na Ptuju. - 40/3, str. 131-138

524. Tomanič Jevremov Marjana: Podoba Ptuja v prazgodovinskih obdobjih. - 40/3, str. 157-160

525. Tušek Ivan: Dvajset let arheološkega dela Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor na Ptuju in v okolici. - 40/3, str. 152-156

526. Vodopivec Peter: Prostožidarska loža Valentin Vodnik v Ljubljani (1940). - 40/1, str. 44-50

527. Vogrin Marjan: Fragment Teodozijevega kodeksa v minoritski knjižnici na Ptuju. - 40/3, str. 169-170

528. Žitko Sonja: Spomeniki 19. stoletja na Slovenskem. - 40/1, str. 23-28

529. Žižek Ivan: Muzejsko društvo in arheologija od 1893 do 1945. - 40/3, str. 148-151

POROČILA

1973

530. Ciperle Jože: Razstava "5 let - 100 šol (1969-1973)". - 21/3, str. 194-197

531. Klasinc Peter: Ob 700-letnici mesta Ormoža, stalna zgodovinska razstava "Ormož skozi stoletja". - 21/3, str. 189-190

532. Pavlič Slavica: Razstava "Prizadevni šolniki na Slovenskem v obdobju 1774-1914". - 21/1, str. 29-31

532a. Reisp Branko: Kmečki panti na Slovenskem - Zgodovinska in arhivska razstava Narodnega muzeja in Arhiva Slovenije. - 21/2, str. 133-134

533. Žnidarič Marjan: Razstava "Vstaja v Jugoslaviji 1941". - 21/3, str. 190-192

534. Žnidarič Marjan: Razstava "Lackov odred". - 21/3, str. 192-194

534a. Žontar Majda: Razstava "Kmečki upori na Gorenjskem". - 21/2, str. 134-135

1974

535. Drnovšek Marjan: "Starejša ljubljanska industrija" - Arhivska razstava Zgodovinskega arhiva Ljubljana. - 22/2, str. 133

535a. Hojan Tatjana: Ob 250-letnici rojstva Štefana

Kūzmiča (1723-1779). Razstava v Slovenskem šolskem muzeju. - 22/1, str. 56

536. Marušič B[ranko]: Zgodovinska razstava "Veliki tolminski punt leta 1713". - 22/1, str. 55-56

537. Stiplovšek Miro: Razstava Zgodovina Domžal v arhivskih virih. - 22/3, str. 193-194

538. Stres Gvido: "Goriško in istrsko begunsko šolstvo v prvi svetovni vojni." "50-letnica Gentilejeve šolske reforme". - 22/1, str. 57-59

539. Stres Gvido: Razstava "Ob 200-letnici Splošne šolske naredbe". - 22/3, str. 194-195

540. Tehovnik Janez: Simpozij ob stoletnici slovenskega združenstva. - 22/3, str. 195-196

1975

541. Pavlič Slavica: Šolske stavbe v Ljubljani (Razstava v Slovenskem šolskem muzeju). - 23/1, str. 52-55

542. Stiplovšek Miro: Ob razstavi "Radomlje v NOB". - 23/1, str. 55-56

543. Stres Gvido: K poročilu o razstavi goriškega in istrskega begunskega šolstva v prvi svetovni vojni. - 23/2, str. 124

544. Šamperl Kristina: Zgodovinski arhiv v Ptuju je v februarju pripravil razstavo "Ptuj na starih slikah, načrtih in zemljevidih" in obenem za teden dni odprl občinstvu svoja vrata. - 23/2, str. 124

545. Žontar Majda: Razstava "Mlini na Gorenjskem". - 23/1, str. 50-52

546. Žontar Majda: Razstava "Stavkovno gibanje na Gorenjskem leta 1935". - 23/3, str. 186-187

547. Žontar Majda: Gorenjska industrija 1945-1975. Razstava Gorenjskega muzeja. - 23/3, str. 187-189

1976

548. Hojan Tatjana: Razstava o izobraževanju odrasle mladine. - 24/1, str. 57-58

549. Horvat Jasna: Razstava Promet na Slovenskem od 17. do 19. stoletja - slikovni viri iz grafične zbirke Narodnega muzeja v Ljubljani. - 24/2, str. 116-117

550. Oblak-Čarni Marija: Nacionalni in socialni programi pri Slovencih od 1848 do 1950. (Razstava Arhiva SR Slovenije). - 24/1, str. 54-55

551. Šamperl Kristina: Ormož in okolica na starih podobah in slikah. - 24/2, str. 116

552. Žnidarič Marjan: Razstava "Maribor 1941-1945". - 24/1, str. 55-57

553. Žontar Majda: Razstava Velika tekstilna stavka v Sloveniji leta 1936. - 24/2, str. 117-120

554. Žontar Majda: Razstava Kranjska gimnazija od 1810 do 1976. - 24/3, str. 190-191

1977

556. Hojan Tatjana: Razstava o slovenskem mladinskem tisku. - 25/2, str. 132-133

557. Marušič Branko: Petindvajset let goriškega muzeja (1952-1977). - 25/3, str. 205-209

558. Mlakar Boris: Znanstveno zborovanje in proslava ob 125-letnici rojstva Simona Rutarja (1851- 1903), Tolmin, 9. in 10. oktober 1976. - 25/1, str. 64-66

559. Pavlič Slavica: Razstava "Dijaški in študentski domovi" v Slovenskem šolskem muzeju. - 25/1, str. 67-68

560. Petru Sonja: Zaton antike v Sloveniji. - 25/2, str. 131-132

561. Vovko Andrej: Razstava: "Gimnazije in njihov pouk na Slovenskem do srede 19. stoletja" v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani. - 25/1, str. 66-67

562. Vovko Andrej: Šolsko hranilništvo na Slovenskem. - 25/3, str. 209-210

1978

563. Hojan Tatjana: Razstava "Razvoj šolske telesne vzgoje na Slovenskem". - 26/3, str. 184-185

564. Mihelič Darja: Posvetovanje o zgodovini Laškega. - 26/1, str. 47-48

565. Miklavčič-Vidovič Anka: Razstava Železničarji v revoluciji. - 26/3, str. 185-187

566. Pavlič Slavica: 80-letnica Slovenskega šolskega muzeja. - 26/2, str. 113-115

567. Vovko Andrej: "Prekmursko šolstvo skozi stoletja" v Slovenskem šolskem muzeju. - 26/1, str. 48-49

569. Žontar Majda: Razstava Razvoj poštnega prometa na Gorenjskem do prve svetovne vojne. - 26/1, str. 49-51

1979

570. Benedičič Darinka: Arhivski dokumenti o obnovi in socialistični graditvi v Ljubljani v letih 1945-1947. - 27/1, str. 71-72

571. Ciperle Jože: Gimnazije na Slovenskem v letu 1848 ter njihov razvoj do leta 1918 - nova razstava v Slovenskem šolskem muzeju. - 27/2, str. 129-131

572. Vovko Andrej: Razstava o prvem ljubljanskem samoprispevku. - 27/1, str. 72

573. Vovko Andrej: Razstava o dr. Antonu Fistru. - 27/2, str. 131-132

574. Vuk Marko: Posvetovanje o slovenskih krajevnih zbornikih. - 27/3, str. 196-197

575. Zorn Tone: Znanstveno posvetovanje o revolucionarnem vrenju v Pomurju v letih 1918-1920. - 27/2, str. 132-133

576. Zorn Tone: Deveto zborovanje slovenskih arhivarjev. (Slatina Radenci 26. - 28. september 1979). - 27/3, str. 197-199

1980

577. Bogataj Janez: Muzejska zbirka Radenske v Radencih. - 28/1, str. 58-59

578. Ciperle Jože: Razstava učbenikov za pouk zgodovine na Slovenskem. - 28/3, str. 225-226

579. Gombač Metka: Razstava publikacij o zgodovini mesta Ljubljana. - 28/3, str. 229-230

580. Kobe-Arzenšek Katarina: Zapis ob razstavi Gorenjsko sitarsvo. - 28/3, str. 227-229

581. Kopač Janez: Kamnik v arhivskih virih. - 28/1, str. 59-60

582. Šorn Jože: Portoroški oddelek piranskega pomorskega muzeja. - 28/1, str. 57-58

1981

583. Granda Stane: Novomeške gostilne in gostilničarji (Dolenjski muzej, 27. februarja do 27. marca 1981). - 29/1, str. 66-67

584. Holynski Nada: Leto 1980 - važnejša dogajanja in dosežki Gorenjske, Razstava Gorenjskega muzeja, Kranj. - 29/1, str. 68-69

585. Rajšp Vinko: Taborsko gibanje na Slovenskem - muzejska zbirka v Ljutomeru. - 29/3, str. 284-286

586. Vovko Andrej: Sto let prve slovenske strokovne pedagoške revije. - 29/1, str. 68

587. Žontar Majda: Razstava Kulturna društva na Gorenjskem v letih 1860 do 1914. - 29/1, str. 64-66

1982

588. Ciperle Jože: Razstava učbenikov za pouk klasičnih jezikov. - 30/1, str. 53-54

589. Ciperle Jože: Razstava Brežiško šolstvo skozi stoletja. - 30/1, str. 54-56

590. Drnovšek Marjan: Razstava Ljubljana v arhivskem gradivu od začetka 14. stoletja do danes. - 30/3, str. 236-238

591. Smerdel Inja: Etnološka razstava "Mlinarji in žagarji v dolini Žgornje Krke". - 30/3, str. 236-238

1983

592. Sulič Nives: Ob razstavi "Društva in prireditve v Kamniku 1914-1941"; Avtorica razstave in razstavnega kataloga Marjanca Ftičar; Oblikovalec: Borko Tepina. - 31/1, str. 78-79

1984

593. Sulič Nives: Nekaj misli ob razstavi za etnološko topografijo občine Črnomelj. - 32/1, str. 66-67

594. Žontar Majda: Razstava Delavska kulturna društva na Gorenjskem do leta 1941. - 32/1, str. 67- 69

1986

595. Posvet o krajevnom zgodovinisju v Kranju 8. maja 1985. - 34/1-2, str. 94-106

596. Drnovšek Marjan: Razglednice Ljubljane kot del kulturne dediščine, 34/3, str. 209-213

597. Kobal Nada: Trst 1941-1947: od italijanskega napada na Jugoslavijo do mirovne pogodbe. - 34/3, str. 214-216

1987

598. Benedik France: O krajevnih zbornikih. -

35/3, str. 205-206

599. Demšar Vinko: 160 let mapnega arhiva - razstava in katalog. - 35/3, str. 207-208

601. Kopač Janez: Zgodovina v krajevnih zbornikih. III. posvet, 4. junija 1987 na gradu Snežnik. - 35/1-2, str. 109-111

602. Kopač Janez: Posvet o zgodovini domžalske občine in perečih problemih krajevnega zgodovino- opisja. Domžale, 10. junija 1987. - 35/1-2, str. 111-112

603. Ogrizek Emica: Razstava Majniška deklaracija in deklaracijsko gibanje. - 35/3, str. 209-212

604. Picelj Zdenko: Posvetovanje: Novo mesto v narodnoosvobodilni borbi leta 1941. - 35/1-2, str. 113

605. Picelj Zdenko: Posvetovanje: Žumberak in Gorjanci med NOB. Bratstvo in enotnost rojena v neusmiljenem boju skozi stoletja zgodovine. - 35/1-2, str. 114-115

606. Stres Peter: Razstava Primorska 1945-1947. - 35/3, str. 212

1988

607. Demšar Vinko: Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Stalna razstava Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani, odprta 18. aprila 1988. - 36/1-2, str. 120-121

608. Demšar Vinko: Tri stoletja starejšega ljubljanskega arhiva. Rokopisne knjige - vir za zgodovino Ljubljane od začetka 16. stoletja do 1850. leta. - 36/3, str. 263-265

609. Demšar Vinko: Zgodovina v krajevnih zbornikih. IV. posvet, 20. novembra 1987 v Škofji Loki. - 36/1-2, str. 123-125

610. Nussdorfer-Vuksanović Metka: Zgradili bomo Novo Gorico. Razstava Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici. - 36/3, str. 261-262

611. Reisp Branko: Dragocene pridobitve knjižnice Narodnega muzeja v letih 1983 do 1988. - 36/3, str. 258-261

612. Šuštar Branko: Od hospitalov, prisilnih delavnic do vzgojnih zavodov. - 36/1-2, str. 121-122

613. Šuštar Branko: Pedagoško zgodovino- opisje nekdanj in danes - stalna postavitev v Slovenskem šolskem muzeju. Dvoje posvetovanj ob 90-letnici muzeja, 18. in 19. aprila 1988. - 36/1-2, str. 125-126

614. Uršič Borut: Umetnine iz depojev Kamniškega muzeja. - 36/1-2, str. 119-120

615. Vidrih-Lavrenčič Lilijana: Podobe soške fronte 1915-1917. Razstava Goriškega muzeja. - 36/1-2, str. 118-119

616. Žontar Jože: Devetdeset let Zgodovinskega arhiva Ljubljana. - 36/1-2, str. 108-117

1989

617. Darovec Darko: Stari statuti Kopra, Izole in Pirana. Razstava Pokrajinskega arhiva Koper, Koper 1988. - 37/1-2, str. 158-160

618. Horvat Jasna: Zgodovina denarstva in bančništva na Slovenskem. Posvetovanje ob štiridesetlet-

nici Denarnega zavoda Slovenije, Ljubljana 11. in 12. december 1984, Zbirka Zgodovinskega časopisa, 3, Ljubljana 1987. - 37/3, str. 318-319

619. Ravnik Mojca: Razstava Sečoveljske soline včeraj - danes - jutri. Piran, Pomorski muzej "Sergej Mašera" 1987. - 37/1-2, str. 157-158

620. Šuštar Branko: Posvetovanje "Zgodovina šolstva in prosvete v Istri", Pula 8. in 9. junij 1989. - 37/3, str. 320

621. Žitko Salvator, Darko Darovec: Ustanavljamo Primorsko zgodovinsko društvo. - 37/1-2, str. 157

622. Žontar Majda: Razstava Gradovi na območju Kranja. - 37/3, str. 315-316

623. Žontar Majda: Razstava Iz zgodovine osnovne šole v Kropi. - 37/3, str. 316-317

1990

624. First Blaženka: Stare ilustrirane knjige in grafika. Mednarodna antikvarna razstava v Zürichu (oktober 1989). - 38/3, str. 166-169

625. Horvat Jasna: Razstava Slovenci v letu 1789 v Narodnem muzeju. - 38/1-2, str. 85-89

626. Klemenc Alenka: Razstava o Jožu Gašperšiču. - 38/1-2, str. 83-84

627. Naša šola skozi čas. - 38/3, str. 181-184

628. Šuštar Branko: "Učitelj Slovenski gre na dan!" Ob razstavi ob stoletnici slovenske učiteljske organizacije. - 38/1-2, str. 89-90

629. Žontar Majda: Razstava Kranj, kakršnega ni več. - 38/3, str. 164-166

630. Žvanut Maja: Etnologija in domoznanstvo. Simpozij slovenskega etnološkega društva 21.11. 1989. - 38/1-2, str. 91-93

1991

631. Darovec Darko: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko ustanovilo periodični časopis "Annales". - 39/3, str. 95-96

632. Dežman Jože: Osemdeseta leta v muzejski postavitvi. Razstava v Gorenjskem muzeju v Kranju (november - december 1990). - 39/3, str. 92-93

633. Kalc Aleksej: Razstava Mlini reke Glinščice. - 39/3, str. 90

634. Ko smo špricali pouk in sedeli v arhivu. - 39/3, str. 108-110

635. Simoniti Marjetica: Ure skozi stoletja. Ob razstavi v Narodnem muzeju v Ljubljani. - 39/3, str. 90-92

636. Šuštar Branko: Narodna čitalnica kamniška. Razstava kamniškega muzeja (16. maj do 9. junij 1991). - 39/3, str. 93-94

1992

637. Nabergoj Tomaž: Pismo brez pisave. (O arheologiji, ključih in arhetipih.). - 40/1, str. 59-66

638. Perko Neda: Razgovor z avtorjem knjige Plavi križ dr. Vasjem Klavoro. - 40/2, str. 120-122

639. Štekar Vidic Verena: Razstava Iz zgodovine osnovne šole v Radovljici. - 40/2, str. 117-119

640. Šuštar Branko: Šolske kronike - razstava Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici. - 40/1, str. 67

OCENE

1973

641. Gombač Boris: Bazovica v boju. Trst, "Odbor za postavitev spomenika padlim v NOB v Bazovici" 1973. 48 str. - 21/3, str. 207-208
642. Granda Stane: Milan Valant, Zgodovina najstarejše Ljubljane (Šentjakoba). Samozaložba, Ljubljana, 1972; 50 str. - 21/3, str. 203
643. Granda Stane: Stanko Škaler, Boj za staro pravdo. Ljubljana, 1973, 124 str. in zemljevid. - 21/3, str. 203
644. Janša Olga: Kmečki punti na Slovenskem. Razprave in katalog dokumentov. (Uredila Bogo Grafenauer in Branko Reisp.) Ljubljana 1973. 203 str. Branko Reisp: Podobe iz kmečkih puntov. Ljubljana 1973. 46 str. - 21/2, str. 140-141
645. Janša Olga: Ormož skozi stoletja. Ur. Jože Curk. Maribor, Obzorja 1973. 308 str. Ilustr. - 21/3, str. 199-200
646. Juvančič Ivo: Sidney Sonnino, Diario 1914-1916, Bari 1972. Antonio Salandra, Il retroscena di Versailles-Milano-Pan 1971. Emanuele Orlando, Memoari 1915-1919. Milano 1960. 640 str. Alberto Monticone, La Germania e la neutralità italiana 1914-1915. Bologna 1971. 646 str. - 21/2, str. 136-140
647. Nečak Dušan: Mirko Kumer, "Po sili vojak". Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu 1969. 310 strani. - 21/1, str. 34-36
648. Nečak Dušan: "Za globalno zaščito Slovencev v Italiji", uredil Stanislav Renko, ponatis iz Primorskega dnevnika in drugega tiska, Založništvo tržaškega tiska 1972, 124 strani. Družba sv. Mohorja v Celovcu 1969. 310 strani. - 21/1, str. 36
649. Nečak Dušan: "Koroški kulturni dnevi I.", Zbornik predavanj, uredila dr. Erik Prunč in Gustav Malle, založila založba Obzorja Maribor 1973, 263 str. - 21/3, str. 198-199
650. Nečak Dušan: Josip Smodlaka, "Partizanski dnevnik", Beograd, 1972, 299 str. - 21/2, str. 145-150
651. Reisp Branko: Karl Semmelweis, Der Buchdruck auf dem Gebiete des Burgenlandes bis zu Beginn des 19. Jahrhunderts (1582-1823); Burgenländische Forschungen, Sonderheft IV Eisenstadt 1972. 98 str. + 68 tbl. Ilustr. - 21/3, str. 201-202
652. Slabe Marjan: J. Klemenc - V. Kolšek - P. Petru: Antične grobnice v Šempetru; katalogi in monografije 9, Ljubljana 1972. - 21/2, str. 141-143
653. Stergar Janez: Franc Arnejc, Od Dnjestra do Piave. Spomini iz prve svetovne vojne. Družba sv. Mohorja v Celovcu 1970. 131 strani. - 21/1, str. 36-37
654. Stergar Nataša: Jože Krall: Partizanske tiskarne na Slovenskem, I. - Osrednje tiskarne. Knjižnica NOV in POS 40/1. Ljubljana 1972, 394 str. - 21/1, str. 37-38
655. Stergar Nataša: Jože Koropec, Zemljiške gosposčine med Dravogradom in Mariborom do konca 16. stoletja. Maribor, Obzorja 1972, 195 strani. - 21/3, str. 202-203
656. Stergar Nataša: Jože Krall, Partizanske tiskarne na Slovenskem, II. - Primorske tiskarne. Knjižnica NOV in POS 40/II. Ljubljana 1973. 430 str. - 21/3, str. 208
657. Stres Gvido: Erna Muser-Vida Zavrl, FKL žensko koncentracijsko taborišče Ravensbrück. Partizanska knjiga v Ljubljani 1971. 760 str. - 21/3, str. 206-207
658. Šorn Jože: Ferdo Gestrin, Mitninske knjige 16. in 17. stoletja na Slovenskem. Viri za zgodovino Slovencev, knjiga peta. Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. V Ljubljani 1972. - 21/2, str. 143
659. Vidovič-Miklavčič Anka: Stane Terčak, Ukradeni otroci. Druga izpopolnjena izdaja. Zavod Borec v Ljubljani 1973, 475 strani. - 21/3, str. 208-210
660. Vodopivec Peter: Slavko Kremšek: "Slovensko študentovsko gibanje 1919-1941", Lj., Inštitut za zgodovino delavskega gibanja in Mladinska knjiga 1972, 475 str. + 92 str. slikovnih prilog. - 21/2, str. 143-144
661. Vovko Andrej: Jadranski koledar 1973, izdalo Založništvo tržaškega tiska, 297 str. - 21/1, str. 33-34
662. Vovko Andrej: Beniamino Salvi-Slavec, Nacionalno in politično gibanje Slovencev in Hrvatov od razsvetljenstva do nastanka jugoslovanske države (1918). (Il movimento nazionale e politico degli Sloveni e dei Croati dall'illuminismo alla creazione dello Stato Jugoslavo (1918). ISDEE Istituto de studi e documentazione sull'Est Europeo 1971, 264 str. - 21/3, str. 203-204
663. Vovko Andrej: Tomaž Pavšič, Kulturno delo Kluba starih goriških študentov, izdal in založil Goriški muzej, Nova Gorica, januarja 1973, 30 str. - 21/3, str. 204-205
664. Vovko Andrej: Vid Vremec: Andrej Manfreda, kobariški protifašist in drugi. Partizanska knjiga, Ljubljana 1973, 200 str. - 21/3, str. 205-206
665. Zorn Tone: Karl Stuhlpfarrer, Germanisierung in Kärnten. - 21/1, str. 32-33
666. Zwitter Anja: Iva Curk, Ohranjeni mitreji na Slovenskem, Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov, 31. zvezek, Ljubljana 1972, 22 strani, 15 slik. - 21/3, str. 200-201

1974

667. Demšar Vincencij: Pavle Blaznik, Škofja Loka in Loško gospostvo (973-1803), Muzejsko društvo, Škofja Loka 1973, 560 str. - 22/1, str. 69-70
668. Drnovšek Marjan: Iz starejše gospodarske in družbene zgodovine Ljubljane (Zbornik razprav), Publikacije Mestnega arhiva ljubljanskega. Razprave zv. 2. Ljubljana 1971. - 22/1, str. 62-63
669. Granda Stane: Dr. Paola Korošec, Sv. Gore v preteklosti. Izdal župnijski urad sv. Petra pod Svetimi gorami, Bistrica ob Sotli 1973; 27 str. - 22/3, str. 197-198

670. **Granda Stane:** Milan Valant, Zgodovina Žužemberka in Krajine. Samozaložba, Ljubljana 1970, 1971, 35 str. - 22/1, str. 70
671. **Granda Stane:** Jože Dular, Semič v Beli Krajini, Kronika, ki jo je ob 20-letnici obstoja izdala in založila Iskra, tovarna kondenzatorjev v Semiču. Semič, 1971; 87 str. - 22/1, str. 71
672. **Granda Stane:** Janez Debeljak, Plenkača pesmi poje. Kulturnozgodovinska kronika Loškega potoka. Založila Krajevna skupnost Loški potok ob otvoritvi nove šole 1972. Ljubljana, 1972; 165 str. - 22/1, str. 71
673. **Granda Stane:** Valentin Benedik, Vače (Prazgodovinska naselbina, trg in župnija). Izdal in razmnožil župnijski urad Vače, Vače 1972; str. 92 (ciklostirano). - 22/2, str. 140-141
674. **Granda Stane:** 1971 (Hotenje, ki je postalo stvarnost). Uredil Hinko Dermol in drugi; založila in izdala občinska konferenca SZDL Velenje, Velenje 1971. - 22/2, str. 141
675. **Granda Stane:** Kromberk-Loke v narodnoosvobodilnem boju. Ob trideset - letnici množičnih aretacij in odgona v nemška taborišča. Zbral in uredil Ciril Zupanc v sodelovanju s komisijo za zapornike in internirance pri mestnem odboru ZB Nova Gorica. Izdal Mestni odbor ZB NOV Nova Gorica, Nova Gorica 1974, 40 str. - 22/3, str. 201
- 675a. **Granda Stane:** Vinko Šribar, Otok pri Dobravi (freisinški trg Gutenwerth), vodnik. Narodni muzej v Ljubljani, Center za zgodnje srednjeveške in staroslovenske študije, projekt "Mihovo". Novo mesto 1974, 38 str. - 22/3, str. 198
676. **Janša-Zorn Olga:** Časopis za zgodovino in narodopisje. Nova vrsta 8. (XLIII.) letnik. Maribor 1972. 313 str. - 22/1, str. 63-64
677. **Janša-Zorn Olga:** Elementi revolucionarnosti v političnem življenju na Slovenskem. Ljubljana, Partizanska knjiga, 1973. 120 str. - 22/1, str. 64-66
678. **Janša-Zorn Olga:** Časopis za zgodovino in narodopisje. Nova vrsta 9. (XLIV.) letnik, zvezek 1, 2. Maribor, Obzorja 1973. 318 str. - 22/2, str. 134-135
679. **Janša-Zorn Olga:** Bovško berilo. Izbor manj znanih člankov o Bovškem. Izdal Goriški muzej, Nova Gorica 1971. 93 str. (Strojep. avtograf.). - 22/3, str. 199
680. **Janša-Zorn Olga:** Berilo o Rutu. Izbor objavljenega in neobjavljenega gradiva o vasi Rut na Tolminskem. Izdal Goriški muzej, Nova Gorica 1972. 110 str. (Strojep. avtograf.). - 22/3, str. 199-200
681. **Marušič B(ranko):** Dve izdaji goriškega denarnega zavoda. - 22/1, str. 66-67
682. **Nečak Dušan:** "Kärnten-ein Alarmzeichen", Informations- und Pressedienst der österreichischen Widerstandsbewegung (Ö.W.I.P.) Nr. 1/1974, lastnik, izdajatelj in založnik: Österreichische Widerstandsbewegung, Wien. - 22/2, str. 135-137
683. **Nečak Dušan:** Milica Kacin-Wohinz, Primorski Slovenci pod italijansko zasedbo 1918-1921, Založba Obzorja Maribor, Založništvo tržaškega tiska Trst 1972, 468 str. - 22/2, str. 138-139
684. **Nečak Dušan:** "Kje prebivamo in koliko nas je Slovencev v Italiji", sestavil Stanislav Renko, narisal Srečko Zupan. Dopolnjeni in popravljivi ponatis iz Primorskega dnevnika, Založništvo tržaškega tiska 1971, 31 strani. - 22/2, str. 139-140
686. **Reisp Branko:** Božo Otorepec: Iz zgodovine gradu Bogenšperk. Litija (odbor za obnovo gradu Bogenšperk) 1974. 42 str. Ilustr. - 22/3, str. 198-199
687. **Stergar Nataša:** Selška dolina v preteklosti in sedanjosti. Ur. France Planina. Železniki, Muzejsko društvo v Škofji Loki, pododbor Železniki 1973. 389 str., 1 zvd. (Ilustr.). - 22/2, str. 134
688. **Stergar Janez:** Drago Druškovič, Quelques Questions des Slovènes de Carinthie, Ljubljana 1972, 44 str. Drago Druškovič, Carinthian Slovenes: some aspects of their situation. 18 years after the signing of the Austrian State Treaty, Ljubljana 1973, 100 str. - 22/2, str. 137-138
689. **Stergar Janez:** Zemljevid z italijanskimi in slovenskimi krajevnimi imeni v Furlaniji, Julijski Krajini in Benečiji. Avtor karte dr. Jakob Medved. Ljubljana 1974, 12 str. italijansko-slovenskega abecednega seznama po kvadrantih na karti. - 22/2, str. 141-142
690. **Stergar Janez:** '55 '70 Slovenska obala v številkah. Izdal obalni svet Koper. Izola, Koper, Piran 1972 (1973), 386 str. - 22/3, str. 201-202
691. **Stiplovšek Miro:** Jože Bajec, Slovenski časniki in časopisi 1937-1945. Bibliografski pregled od 1. januarja 1937 do osvoboditve 9. maja 1945. Dodatek: Drugojezično časopisje slovenskih izdajateljev v tujini. Ljubljana 1973, 362 str. - 22/1, str. 60-61
692. **Tehovnik Janez:** Arhivska tehnika, Arhivski priročnik: zv. 1. Založilo Arhivsko društvo Slovenije, Uredil Jože Žontar, Ljubljana 1972, 223 str. - 22/3, str. 197
693. **Vodopivec Peter:** "Vodnik po matičnih knjigah za območje SR Slovenije", uredila Ema Umek in Janez Kos, založila skupnost arhivov Slovenije, Ljubljana 1972, I. zvezek, I. in II. del, LXXXIV + 889 str. - 22/1, str. 61-62
694. **Zorn Tone:** Avgustin Malle, Die Slovenische Presse in Kärnten 1848-1900. Tipkopijsna disertacija dunajske univerze, Dunaj 1972. - 22/1, str. 67-69
695. **Zorn Tone:** Karl-Heinz Podlipnig, Wirtschaftsgeschichte der deutschen Sprachinsel Gottschee. Inauguralna disertacija na inšbruški univerzi (tipkopijs), Innsbruck 1968. - 22/3, str. 200-201

1975

696. **Gombač Boris:** Jadranski koledar 1974, Trst 1973, 272 str. Jadranski koledar 1975, Trst 1974, 256 str. Izdalo Založništvo tržaškega tiska pod pokroviteljstvom Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu. Urednik Jože Koren. - 23/2, str. 127-128
697. **Gombač Metka:** Mačkowlje v boju za svobodo. Mačkowlje 1974, 58 str. - 23/1, str. 62-63
698. **Grafenauer Darja:** Piran, Miroslav Pahor: Kratek zgodovinski pregled, Tone Mikeln: II. Ogled mesta o itinerarjih, založil Zavod za turizem, Portorož, Portorož 1972, nepaginirano. Izšlo tudi v angleščini, italijanščini in nemščini. - 23/1, str. 61-62
699. **Granda Stane:** Tone Knez, Novo mesto v

- antiki (Katalog razstave, ki je bila jeseni 1974 v Dolenjskem muzeju v Novem mestu). Novo mesto 1974; 64 str. + fotografije. - 23/2, str. 129-130
700. **Granda Stane**: Tone Knez, Arheološko Novo mesto. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov 48; Ljubljana 1974. 30 str. - 23/3, str. 191-192
701. **Granda Stane**: Jože M. Grebenc, Gospodarska ustanovitev Stične ali njena dotacija leta 1135. Samostan Stična 1973. 253 str. - 23/3, str. 192-193
702. **Janša-Zorn Olga**: Zbornik Narodne in univerzitetne knjižnice. I. Ur. Jaro Dolar. Ljubljana 1974. 82 str. - 23/1, str. 60
703. **Janša-Zorn Olga**: Jože Curk, Ormož in njegova okolica. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 33. Ljubljana 1973, 31 str. - 23/1, str. 61
704. **Juvančič Ivo**: Petersenova knjiga o ustanovitvi osi Rim-Berlin (Tübingen 1973) in dogodki v Julijski krajini leta 1934. - 23/2, str. 125-127
705. **Marušič B(ranko)**: Primorski slovenski biografski leksikon. 1. snopič. A - Bartol. Gorica 1974, izdala Goriška Mohorjeva družba, XXIV + 40 strani. - 23/1, str. 57
706. **Marušič B(ranko)**: Marino De Grassi, Il giornalismo goriziano a metà dell'ottocento (1848-1851). Con un'appendice emorografico sui periodici studiati. Izdal Istituto nazionale per la storia del giornalismo, comitato provinciale di Trieste, Trieste str. - 23/2, str. 130
707. **Marušič Branko**: Knjige Camilla Medeota o zgodovini Posočja v prvih desetletjih 20. stoletja. - 23/3, str. 193-195
708. **Marušič Branko**: R. Specogna - A. Mizzau - A. Di Rito, Monsignor Ivan Trinko 1863-1954. Izd. Comunità delle Valli del Natisone, Udine 1974. 30 + (IV) str. - 23/3, str. 195
709. **Nečak Dušan**: "Die Slovenen in Kärnten - Slovenci na Koroškem", Gegenwärtige Probleme der Kärntner Slovenen - Sodobni problemi koroških Slovencev, Celovec 1974, 62 str. + 17 kart. - 23/3, str. 198
710. **Peršič Janez**: Drago Stepišnik, Telovadba na Slovenskem, Ljubljana, Državna založba Slovenije 1974, 308 str. - 23/1, str. 63-64
711. **Slabe Marijan**: Varstvo spomenikov XVII-XIX/1, Ljubljana 1974. - 23/3, str. 190
712. **Stergar Janez**: Koroški koledar 1975. Izdala in založila Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, Celovec - Borovlje (1974). 128 str. - 23/1, str. 59-60
713. **Stergar Janez**: Tone Ferečnc, Milica Kacin-Wohinz, Tone Zorn, Slovenci v zamejstvu. Pregled zgodovine 1918-1945. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1974, 326 str. - 23/3, str. 195-196
714. **Stergar Nataša**: Drago Pahor, Prispevki k zgodovini obnove šolstva na Primorskem 1943-1945, Trst, Založništvo tržaškega tiska 1974. 126 str. - 23/3, str. 198-199
715. **Stergar Nataša**: Sonja Reisp, Kričač. Radio Osvobodilne fronte 1941-1942. Ljubljana 1975, 147 str. - 23/3, str. 199-200
716. **Šamperl Kristina**: Ptujski zbornik IV. Maribor, Obzorja 1975. 405 str. - 23/3, str. 190-191
717. **Tehovnik Janez**: Sergij Vilfan in Jože Žontar, Arhivistika. Arhivsko društvo Slovenije, Arhivski priročniki: zvezek 2, Ljubljana 1973, 170 str. - 23/2, str. 128-129
718. **Tehovnik Janez**: Iskra V. Čurkina, Matija Majar - Ziljski, Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede (Razprava VIII/ 2). Uredil akademik Fran Zwitter, ruski rokopis prevedel Viktor Smolej. Ljubljana 1974, 123 str. - 23/3, str. 196-197
719. **Vodopivec Peter**: Wolfgang Petritsch: Die slovenischen Studenten an der Universität Wien (1848-1890), Tipkopijsna disertacija na dunajski univerzi, I. del (1-290 str.), II. del (291-369 str.), Dunaj 1972. - 23/2, str. 130-131
720. **Vovko Andrej**: Paolo Petricig-Valentino, Z. Simonitti, Slovenska skupnost v Beneški Sloveniji, Zbirka Nediža I, Študijskega centra Nediža, Založništvo tržaškega tiska, Špeter Slovenov - Trst 1974, 58 str. - 23/1, str. 63
721. **Zorn Tone**: Goriški letnik. Zbornik Goriškega muzeja, Nova Gorica 1974, 144 str. - 23/1, str. 58
722. **Zorn Tone**: Sealde Knapp, Die Hofnamen des Kärntner Zollfelds und seiner Umgebung. Tipkopijsna disertacija dunajske univerze, 1960 (promocija l. 1962), 560 str. - 23/2, str. 131-132
723. **Zorn Tone**: Anton Krempel, Dogodivšine štajerske zemle. Podnaslov: s posebnim pogledom na Slovence. Reprint ob 130-letnici Kremplove smrti oskrbel dr. Rudolf Trofenik, München. Tiskala tiskarna Toneta Tomšiča, Ljubljana 1974. XV + 262 strani. - 23/1, str. 60-61
724. **Zorn Tone**: Anton Ožbolt, Dežela Petra Klepca. Ljubljana, Borec 1974, 577 str. - 23/3, str. 197-198

1976

725. **Demšar Vincencij**: Loški razgledi XXII, 1975, izdalo Muzejsko društvo v Škofji Loki, 310 str. + oglasi. - 24/2, str. 125-126
726. **Gombač Metka**: Slovenska Istra v boju za svobodo (Prispevki in gradivo za krajevno zgodovino). Izdala založba Lipa, Koper 1975. 751 str. - 24/3, str. 193
727. **Grafenauer Darja**: Janko Orožen: Zgodovina Celja in okolice, I. del od začetka do leta 1848, Celje 1971, 672 str., II. del (1849-1941), Celje 1974, 600 str. - 24/2, str. 127-128
728. **Granda Stane**: Cene Avguštin, Radovljica, Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov 45; Ljubljana 1974. 29 str. - 24/1, str. 67
729. **Granda Stane**: Jože Dular, Metliški gasilci (Sto let najstarejšega gasilskega društva na Slovenskem). Metlika, 1969, 115 str.; Jože Dular, 120 let metliške mestne godbe. Izdala in založila mestna godba v Metliki, 1970. 93 str. - 24/1, str. 67
730. **Janša-Zorn Olga**: Branko Reisp, Knjižnica Narodnega muzeja v Ljubljani. 64. zvezek zbirke vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Ljubljana 1976. 30 str. - 24/3, str. 194-195
731. **Janša-Zorn Olga**: Stoletnica prve slovenske šole v Celju, ur. Vlado Novak. Celje 1975, 90 str. - 24/1, str. 67-68

732. Janša-Zorn Olga: Škrbina na Krasu. Izbor objavljenega in neobjavljenega gradiva k zgodovinski in etnološki podobi vasi. Ur. Branko Marušič. Nova Gorica 1975, 80 str. - 24/2, str. 132-133

733. Janša-Zorn Olga: Das slowenische Bibliothekswesen. Wien, Österreichisches Institut für Bibliotheksforschung, Dokumentations- und Informationswesen 1976, 96 str. - 24/3, str. 193-194

734. Kopač Janez: Kranjski zbornik 1975. Izdala skupščina občine Kranj, Kranj 1975. 305 str. Ilustrirano. - 24/2, str. 123-125

735. Lešnik Avgust: Ljudje in kraji ob Pivki. Izdala in založila kulturna skupnost Postojna, Postojna 1975, 343 str. Uredil Silvo Fatur. - 24/1, str. 62-63

736. Marušič Branko: Tolminski zbornik 1975. Druga knjiga. Izdala KS Tolmin v počastitev 30 - letnice osvoboditve, Tolmin 1975, 509 str. - 24/1, str. 63-65

737. Marušič Branko: Vas, ljudje in čas. Zgodovina Opčin. Zbral in uredil Angel Vremec-Mežnarjev, Trst, Založništvo tržaškega tiska 1975, 302 + (XX) str. - 24/1, str. 65-66

783. Marušič Branko: Zgodovinski prikazi Furlanije in Furlanov, izdani leta 1974. - 24/1, str. 66-67

739. Mlakar Boris: Andrej Pagon-Ogarev, Šebrelje skozi stoletja. Partizanska knjiga, Ljubljana 1976. 196 str. - 24/3, str. 196-197

740. Mlakar Boris: Idrijski razgledi, I-XX, 1956-1975. - 24/2, str. 121-122

741. Nečak Dušan: Razprave in gradivo št. 6. Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana, december 1974, 152 str. - 24/1, str. 61-62

742. Pleterski Andrej: Peter Petru, Ajdovski gradec nad Vranjem pri Sevnici, Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov, 52, Ljubljana 1975, 32 str. - 24/2, str. 126

743. Pleterski Andrej: Lojze Bolta, Rifnik nad Šentjurjem, Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov, 58, Ljubljana 1976, 32 str. - 24/2, str. 126-127

744. Pleterski Andrej: Jože Mlinarič, Kostanjeviško gospostvo po urbarju iz leta 1625, Ljubljana 1970. 76 str. - 24/2, str. 127

745. Pleterski Andrej: Jože Mlinarič, Topografija posesti kostanjeviške opatije 1234-1786, Maribor 1972, 157 str. - 24/2, str. 127

746. Stergar Nataša: Jože Krall, Partizanske tiskarne na Slovenskem. III. Gorenjske in štajerske tiskarne. Knjižnica NOV in POS 40/III. Ljubljana 1976. 336 str. - 24/3, str. 198

747. Stiplovšek Miro: Ob desetletnici "Knjižnice NOV in POS". Mirko Fajdiga, Zidanškova brigada, Knjižnica NOV in POS 15, Ljubljana 1975, 789 str. - 24/1, str. 59-61

748. Vidovič-Miklavčič Anka: France Kresal, Predilnica Litija v Litiji 1886-1976. Litija 1976, 129 str. - 24/3, str. 197-198

749. Vilfan S(ergij): Moritsch Andreas, Das nahe Triester Hinterland. Zur wirtschaftlichen und sozialen Entwicklung vom Beginn des 19. Jahrhunderts bis Gegenwart (v.) Wiener Archiv für Geschichte des Slawentums und Osteuropas, Band VII, Wien-Köln-Graz 1969, 160 strani + 10 zemljevidov

zunaj teksta. - 24/2, str. 131-132

750. Vodopivec Peter: Josip Žontar: Obveščevalna služba in diplomacija avstrijskih Habsburžanov v boju proti Turkom v 16. stoletju, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za občo in narodno zgodovino, Dela 18, Ljubljana 1973, 263 str. - 24/2, str. 128-130

751. Vodopivec Peter: Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike, Zvezek 3 - Zagarjev zbornik, Slovenska matica 1975, 191 str. - 24/3, str. 192-193

752. Voje Ignacij: Peter Fister, Arhitektura slovenskih protiturških taborov, Slovenska matica, Ljubljana 1975, 188 str. - 24/2, str. 130-131

753. Vovko Andrej: Ivan Erceg: Trst i bivše habsburške zemlje u međunarodnom prometu (Merkantilizam u drugoj polovici 18. stoljeća), JAZU, Građa za gospodarsku povjest Hrvatske, knjiga 15, Zagreb 1970, 231 str. - 24/3, str. 195-196

754. Vovko Andrej: Partizanski dnevnik (od 5. septembra 1944 do 7. maja 1945), kserografirana izdaja, Nova Gorica-Koper-Ljubljana 1975. - 24/2, str. 133-135

755. Vovko Andrej: Josip Kravos: Moje in vaše zgodbe iz let 1931-1945, Trst, Založništvo tržaškega tiska, 1975, 149 str. - 24/2, str. 135-136

756. Zorn Tone: Richard Georg Plaschka - Hans Haselsteiner - Arnold Supann, Innere Front I-II, Wien 1974, 420+416 strani ter slikovne priloge. - 24/1, str. 68

757. Zorn Tone: Goriški letnik, Zbornik Goriškega muzeja, zv. 2. Nova Gorica 1975, 182 str. - 24/2, str. 122-123

758. Zorn Tone: Steinhart Friedrich, Der Kärntner Abwehrkampf aus staatsrechtlicher Sicht. Tipkopisa disertacije na fakulteti za pravne in državne znanosti dunajske univerze, Dunaj 1970, 113 str. + priloge. - 24/2, str. 133

758a. Zorn Tone: Mladje Dokumentation zum TV - Film Fremde in der Heimat. Celovec (1976), 105 str. - 24/2, str. 136

1977

759. Gombač Metka: Jadranski koledar 1977, 256 str. Trst izdalo ZTT pod pokroviteljstvom SKGZ. Uredil Jože Koren. - 25/1, str. 70-71

759a. Gombač Metka: Posvet o slovenskem šolstvu v Italiji. Referati, prispevki in razprava. Trst 1976, 251 str. - 25/2, str. 134

760. Granda Stane: Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta 10. (XLV) letnik 1974, prvi zvezek; Maribor 1974, 214 str. - 25/1, str. 69-70

761. Granda Stane: Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta 10. (XIV.) letnik 1974, drugi zvezek; Maribor 1974, 380 strani. - 25/2, str. 134-135

762. Hainz Primož: Lado Ambrožič-Novljan: Dvanajsta brigada. Knjižica NOV in POS 16, Ljubljana 1976, 602 str. - 25/2, str. 143-144

763. Janša-Zorn Olga: Srečko Vilhar, Slovensko učiteljske v Kopru 1875-1909. Ljubljana, izd. Osrednja knjižnica v Kopru 1976. 104 str. - 25/3,

str. 215

764. Kač M.: Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov: Št. 34 M. Zadnikar: Žička kartuzija, Ljubljana 1973, 22 str.; Št. 59 M. Zadnikar: Pleterje, Ljubljana, 1976, 31 str. - 25/2, str. 135-136

765. Klemenčič Matjaž: Revolucionarno delavsko gibanje v Sloveniji v letih 1921-1924. Referati z znanstvenega posvetovanja v Ljubljani 6. in 7. junija 1974, Partizanska knjiga - Znanstveni tisk, Ljubljana 1975, 198 str. - 25/1, str. 71

766. Klemenčič Matjaž: Zgodovinska noč na Čebinah (odg. urednik Janko Liška). Spomeniki revolucionarnega gibanja Slovenije, 1. zvezek, Ljubljana 1977; 32 str. - 25/3, str. 216

767. Kos Janez: Peter Ribnikar, Slovenske podložniške prisege patrimonialnega sodišča Bled. Partizanska knjiga, Znanstveni tisk, Ljubljana 1976. 102 str. - 25/1, str. 72-73

768. Kos Janez: Majda Smole, Glavni intendant Ilirskih provinc 1809-1913. Publikacije Arhiva Slovenije. Inventarji. Serija Arhivi državnih in samoupravnih organov in oblastev. Zvezek 1. Ljubljana 1973. Str. 163. - 25/1, str. 73

769. Kos Janez: Ema Umek, Samostani Kostanjevica, Pleterje in Stična. Publikacije Arhiva Slovenije. Serija Samostanski arhivi. Zvezek 1. Ljubljana 1974, 253 str. - 25/1, str. 72

770. Marolt Janez: Stane Stražar, Svet pod Taborom, kronika Ihana, Ihan 1974. 335 str. - 25/2, str. 137-138

771. Marolt Janez: Jeklo in ljudje. Jeseniški zbornik III, Jesenice 1975. 581 str. - 25/3, str. 211

772. Marušič Branko: M. Bavčar, Zgodbe Norika in Furlanije. Toronto 1975, 945 str. - 25/1, str. 76

773. Marušič Branko: Razprave Nina Agostinettija o katoliškem gibanju na Goriškem in v Furlaniji. - 25/2, str. 141

774. Marušič Branko: Cronache Goriziane 1914-1918. A cura di Camilo Medeot, Gorizia 1976, 416 str. +1 karta. - 25/2, str. 141-142

775. Marušič Branko: Atti. Centro di ricerche storiche - Rovigno, vol. I (1970) - VI (1975-6). - 25/2, str. 142-143

776. Mihelič Darja: Ivan Stopar, Grad in naselje Šalek, Velenje 1975, 64 str. - 25/3, str. 213

777. Mihelič Darja: Rudi Kodrič-Branko, Emil Smole, Nataša Šumi: Štanjel, Umag, 1977, 8 str. - 25/3, str. 213

778. Mlakar Boris: Pišece ob 30-letnici osvoboditve. Izdale družbeno-politične organizacije KS Pišece, Pišece 1975, 26.str. - 25/2, str. 138-139

779. Pleterski Andrej: Andrej Valič, Arheološki spomeniki Gorenjske. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov, 76, Ljubljana 1977. 28 str. - 25/3, str. 211-212

780. Pleterski Andrej: Marijan Slabe, Dravlje, grobišče iz časov preseljevanja ljudstev, s prispevkom Tone Pogačnik, Tatjana Tomazo-Ravnik Antropološka obdelava osteološkega gradiva, Situla 16, Ljubljana 1975, 12 sl., 37 tab., 1 pril., 157 str. - 25/3, str. 212

781. Pleterski Andrej: Drago Svoljšak - Timotej Knific, Vipavska dolina, zgodnj srednjeveška najdišča, Situla 17, Ljubljana-Nova Gorica 1976, 27 sl., 61 tab., 5 pril., 163 str. - 25/3, str. 212

782. Pleterski Andrej: Iva Curk, Rimljani na Slovenskem, Ljubljana 1976, 119 str. - 25/1, str. 71- 72

783. Požrl Nadja: Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov: Št. 51: B. Reisp, Grad Mehovo, Ljubljana 1975, 26 str.; Št. 60: I. Stopar, Vrbovec z okolico, Ljubljana 1976, 30 str.; Št. 46: I. Stopar, Velenjski grad, Ljubljana 1974, 30 str.; Št. 70: B. Otorepec, B. Reisp, Bogenšperk, Ljubljana 1976. 34 str.; Št. 32: I. Stopar, Stari grad nad Celjem, Ljubljana 1972, 26 str.; Št. 43: N. Štupar-Šumi, Grad Rihemberk nad Branikom, Ljubljana 1973, 30 str. - 25/2, str. 136

784. Stergar Nataša: Novo mesto. Kulturnozgodovinski spomenik. Novo mesto 1976. 183 str. - 25/1, str. 74-75

785. Šaver Zdenka: Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov: št. 2: J. Jarc, Rog - spomeniki slovenske Osvobodilne fronte, Ljubljana 1966, 31 str.; št. 21: S. Vrišer, Sladka gora, Ljubljana 1970, 26 str. ; št. 47: M. Ciglar (itd.): Učna pot po šmarnogorski Grmadi, Ljubljana 1974, 30 str.; št. 61: T. Wraber: Trenta, Ljubljana 1976, 38 str. - 25/2, str. 137

786. Šorn Jože: Andrija Ljubomir Lisac, Pekarstvo i mlinarstvo Zagreba. Zagreb 1977. - Izdal in založil "Žitokombinat" Zagreb. - 448 strani besedila in 63 slik. - 25/3, str. 214-215

787. Šorn Jože: Dana Zwitter-Tehovnik, Wirkungen der Französischen Revolution in Krain, Wien-Salzburg 1975. 278 str. (Veröffentlichungen des Historischen Instituts der Universität Salzburg, XII). - 25/1, str. 73-74

788. Šorn Jože: Stanko Majes, Od papirnega mlina do moderne papirnice v Radečah. Radeče pri Zidanem mostu 1976 (separatna brošura iz periodike "Papir, revija slovenske papirne industrije", št. 3, dec. 1975, leto III, str. 91-100.). - 25/1, str. 74

789. Vidrih Lilijana: Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov: Št. 27: V. Kolšek: Šempetrška nekropola, Ljubljana 1970, 30 str. Št. 50: J. Šašel: Emona, Ljubljana 1975. - 25/2, str. 135

790. Vovko Andrej: France Kresal: Tekstilna industrija v Sloveniji 1918-1941, Ljubljana, Založba "Borec" 1976, 406 str. - 25/2, str. 139-140

791. Vovko Andrej: Franc Šebjanič: Protestantsko gibanje panonskih Slovencev. (Od začetkov reformacije do obdobja dualistične ureditve Avstro-Ogrske.) Pomurska založba, Murska Sobota 1977, 116 str. - 25/3, str. 213-214

792. Zorn Tone: Herbert Paschinger, Kärnten. Eine geographische Landeskunde. Erster Teil: Allgemeine Darstellung, Klagenfurt 1976, 322 str. - 25/2, str. 140

793. Zorn Tone: John C. Campell (izd.) Successful Negation: Trieste 1954, Princeton University Press, 1976 str., 182 str. - 25/3, str. 216

794. Zorn Tone: Unvergängliches Kärnten. Podnaslov: Beiträge zur Heimatkunde Kärntens, Kla-

genfurt 1976, 192 str. - 25/1, str. 75-76

1978

795. Čampa Marjeta: Janko Orožen, Celje in slovensko hranilništvo. Celje, Ljubljanska banka 1977, 102 str. - 26/3, str. 9192-193

796. Golobič Zorica: Elio Apih, "Le Cooperative Operaie di Trieste, Istria e Friuli", Trst, 1976, 182 strani. S sodelovanjem Claudia Silvestrija. - 26/1, str. 56-57

797. Golobič Zorica: Benedetto Lonza, La dedizione di Trieste all'Austria. Trst, izdala Libreria nazionale "Italo Svevo" v Trstu leta 1973, 98 strani. - 26/2, str. 120-121

798. Gombač Metka: Letopis za leta 1972-1976. Trst, Narodna in študijska knjižnica 1977, 86 str. - 26/1, str. 52-53

799. Gombač Metka: Dol skozi boj do svobode. Izdalo prosvetno društvo "Kras", Dol-Poljane, 1977, 235 str. - 26/2, str. 122-123

800. Gombač Metka: Govor, jezik in besedno ustvarjanje v Beneški Sloveniji. Izdaje študijskega centra Nediža, Založništvo tržaškega tiska, Speter Slovenov - Trst 1978, 118 str. - 26/3, str. 188-189

801. Gombač Metka: Marica Gregorič-Stepančič. Ob poimenovanju osnovne šole pri sv. Ani v Trstu. Založništvo tržaškega tiska, Trst 1978, 45 str. - 26/3, str. 189

802. Janša-Zorn Olga: Branko Reisp, Predjama. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 72, Ljubljana 1977, 30 str. - 26/1, str. 55

803. Janša-Zorn Olga: Petko Luković, Stališče Slovencev do vstaje v Hercegovini in Bosni in do bosansko-hercegovskega vprašanja v letih 1875-1878. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 420 str. (Dela, razred za zgodovinske in družbene vede; 19). - 26/1, str. 58-59

804. Janša-Zorn Olga: Branko Marušič, Po poteh vélikega punta 1713, 1. in 2. del. Ljubljana 1976, 23 + 31 str. (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 55, 56). - 26/3, str. 193

805. Kafol Miran: La storia della Slavia Italiana. Št. Peter Slovenov - Trst, Založništvo tržaškega tiska 1978, 167 str. - 26/3, str. 189-190

806. Kafol Miran: La Slavia Italiana nella "Guida delle Prealpi Giulie" di Olinto Marinelli, (Bologna) Atesa editrice 1978, 254 str. - 26/3, str. 190

807. Kalan Branko: Vlado Močnik, Baška grapa, Ljubljana, samozaložba 1974, 104 str. - 26/1, str. 59

808. Klemenčič Matjaž: Aleksandar Stipčević, Iliri - povijest, život, kultura, Školska knjiga, Zagreb 1974, 246 str. - 26/2, str. 119-120

809. Klemenčič Matjaž: France Filipič, Spomenik Pohorskemu bataljonu. Ob 35-letnici poslednjega boja Pohorskega bataljona. Spomeniki delavskega revolucionarnega boja v Sloveniji, 2. zvezek. Ljubljana 1978, 36 str. - 26/2, str. 123

810. Kos Janez: Krško skozi čas. Zbornik ob 500-letnici mesta. Krško 1977. Izdala in založila Skupščina občine Krško. 873 str. - 26/2, str. 116-117

811. Lukež Igor: Dušan Kermavner: Politični boji na Gorenjskem in delavsko gibanje na Jesenicah-Javorniku od začetkov do leta 1918. 3 deli, Ljubljana DZS 1974, I. 339 str., II. 393 str., III. 363 str. - 26/3, str. 190-192

812. Maticič Franci: Notranjski listi I. Posvečeno Loški dolini ob petstoletnici mesta Loža 1477-1977. Izdal odbor za praznovanje 500-letnice mesta Loža pri SZDL Loška dolina. Uredili Anton Avsec, Lojze Mlakar in Janez Šumrada. Glavni urednik Janez Šumrada. Stari trg pri Ložu 1977, str. 240 + 12 barvnih strani + zemljevid. - 26/2, str. 118-119

813. Mihelič Darja: Slovensko morje in zaledje, Zbornik za humanistične, družboslovne in naravoslovne raziskave, leto I, št. 1, Koper 1977, 225 str. - 26/2, str. 117-118

814. Mihelič Darja: Ivan Stopar, Rogatec (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 66), Ljubljana 1976, 27 strani. - 26/3, str. 194

815. Mihelič Darja: Ivan Stopar, Žalec in Novo Celje (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Zbirka vodnikov 73), Ljubljana 1977, 23 strani. - 26/3, str. 194-195

816. Stergar Nataša: Alpina - 30 let tovarne obutve. Žiri 1977. 158 str. - 26/1, str. 53-54

817. Šamperl Kristina: Jože Curk, Ptujski grad in njegove kulturnozgodovinske zbirke. Ljubljana 1975, 34 str.; Jože Curk, Mestna proštijška cerkev v Ptujju, Ljubljana 1977, 30 str. (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 57, 58). - 26/3, str. 193-194

818. Vidovič-Miklavčič Anka: France Koblar: Moj obračun, Ljubljana, Slovenska matica, 1976, 236 str. - 26/3, str. 195-196

819. Vovko Andrej: Miroslav Kokolj - Bela Horvat: Prekmursko šolstvo od začetka reformacije do zloma nacizma, Pomurska založba, Murska Sobota 1977, 623 str. - 26/1, str. 54-55

820. Vovko Andrej: Splošna bolnišnica "Dr. Franca Derganca", Nova Gorica, Šempeter pri Gorici, 30 let - Zbornik ob odprtju I. faze. Nova Gorica 1975, 77 str. - 26/1, str. 55-56

821. Vovko Andrej: Tone Ferenc: Akcije organizacije TIGR v Avstriji in Italiji spomladi 1940, založba Borec, Ljubljana 1977. 281 str. - 26/1, str. 57-58

822. Vovko Andrej: Milica Kacin-Wohinz: Narodno-obrambno gibanje primorskih Slovencev 1921-1928, Založba Lipa, Založništvo tržaškega tiska, 1977. 561 str. - 26/2, str. 121-122

823. Vovko Andrej: Savinjski zbornik III, Žalec 1974, 465 str. - 26/3, str. 188

824. Zorn Tone: Goriški letnik. Zbornik Goriškega muzeja, Nova Gorica, zv. 3, 1976, 288 str. + XII str. s prilož. - 26/1, str. 52

825. Zorn Tone: Avguštin Lah, Slovenija sedemdesetih let, Ljubljana 1977. 457 str. - 26/3, str. 196

826. Zorn Tone: Raumplanungsgespräch Südkärnten, Wien 1977, 197 str. - 26/1, str. 60

827. Zorn Tone: Osimski sporazumi. Koper 1977. 515 str. - 26/2, str. 123-124

828. Zorn Tone: Sämtlich Slowenen. Klagenfurt/Celovec, 1978, 85 str. Izdal Slovenski informacijski

1979

829. Čampa Marjeta: Damjan Ovsec, Oris družabnega življenja v Ljubljani od začetka dvajsetega stoletja do druge svetovne vojne, Ljubljana 1979, 151 + XII str. (Izšlo kot redna dvojna številka glasila Društva arhitektov Ljubljane: Arhitektov bilten, št. 40-41.). - 27/2, str. 144-145
830. Čampa Marjeta: Janko Orožen, Denarništvo v Celju, Ljubljanska banka 1973, 78 str. - 27/2, str. 145-146
831. Gantar-Godina Irena: Celjski zbornik 1975-1976, izdala in založila Kulturna skupnost občine Celje; tiskala tiskarna AERO Celje, dotiskano julija 1977, 574 str. - 27/2, str. 135-137
832. Gombač Metka: Jadranski koledar 1979. Trst 1978, 256 str., izdalo Založništvo tržaškega tiska. - 27/2, str. 137
833. Gombač Boris: Aleksander Rojc: Cultura musicale degli Sloveni a Trieste dal 1848 all'avvento del fascismo. Trieste 1978, Editoriale Stampa Triestina, 100 str. - 27/2, str. 138-140
834. Gombač Boris: Športno društvo BOR. Sezona 1978-1979. Izdalo S.Ž. Bor. Založilo ZTT-EST, Trst 1978, str. 64. - 27/2, str. 140
835. Granda Stane: Novo mesto skozi čas. Uredila Jovo Grobovšek in Tone Knez. Izdal in založil Dolenjski muzej Novo mesto, Novo mesto 1978, nepaginirano. - 27/1, str. 78-79
836. Granda Stane: Časopis za zgodovino in narodopisje, letnik 47, nova vrsta 12, zvezek 2, Maribor 1976; str. 191-406. (Laški zbornik). - 27/1, str. 73-74
837. Guštin Damijan: Fran Juriševič: Partizansko gospodarstvo na Primorskem. Koper 1975, Založba Lipa. Knjižnica OF 2; 429 str. - 27/1, str. 79-80
838. Hudales Jože: Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja. Uvod in poročila, Vprašalnice I-XI, Lj. 1976, 1977 in 1979, str. 169, 128, 73, 87, 91, 129, 125, 82, 78, 130, 140, 132.. - 27/3, str. 200
839. Janša-Zorn Olga: Glazerjev zbornik. Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta 13 (48). Maribor 1977, 426 str. - 27/1, str. 74-75
840. Janša-Zorn Olga: Branko Reisp, Grad Krumperk in tabor nad Ihanom. Ljubljana 1978, 30 str. (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, zbirka vodnikov 83). - 27/1, str. 77-78
841. Janša-Zorn Olga: Janko Orožen, Dobrna. Preteklost in sedanost zdravilišča, kraja in okolice. Izdalo Zdravilišče Dobrna, 1975, 95 str. - 27/3, str. 201
842. Klemenčič Matjaž: Spominski dom dr. Franceta in Borisa Kidriča na Knežcu pri Rogaški Slatini, Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji, Ljubljana 1978, 3. zvezek, 38 str.; Konferenca v Šmiglovi zidanci, Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji, 4. zvezek, Ljubljana 1978, 48 str. - 27/1, str. 80
843. Matičič Franci: Slovenski visokošolci v boju za narodno osvoboditev in socializem. Ob 40 - letnici Titu na čelu KPJ in ustanovnega kongresa KPS na Cebinah. Univerzitetna konferenca ZKS. Ljubljana 1977. 217 str. - 27/1, str. 76
844. Matičič Franci: Vlado Valenčič, Žitna trgovina na Kranjskem in ljubljanske žitne cene od srede 17. stoletja do prve svetovne vojne. Razprave SAZU, X/4, Ljubljana 1977; 213 strani. - 27/2, str. 141-142
845. Matičič Franci: Lojze Žumer: Delež gozdnov v slovenskem prostoru. Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Strokovna in znanstvena dela 50. Ljubljana 1976. - 27/2, str. 142-143
846. Mihelič Darja: Ferdo Gestrin, Pomorstvo srednjeveškega Pirana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede, dela 21, Zgodovinski inštitut Milka Kosa 7, Ljubljana 1978, 148 str. - 27/1, str. 76-77
847. Mlakar Boris: Vilko Kolar-Domen, Po veliki zmagi. Ljubljana, Založba Borec, 1978, 438 str. - 27/2, str. 146-147
848. Šorn Jože: Razvoj poštne službe na Gorenjskem do prve svetovne vojne. Razstava Gorenjskega muzeja - Kranj 1977. Strokovna priprava razstave in kataloga Majda Zontar. Kranj 1977. - 27/2, str. 143-144
849. Šumrada Janez: Savinjski zbornik IV. Izdala temeljna kulturna skupnost Žalec. Žalec 1978, 393 str. + 8 zemljevidov. - 27/2, str. 134-135
850. Šumrada Janez: Andraški razgledi. Založila Kulturna skupnost občine Žalec, 1975, 84 str. - 27/3, str. 201
851. Šumrada Janez: Letuš skozi čas. Založila Kulturna skupnost občine Žalec, 1976, 160 str.; Trnava, ib., 1977, 160 str.; Gomilsko, ib., 1979, 300 str. - 27/3, str. 203-204
852. Šumrada Janez: Vransko in nova šola. Izdal in založil Režijski odbor za izgradnjo nove šole. Celje 1974, 66 str. - 27/3, str. 204
853. Šumrada Janez: Dekani v preteklosti in danes. Uredil uredniški odbor. Izdala Pokrajinski muzej Koper in Krajevna skupnost Dekani. Založila Krajevna skupnost Dekani. Koper 15.maja 1979. 92 str. - 27/2, str. 140-141
854. Vidovič-Miklavčič Anka: Aleksander Gala-Peter, Partizanski zdravnik. Druga izpopolnjena izdaja. Ljubljana, Partizanska knjiga 1978, 627 str. in slikovne priloge. - 27/3, str. 202-203
855. Vovko Andrej: Peter Krečič: Grad Kromberk, 75. zvezek zbirke vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, izdaja Zavod SR Slovenije za spomeniško varstvo, Ljubljana 1977, 31 str. - 27/1, str. 78
856. Vovko Andrej: Joža Vilfan: Delo, spomini, srečanja. Izbor člankov, govorov, intervjujev 1935-1978, uredila Savin Jogan in Marjan Breclj, Založba Lipa, Ljubljana 1978, 275 str. - 27/2, str. 147-148
857. Zorn Tone: Vestnik Slovenskega raziskovalnega inštituta, Trst, št. 1, januar 1979, 97 str. - 27/2, str. 137-138

858. Zorn Tone: Otmar Tuider, Die Wehrkreise XVII. und XVIII. 1938-1945. Zbirka Militärhistorische Schriftenreihe, zv. 30, Wien 1975, 72 str. - 27/3, str. 201-202

859. Zorn Tone: Dve publikaciji slovenskega informacijskega centra (SIC), Celovec. - 27/3, str. 202

860. Zorn Tone: Die Volksgruppen in Österreich, Wien 1979, 307 str. (izšlo kot 11/12 zvezek zbirke Integratio). - 27/2, str. 146

1980

861. Bogataj Janez: Pogledi na etnologijo, Partizanska knjiga, Ljubljana 1978, 454 s., il. - 28/1, str. 62-63

862. Drnovšek Marjan: France Štukl, Zapisniki in drugi izbrani dokumenti iz arhiva občine Škofja Loka 1861 do 1918. Gradivo in razprave št. 1, izdal Zgodovinski arhiv Ljubljana, Škofja Loka 1979, 156 str. - 28/1, str. 64

863. Drnovšek Marjan: Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, št. 1, Ljubljana 1978, str. 88. - 28/1, str. 63-64

864. Gombač Metka: Sv. Jakob - Zgodovinski razgledi po življenju Slovencev v tržaškem delavskem okraju, Založništvo tržaškega tiska, Trst, 325 str. - 28/2, str. 144-145

865. Gombač Boris: Diana De Rosa: Sviluppo della città e movimento operaio tra la fine dell'ottocento e il principio del novecento a Trieste. Trst 1979, str. 100. - 28/3, str. 237-238

866. Gombač Metka: Marjan Pertot, 100 let dramskega delovanja na Proseku in Kontovelu 1878-1978, izdal in založil "Amaterski oder" Prosek-Kontovel, 1978, brez oštevilčenja strani. - 28/1, str. 66-67

867. Granda Stane: Jože Dular, Metlika skozi stoletja. Metlika 1978, 149 str. - 28/1, str. 67-68

868. Granda Stane: Valentin Benedik, Hiše na Vačah in njih prebivalci s stanjem 31.12.1978. Vače 1979, str. 88. - 28/1, str. 70

869. Grum Martin: Leksikoni Cankarjeve založbe - družboslovje, Ljubljana 1979, 327 strani. - 28/2, str. 141-143

870. Guštin Damijan: Zoran Hudales: Občina Trebnje v NOB, Ljubljana 1975, Knjižnica OF 3, 883 strani. - 28/2, str. 144

871. Janša-Zorn Olga: Goriški letnik - zbornik Goriškega muzeja, 6/1979 (Juvančičev zbornik). Nova Gorica 1979, 515 str. - 28/3, str. 231-233

872. Janša-Zorn Olga: Zbornik občine Domžale. Izdala in založila Kulturna skupnost občine Domžale, 1979. 441 str. - 28/1, str. 61-62

873. Juvan Marko: Dokumenti slovenskega gledališkega in filmskega muzeja (št. 32, Ljubljana 1979, letnik XV., str.1-112). - 28/1, str. 65-66

874. Klemenčič Marijan: Svetozar Ilešič: Pogledi na geografijo, Partizanska knjiga - Ljubljana, 1979, 612 str. - 28/3, str. 236-237

875. Nečak Dušan: Dr. Miroslav Stiplovšek, Razmah strokovnega-sindikalnega gibanja na Slovenskem 1918-1922, Ljubljana 1979, 671 strani. - 28/2,

str. 140-141

876. Peršič Janez: Acta ecclesiastica Sloveniae (AES), 1, Teološka fakulteta, Ljubljana 1979, 190 str. - 28/1, str. 68

877. Rajšp Vinko: Zbornik Idrijski razgledi 1978/79 (letnik XXIII-XXIV), 278 str. - 28/3, str. 234-235

878. Stergar Nataša: Loški razgledi, XXIV/1977. Škofja Loka, Muzejsko društvo, 304 strani. - 28/3, str. 235-236

879. Stres Peter: Nova Gorica v prostoru in času, Skupščina občine Nova Gorica 1979, 66 kartografskih prikazov. Publikacijo so pripravili in uredili: Marjan Stres, Tatjana Ravnikar, Branko Rojc, Jože Rotar, Irena Schriffner, izdala pa jo je Geodetska uprava Nova Gorica. - 28/2, str. 148

880. Stres Peter: Potresni zbornik, založila Temeljna kulturna skupnost Tolmin s sodelovanjem odbora za ugotavljanje in odpravo posledic potresa v Tolminu, Tolmin 1980, 495 strani. - 28/3, str. 236

881. Šorn Jože: Poštni promet v Sloveniji. - 28/2, str. 146

882. Šorn Jože: Jože Smej, Pastoralna dejavnost Ivanocyjevega kroga, Maribor 1979, 172 str. - 28/1, str. 68

883. Šoš Štefan: Varga Sándor-Pivàr Ella, "Dobronak, Göntérhaza, Kot helytörténete" Lendava, 1979, 160 strani. - 28/2, str. 145-146

884. Šumrada Janez: Joštov mlin. ČZDO Komunist, Ljubljana 1979, 22 str. (Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem 11. zvezek). - 28/1, str. 69

885. Vodopivec Peter: Slovensko morje in zaledje, Zbornik za humanistične, naravoslovne in družboslovne raziskave, leto 2-3, Založba Lipa Koper 1979, 299 str. - 28/3, str. 233-234

886. Vodopivec Peter: Franc Rozman: Socialistično delavsko gibanje na slovenskem Štajerskem, Založba Borec, Ljubljana 1979, 324 str. - 28/2, str. 143-144

887. Vovko Andrej: Rudi Lešnik in sodelavci: Samorastniki ob Sotli, samoupravna šola Podčetrtek, Ljubljana 1979, 235 str. - 28/2, str. 147-148

888. Vovko Andrej: Kristina Šamperl in Jakob Emeršič: Proštjska cerkev sv. Jurija - vodič, založil in izdal župnijski urad sv. Jurija v Ptuj, Ptuj 1978, 37 str., 20 fotografij. - 28/1, str. 69

889. Zorn Tone: Vatroslav Grill, Med dvema svetovoma. Ljubljana 1979, 29 str. - 28/2, str. 146-147

890. Zorn Tone: Herbert Paschinger, Kärnten: Eine geographische Landeskunde. Drugi del: Die Wirtschaftsräume, Klagenfurt 1979, 231 strani in slikovne priloge. - 28/3, str. 238-239

891. Zorn Tone: Gero Fischer, Das Slowenische in Kärnten. Podnaslov: Bedingungen der sprachlichen Sozialisation. Eine Studie zur Sprachenpolitik, Wien 1980, 309 strani. Izdal Slovenski informacijski center, Celovec, izšlo v zbirki Sprache und Herrschaft, Zeitschrift für eine Sprachwissenschaft als Gesellschaftswissenschaft. Reihe Monographien Nr. 1/1980. - 28/3, str. 239-240

892. Zorn Tone: Kärnten. Leistung, Fortschritt, Entwicklung, Klagenfurt 1979. Statistisches Hand-

buch des Landes Kärnten, Sonderheft, 247 str. - 28/1, str. 65

893. Zorn Tone: Theodor Veiter, Verfassungsrchslage und Rechtswirklichkeit der Volksgruppen und Sprachminderheiten in Österreich 1918-1938. Poseben odtis iz zbornika Die österreichische Verfassung von 1918 bis 1938. Protokoll des Symposiums in Wien am 19. Oktober 1977. Zvezek št. 6. zbirke objav znanstvene komisije za proučevanje avstrijske zgodovine v letih 1918-1938, Wien 1980, str. 89-209. - 28/1, str. 69-70

894. Zorn Tone: Spominski zbornik ob 60 - letnici bojev za severno slovensko mejo 1918-1919, Maribor 1979, 220 strani. - 28/2, str. 141

895. Zorn Tone: Fran Zwitter, Die Kärntner Frage, Celovec 1979, Izdal Slovenski znanstveni inštitut, Celovec, 62 str. - 28/1, str. 65

896. Zorn Tone: Wahlergebnisse ab 1945 in Kärnten, Klagenfurt (1979), 25 tabel. - 28/2, str. 147

1981

897. Ciperle Jože: Primož Simoniti: Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede XVI. stoletja, Slovenska matica v Ljubljani, 1979, 297 str. - 29/1, str. 70

898. Gombač Boris: Giampaolo Valdevit, Chiesa e lotte nazionali: il caso di Trieste. - 29/3, str. 292-294

899. Gombač Boris: Aleš Bebler, Čez trn in strm, spomini, Koper 1981, 325 str. - 29/3, str. 297-298

900. Gombač Metka: Bazovica 6.IX.1930-6.IX.1980, Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, Ljubljana 1980, str. 39, 17 zvezek. - 29/1, str. 74

901. Gombač Metka: Revolucionarna pot Franca Štoke-Rada, Založništvo tržaškega tiska, Trst 1979, str. 39. - 29/1, str. 77

902. Gombač Metka: Marezige - simbol upora 1921-1981 (krajevni zbornik), Koper 1981, str. 179. - 29/3, str. 296-297

903. Granda Stane: Janez Trdina - etnolog, Knjižnica Glasnika SED 3, Ljubljana 1980, str. 119. - 29/1, str. 79

904. Holz Eva: Dr. Vlado Valenčič, Rezka Traven et al., Ljubljanske ulice, Ljubljana 1980, 153 strani. - 29/3, str. 296

905. Janša-Zorn Olga: Franc Avbelj, Miroslav Stiplovšek, Ivan Vidali: Pomniki revolucionarnega delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega boja v domžalski občini. Domžale 1979, 230 str. - 29/1, str. 74-75

906. Janša-Zorn Olga: Vodnik po fondih Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Ljubljana 1980, 381 str. - 29/3, str. 286-287

907. Janša-Zorn Olga: Goriški letnik - zbornik Goriškega muzeja, 7, Nova Gorica, 308 str. - 29/3, str. 290-291

908. Kołoša Vladimir: Arhivi, glasilo arhivskega društva in arhivov Slovenije, Letnik III, številka 1-2, Ljubljana 1980, 92 str. - 29/1, str. 77-79

909. Končan Andreja: Gotovlje - Založila Kulturna skupnost občine Žalec 1980, 157 str. - 29/3, str.

298

910. Končan Andreja: Planina skozi čas. - Izdaja Turistično društvo Planina pri Sevnici. - 29/3, str. 298

911. Mlakar Boris: Domicili slovenskih občin. Izdala in založila Skupnost slovenskih občin. Ljubljana 1981, 809 str., ilustr. - 29/3, str. 287-288

912. Nečak Dušan: Anka Vidovič-Miklavčič, Slovenski železničarji pod italijansko okupacijo v Ljubljanski pokrajini 1941-1943, Ljubljana 1980, izdala Inštitut za zgodovino delavskega gibanja in Železniško gospodarstvo, Ljubljana, 471 str. - 29/1, str. 81-82

913. Nečak Dušan: Kärntner Volksabstimmung 1920, Wissenschaftliche Kontroversen und historischpolitische Diskussionen anlässlich des internationalen Symposiums Klagenfurt 1980, Herausgegeben von Helmut Rumpler, Kärntner Druck- und Verlagsgesellschaft M.B.H., Klagenfurt 1981, 433 strani. - 29/3, str. 294-296

914. Pavlič Slavica: Otroštvo v senci vojnih dni. Zveza prijateljev mladine, Ljubljana 1980, 209 str. - 29/1, str. 75-76

915. Peršič Janez: Catastico generale de boschi della provincia dell'Istria (1775-1776), Terminazione del C. E. sopra boschi (1777) a cura di Vjekoslav Bratulič, Collana degli Atti N.4, Centro di ricerche storiche, Rovigno 1980, 471 str. - 29/1, str. 71-72

916. Prunk Janko: Edvard Kocbek, Pred viharjem, Slovenska matica, Ljubljana 1980, 210 str. - 29/1, str. 70-71

917. Segalla Andrijana: Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja - 20. stoletje; Zmago Šmitek, Občina Kočevje, Ljubljana 1981, 81 str.; Fanči Šarf, Občina Ljutomer, Ljubljana 1981, 86 str. - 29/1, str. 82-83

918. Simoniti Vasko: Deželnozborski spisi kranjskih stanov I (1499-1515), pripravila dr. Marija Verbič. Publikacije Arhiva SR Slovenije, Viri I, Ljubljana 1989; str. 167 str. - 29/1, str. 84

919. Slabe Marjan: Ob izidu Gabrovčevega zbornika. Situla 20/21, Ljubljana 1980 (Razprave narodnega muzeja v Ljubljani). - 29/3, str. 288-290

920. Stiplovšek Miroslav: Stane Stražar, Moravska dolina. Življenje pod Limbarsko goro, Moravče 1979, 880 str. - 29/1, str. 72-74

921. Vodopivec Peter: Gligor Todorovski, Malorekanskot predel, Institut za nacionalna istorija Skopje 1970, 439 str. - 29/1, str. 79-80

922. Vodopivec Peter: Slavko Kremenšek: Uvod v etnološko preučevanje Ljubljane novejšje dobe. Knjižnica Glasnika SED 2, Ljubljana 1980, 87 str. - 29/1, str. 81

923. Vovko Andrej: Drago Vončina, Kronika šolstva med NOB v Beli krajini. Založba Borec, Ljubljana 1978, 375 str. - 29/1, str. 83-84

924. Vovko Andrej: Zbornik Idrijski razgledi XXV/1980, izdal Mestni muzej v Idriji, 262 str. - 29/3, str. 291-292

925. Zorn Tone: Erich Petschauer, Das Jahrhundertbuch der Gottscheer (Bearbeitet von Hermann Petschauer). Wien 1980, 221 str. ter priloge. - 29/1, str. 76-77

1982

926. Bratož Rajko: Arheo (=Arheološka obvestila) 1, 1981. Glasilo Slovenskega arheološkega društva, 75 str. Ljubljana 1981. - 30/1, str. 58

927. Ciperle Jože: Joško Humar, Primož Trubar Rodoljub ilirski. Izdala založba Lipa v Kopru, 1980; 572 str. - 30/1, str. 59-60

928. Cvirn Janez: Miroslav Pahor s sodelovanjem Ilonke Hajnal, Po jamborni cesti...v mesto na peklu, Prešernova družba, Ljubljana 1981, 264 str. - 30/1, str. 60-61

929. Gombač Boris: Goriški letnik, 8/1981, 356 str. - 30/1, str. 66-67

930. Gombač Metka: Jadranski koledar 1982, Trst, ZTT, str. 162. - 30/1, str. 57-58

931. Gombač Metka: Jadranski koledar, Trst, ZTT, 1983, str. 247. - 30/3, str. 243-244

932. Granda Stane: Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta 15, letnik 50/1979, Maribor 1981, strani 618. - 30/1, str. 63-64

933. Granda Stane: Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta 16, letnik 51/1980 št. 1,2. Maribor 1981; strani 420. - 30/1, str. 64-65

934. Granda Stane: Janez Bogataj, Mlinarji in žagarji v dolini zgornje Krke. Novo mesto 1982, 191 str. - 30/3, str. 249-250

935. Holz Eva: Vlado Valenčič: Ljubljanska trgovina od začetka 18. do srede 19. stoletja, Zgodovinski arhiv Ljubljana: Gradivo in razprave 3, str. 97. Ljubljana 1981. - 30/1, str. 69-70

936. Holz Eva: Loški razgledi 28, 1981, 375 str. - 30/3, str. 242-243

937. Juvan Marko: Dokumenti slovenskega gledališkega in filmskega muzeja, letnik XVIII, št. 38-39, Ljubljana 1982. - 30/3, str. 244-245

938. Klemenčič Matjaž: Louis Adamič, Simpozij-Symposium, Ljubljana, 16.-18. sept. 1981, Ljubljana, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani (1981), 409 str. - 30/3, str. 247-249

939. Končan Andreja: Griže z Zabukovico. - Založila Kulturna skupnost občine Žalec 1981, 298 str. - 30/1, str. 71

940. Kopač Janez: France Štukl, Knjiga hiš v Škofji Loki I., Škofja Loka 1981, str. 183. - 30/3, str. 249

941. Kopač Janez: Matevž Oman, 80 let gasilskega društva Stražišče, Stražišče 1982, str. 47. - 30/3, str. 252-253

942. Kopač Janez: Matevž Oman, 60 let telesne kulture v Stražišču, Stražišče 1982, str. 23. - 30/3, str. 253-254

943. Mihelič Darja: Slovensko morje in zaledje, Zbornik za humanistične, družboslovne in naravoslovne raziskave, št. 4/5, Koper 1981, 218 str. - 30/1, str. 65-66

944. Nečak Dušan: Revolucionarno vrenje v Pomurju v letih 1918-1920, Zbornik razprav s simpozija v Radencih od 27. do 29. maja 1979, Pomurska založba 1981, 372 strani. - 30/1, str. 61-62

945. Novak Katarina: Dokumenti slovenskega gledališkega in filmskega muzeja (št. 36-37, Ljub-

ljana 1981, letnik XVII, str. 184). - 30/1, str. 62-63

946. Peršič Janez: Acta Ecclesiastica Sloveniae, 3, Teološka fakulteta v Ljubljani, Inštitut za zgodovino Cerkve, Ljubljana 1981, uredil France Martin Dolinar. - 30/1, str. 68

947. Rebolj Matjaž: Bogomil Bitežnik, Razvoj zdravstvenega zavarovanja na Primorskem, Založba Lipa, Koper 1981, 243 str. - 30/3, str. 250-251

948. Simoniti Vasko: Ivan Zelko, Prekmurje do leta 1500. Historična topografija Slovenije I. Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Zgodovinski inštitut Milka Kosa, založila Pomurska založba 1982; str. 113 + 4 zemljevidi. - 30/1, str. 68-69

949. Slabe Marjan: Lojze Bolta, Rifnik pri Šentjurju - poznoantična naselbina in grobišče, Katalogi in monografije 19, Narodni muzej, Ljubljana 1981. - 30/1, str. 58-59

950. Slabe Marjan: Puš Ivan: Prazgodovinsko žarno grobišče v Ljubljani (das vorgeschichtliche Urnen-gräberfeld in Ljubljana), Razprave SAZU XIII/2, Ljubljana 1982. - 30/3, str. 246-247

951. Slabe Marjan: Danilo Breščak: Antično bronasto posodje Slovenije (Roman Bronze Vessels in Slovenia), Šitula 22/1, Ljubljana 1982. - 30/3, str. 254

952. Stergar Nataša: Loški razgledi, XXV. Škofja Loka: Muzejsko društvo, 1978. 343 str. - 30/3, str. 241-242

953. Stres Peter: Franc Kurinčič: Na tej in oni strani oceana, Založba Borec, Ljubljana 1981, za tisk priredil Ivo Zorman, 311 str. - 30/1, str. 71-72

954. Vodopivec Peter: Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike 4, Ljubljana, Slovenska matica 1979, 266 str. Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike 5-6, Ljubljana. Slovenska matica 1981, 314 str. - 30/3, str. 240-241

955. Vodopivec Peter: Maksimiljan Jezernik, Friderik Baraga, Zbirka rimskih dokumentov, Acta Ecclesiastica Sloveniae 2, Ljubljana 1980, 231 str. - 30/1, str. 67-68

956. Vovko Andrej: Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, Pazin-Rijeka 1981, svezak XXIV, 338 str. - 30/3, str. 245

957. Vovko Andrej: Bučka 1941-1981, Gradivo zbrala in uredila Ivica Žnidaršič, Založili: Skupščina občine Sevnica, krajevna skupnost in organizacija Zveze borcev Bučka, 1981, 120 str. - 30/3, str. 251

958. Vovko Andrej: 100 let Gasilskega društva Sevnica 1879 do 1979, Sevnica 1979, 82 str. - 30/3, str. 252

959. Vovko Andrej: Slavica Pavlič, Viktor Smolej, Partizansko šolstvo na Slovenskem, Založba Borec, Ljubljana, 1981, 440 str. - 30/1, str. 70-71

1983

960. Ciperle Jože: Anton Linhart, Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel Južnih Slovanov Avstrije, 1. in 2. knjiga, Slovenska matica, Ljubljana 1981. - 31/1, str. 79-80

961. Čepič Zdenko: Železničarska in splošna stavka aprila 1920 - almanah. Železničarsko gospodarstvo

Ljubljana, 1980, 332 strani, ilustr. - 31/1, str. 84-86

962. **Guštin Damjan**: Boris Mlakar: Domobranstvo na Primorskem (1943-1945), Založba Borec, Ljubljana 1982, 254 str. - 31/1, str. 80-82

963. **Janša-Zorn Olga**: Janko Pleterški: Študije o slovenski zgodovini in narodnem vprašanju. Maribor, Obzorja 1981, 437 str. (Documenta et studia historiae recentioris, II.). - 31/1, str. 86-87

964. **Nečak Dušan**: Franc Obal, Arhitektura v obdobju 1900 do 1941 v Murski Soboti, Izdal in založil Kulturni center Murska Sobota, DE Galerija 1982, 32 strani. - 31/1, str. 83

965. **Rozman Franc**: Josip Vošnjak: Spomini. Izbral in uredil Vasilij Melik, Slovenska matica, Ljubljana 1982, 701 str. - 31/1, str. 80

966. **Simoniti Vasko**: Marko Vuk, Grad Dobrovo v Goriških Brdih, Izdal Goriški muzej, Nova Gorica 1983, str. 40. - 31/1, str. 87-88

967. **Simoniti Vasko**: Aleksander Stojanovski, Gradovite na Makedonija od kraja na 14. do 17. vek (demografska proučavanja), Institut za nacionalna istorija - Skopje, Skopje 1981, str. 174. - 31/1, str. 88-90

968. **Slabe Marjan**: Ljudmila Plesničar-Gec: Antična posoda iz Emona s figuralnim prizorom (The figural vessel from Emona), Situla 22/2, Ljubljana 1982. - 31/1, str. 83-84

1984

969. **Benedetič Ana**: "Kulturna društva na Gorenjskem v letih 1860 do 1914", Katalog razstave, Gorenjski muzej v Kranju 1980; "Delavska kulturna društva na Gorenjskem do leta 1941", Katalog razstave, Gorenjski muzej v Kranju 1983. - 32/1, str. 85-86

970. **Čepič Zdenko**: Jerca Vodušek-Starič, Začetki samoupravljanja v Sloveniji, Založba Obzorja 1983, 147 str. Documenta et studia historiae recentioris III. - 32/1, str. 72-74

971. **Holz Eva**: Zorka Skrabl: Hranilništvo na Dolenjskem in v Beli krajini, France Štukl: Hranilništvo v Škofji Loki. Gradivo in razprave 5. Ljubljana 1983, 143 strani. - 32/1, str. 80-81

972. **Holz Eva**: Jasna Kogoj, Uršulinke na Slovenskem - ob 200-letnici prihoda uršulink v Škofjo Loko. Izola 1982, 180 strani. - 32/1, str. 86-87

973. **Janša-Zorn Olga**: Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike, zv. 7 - Bleiweisov zbornik. Ljubljana, Slovenska matica 1983, 297 str. - 32/1, str. 74-76

974. **Mlakar Boris**: Tone Ferenc, Primorska pred vseljensko vstajo 1943. Knjižnica NOV in POS 4/1, Partizanska knjiga in ZTT, Ljubljana 1983, 772 strani, s skicami in fotografijami. - 32/1, str. 71-72

975. **Rajšp Vinko**: 750 let, Zbornik Občine Slovenska Bistrica I, Ljubljana 1983, 591 str. - 32/1, str. 76-77

976. **Rajšp Vinko**: Marko Waltrisch, Slovensko bančništvo in posojilništvo na Goriškem. Izdala in založila Kmečka banka v Gorici 1982; 471 str. - 32/1, str. 79-80

977. **Rebolj Matjaž**: Nives Sulič: thank god I'am slovenian. - Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1983. 154 str. (ilustr.). - 32/1, str. 82

978. **Simoniti Vasko**: Savjetovanje o istoriografiji Bosne i Hercegovine (1945-1982), Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, posebna izdanja knjiga LXV, odjelene društvenih nauka, knjiga 12, Sarajevo 1983; str.183. - 32/1, str. 87-88

979. **Slabe Marjan**: Ljudmila Plesničar-Gec: Starokrščanski center v Emoni, Katalogi in monografije 21, Ljubljana 1983. - 32/1, str. 83-85

980. **Slavec Ingrid**: Ljubljansko obrobje, Mojca Ravnik: Galjevica. (Način življenja Slovencev v 20. stoletju. Monografija). Ljubljana, ZIFF - Partizanska knjiga 1981. 260 str. + 36 sl. - 32/1, str. 81-82

981. **Stergar Nataša**: Loški razgledi 26/1979. 303 strani. - 32/1, str. 78

982. **Šebjanič Franc**: Bibliografija o zgodovini Monoštra-Szentgotthárd történetek bibliografija, županijska biblioteka "Daniel Berzsenyi", Szombathely 1983, strani 139. - 32/1, str. 77-78

983. **Šumrada Janez**: Delia Bloise, Giorgio Brischi, Annamaria Conti, Lucia Pillon, Michele Zacchigna: Le magistrature cittadine di Trieste nel secolo XIV. Guida e inventario delle fonti. Edizioni dell'Ateneo, Roma 1982, 83 str. (Università degli studi di Trieste. Facoltà di lettere e filosofia. Istituto di storia medievale e moderna, N.S.2). - 32/1, str. 82-83

984. **Vodopivec Peter**: Branko Reisp: Kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor, Mladinska knjiga - Zbirka Kultura 1983, 431 str. - 32/1, str. 70-71

1985

985. **Drnovšek Marjan**; **Zupan Gojko**: Ljubljana na starih fotografijah. Razstava fotografij iz fototeke Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Ljubljana, 1985, 148 str. - 33-3, str. 191

986. **Fischer Jasna**: Marjan Drnovšek, Arhivska zapuščina Petra Grassellija 1842-1933. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Gradivo in razprave 6. Ljubljana 1983, 523 strani. - 33/1, str. 86-87

987. **Gombač Metka**: Acta Historico-oeconomica Iugoslaviae Vol. 10, Zagreb 1983, 188 str. - 33/2-3, str. 195-197

988. **Horváth Mária Magda**: Preteklost in sedanost Dolge vasi, Hodoša in Lendavskih gor (Varga Sándor, Pozsonc Mária, Pivar Ella: Hosszúfalú, Hodos sé Lendvahegy multja sé jelene. Lendava 1982, 180 str.). - 33/1, str. 87-88

989. **Janša-Zorn Olga**: Časopis za zgodovino in narodopisje. Nova vrsta 18. (53). letnik Maribor 1982, 1. zvezek (112 str.) in 2. zvezek (113 str.). - 33/1, str. 81

990. **Janša-Zorn Olga**: Goriški letnik. Zbornik Goriškega muzeja, 10, 1983, 169 str. - 33/1, str. 83-84

991. **Janša-Zorn Olga**: Kranjski zbornik 1985. Izd. Skupščina občine Kranj 1985, 367 str. - 33/1, str. 84-85

992. **Janša-Zorn Olga**: Kranjski zbornik 1985. Izd. Skupščina občine Kranj 1985, 367 str. - 33/1, str. 84-85

993. Janša-Zorn Olga: Časopis za zgodovino in narodopisje. Nova vrsta 19. (54). letnik. Maribor 1983, (1984), zv. 1-2, 298 str. - 33/1, str. 81-83

994. Kopač J[anez]: France Štukl: Knjiga hiš v Škofji Loki II., Skofja Loka 1984, str. 221. - 33/2-3, str. 193-194

995. Kranjc Andrej: Saar, R. & R. Pirker: Geschichte der Höhlenforschung in Oesterreich. Wiss. Beih. z. Ztschr. Die Höhle, str. 96, slik 57, lit 350, Wien 1979. - 33/1, str. 90-91

996. Perovšek Jurij: Tatjana Čepič: Zlet "Svobode" v Celju, ČZDO Komunist, Ljubljana 1985, 26 str. (ilustr.). - 33/2-3, str. 197

997. Rebolj Matjaž: Marija Kozar-Mukič: Slovensko Porabje. - Ljubljana, Szombathely: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Muzej Savaria, 1984. - 225 str. (ilustr.). - 33/1, str. 88-89

998. Stiplovšek Miroslav: Stane Stražar, Črni graben. Od Prevoj do Trojan, Lukovica 1985; 990 strani. - 33/2-3, str. 199-201

999. Stres Peter: Avgust Sfiligoj: Boj Slovencev pod fašizmom za narodne pravice, Pričevanje, Gorica 1984, 221 strani (tudi povzetek v italijanščini). - 33/1, str. 89

1000. Šmitek Janez: Prispevki za kroniko Kroepe. - 33/2-3, str. 198-199

1001. Štih Peter: Darja Mihelič: Najstarejša piranska notarska knjiga (1281-1287/89). Viri za zgodovino Slovencev, knjiga sedma, izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1984, 256 str. - 33/1, str. 85-86

1002. Štuhec Marko: Protestantismus bei den Slowenen - Protestantizem pri Slovencih, Wiener slawistischer Almanach - Sonderband 13, Wien 1984, str. 280. - 33/2-3, str. 194-195

1003. Vilfan S.: Geschichte Salzburgs - Stadt und Land, Band I: Vorgeschichte - Altertum - Mittelalter, Herausgegeben von Heinz Dopsch, Universitätsverlag Anton Pustet Salzburg 1. Teil 1981 (1-664), 2. Teil 1983 (- 1158) 3. Teil Literatur - Anmerkungen - Register zu Teil 1 und 2, 1984 (- 1702 str.). - 33/2-3, str. 191-193

1004. Vovko Andrej: Gasilsko društvo Stožice, Ob petinsedemdesetletnici ustanovitve 1907-1982, Gasilsko društvo Stožice 1982, 113 str. - 33/1, str. 89-90

1986

1005. Bizjak Žarko: Kranj v svobodi in obnovi 1945-1950. Občinski svet ZSS Kranj, Kranj 1986, str. 91. - 34/1-2, str. 118

1006. Cafuta Darko: Trude Horn: Gedeckte Holzbrücken - Zeugen alter Holzbaukunst, samozaložba Trude Horn, St.Veiter-Strasse 126, Klagenfurt 1980. - 34/3, str. 221-222

1007. Demšar Vinko: Vilko Novak, Raziskovalci slovenskega življenja. - Ljubljana: Cankarjeva založba, 1986. 367 str.; ilustr. - 34/1-2, str. 113-115

1008. Drnovšek Marjan: Velike Lašče. Zbornik. Ljubljana 1986, 110 str. - 34/1-2, str. 111-112

1009. Granda Stane: Štiri publikacije Antona Štampoharja. Iz revolucionarne preteklosti na območju Gorjancev 1918-1941. Novo mesto 1983.

str. 94. Kronološki pregled naprednega političnega gibanja na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje v letih 1931 do 1941. Delavska telovadna in kulturna zveza Svoboda, podružnica v Novem mestu. Novo mesto 1983, str. 187. Iz bojev novomeških tekstilcev. Novo mesto 1984, str. 85. Društva kmetijskih fantov in deklet na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja in NOB na Dolenjskem in v Beli krajini 4. Novo mesto 1985; str. 59. - 34/1-2, str. 115-118

1010. Granda Stane: Dolenjski zbornik 1985 (Jarčev zbornik). Novo mesto 1985, str. 370. - 34/3, str. 219-220

1011. Granda Stane: Vlado Jurančič, Šmarjeta pri Novem mestu v narodnoosvobodilni vojni 1941-1945. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja in NOB na Dolenjskem in v Beli krajini 1. Novo mesto 1985, 124 strani. - 34/3, str. 224

1012. Horvat Jasna: Jože Šorn: Začetki industrije na Slovenskem, Documenta et studia historiae recentioris IV, Založba Obzorja Maribor, 1984, 270 str. - 34/3, str. 223-224

1013. Janša-Zorn Olga: Goriški letnik 11, 1984, 246 str. - 34/3, str. 220-221

1014. Kopač Janez: Jeklo in ljudje, Jeseniški zbornik V., Izdala in založila Kulturna skupnost Jesenice, Jesenice 1985, 503 str. - 34/1-2, str. 109-111

1015. Kopač Janez: Ivan Veber: Gozdovi bohinjskih fužinarjev, Izdalo in založilo Gozdno gospodarstvo Bled, Bled 1986, 48 str. - 34/1-2, str. 115

1016. Kopač Janez: Razmerje med etnologijo in zgodovino; Gradivo s posvetovanja v Mariboru, november 1984, Ljubljana 1986, str.302. - 34/3, str. 217-219

1017. Kos Dušan: Ana Lavrič, Vizitacijsko poročilo Agostina Valiera o koprski škofiji iz leta 1579. ZRC SAZU Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Ljubljana 1986, 201 str. - 34/1-2, str. 112

1018. Lazarevič Žarko: Boris Golec: Zgodovina in razvoj PTT dejavnosti v Zasavju, Podjetje za PTT promet Trbovlje, 1986, 116 str. - 34/3, str. 222-223

1019. Lesar Marko: Jože Curk: Viri za gradbeno zgodovino Maribora do 1850, Viri 1, Pokrajinski arhiv Maribor, Maribor 1985, 181 str. - 34/1-2, str. 113

1987

1020. Balkovec Marjetka: Andrej Dular: Občina Črnomelj, Ljubljana 1985, 165 str. - 35/3, str. 218

1021. Benedik Franc: Miroslav Stiplovšek: Partizanske tiskarne in ciklostilne tehnike v kamniškem okrožju, Domžale 1987, 47 str. - 35/1-2, str. 125

1022. Benedik Franc: Bohinjski zbornik, Radovljica 1987, 208 str. - 35/3, str. 221-222

1023. Brancelj Andreja: Jože Dular: Metlika skozi stoletja, Metlika 1986, 155 str. - 35/3, str. 218-219

1024. Dolinar France M.: Jože Mlinarič: Kostanjeviška opatija 1234-1786, Kostanjevica na Krki 1987, 697 str. - 35/3, str. 222-224

- 1024a. **Drnovšek Marjan:** Jože Ciperle - Andrej Vovko: Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja, založil Slovenski šolski muzej, Ljubljana 1987, 197 str. - 35/1-2, str. 116
1025. **Gombač Metka:** Milan Pahor: Delavska enotnost, Unità operaia, prispevek k zgodovini delavskega gibanja v Trstu. Izdala in založila Zveza sindikatov Slovenije - Svet za negovanje tradicij delavskega gibanja, Ljubljana 1986, 132 str. - 35/1-2, str. 123-124
1026. **Gombač Metka:** Tabor "Doberdob 82", Ljubljana 1983, 106 str. Tabor "Kanalska dolina 86", Trst 1987, 116 str. - 35/3, str. 217-218
1027. **Granda Stane:** L'uomo e la vite. Človek in trta. Trieste-Trst 1987, 196 str. - 35/3, str. 220-221
1028. **Granda Stane:** Anton Pust: Mirna peč z okolico nekoč in danes, Mirna peč 1987, 253 str. - 35/3, str. 219-220
1029. **Holz Eva:** Janez Mrak: 80 let škofjeloškega čebelarstva. Škofja Loka 1985, 137 str. - 35/1-2, str. 122-123
1030. **Kopač Janez:** 1885-1985 Bombažna predilnica in tkalnica Tržič, 100 let, Tržič 1985, 536 str. - 35/1-2, str. 120-122
1031. **Kopač Janez:** Franc Puhar: Gospodarski vzpon Kranja odvisen od neomejenega priseljevanja delavcev, obdobje 1918-1986, Kranj, 1987, 48 str. - 35/1-2, str. 126-127
1032. **Kos Dušan:** Sergij Vilfan, Božo Otorepec, Vlado Valenčič: Ljubljanski trgovski knjigi iz prve polovice 16. stoletja, SAZU, Ljubljana 1986, 234 str. + 1 zemljevid. - 35/1-2, str. 118-120
1033. **Malerič Lidija:** Stane Bernik: Črnomelj. Urbanistični, arhitekturni in spomeniškovarstveni oris, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana 1987, 128 str., -35/1-2, str. 127-128
1034. **Pavšič-Milost Aleksandra:** Zgornjevipavski mešani pevski zbor Podnanos 1977-1987, Podnanos 1987, 22 str. - 35/3, str. 220
1035. **Š.[krabec] M.[ilan]:** Notranjski listi I, Stari trg pri Ložu 1977, 240 str., Notranjski listi II, Cerknica 1981, 360 str., Notranjski listi III, Cerknica 1986, 500 str. - 35/1-2, str. 116-117
1036. **Šuštar Branko:** Varstvo spomenikov: revija za teorijo in prakso spomeniškega varstva, 28, Ljubljana 400 str. in 29, Ljubljana 1987, 396 str. - 35/3, str. 219
1037. **Vovko Andrej:** Idrijski razgledi, zbornik XXIX-XXXI, Mestni muzej, Idrija 1986, 156 str. - 35/1-2, str. 117-118
1038. **Vovko Andrej:** Ob petdesetletnici stavbe za Bežigradom, Zbornik Srednje naravoslovne šole, Ljubljana 1986, 104 str. - 35/1-2, str. 124-125
1039. **Vovko Andrej:** Ob 40-letnici ustanovitve gimnazije v Črnomlju 1944-1984, Srednja šola družboslovne in kovinarske usmeritve v Črnomlju, 1984, 38 str. - 35/1-2, str. 125-126
- 1988**
1040. **Bajt Drago:** Žirovski občasnik, revija za vsa vprašanja na Žirovskem, 8, št. 11-12, 13, Žiri 1987, 165 str. in 157 str. - 36/1-2, str. 133-134
1041. **Dolinar France M.:** Carlo M. d'Attems, primo arcivescovo di Gorizia 1752-1774, vol. I., Studi introduttivi, Gorizia 1988, 190 str. - 36/1-2, str. 140-142
1042. **Fujs Metka:** Kronika Prekmurja, Glasilo Zgodovinskega društva za Pomurje, letnik I., št. 1., Murska Sobota 1988, 36 str. - 36/3, str. 277-278
1043. **Golež Marjetka:** Traditiones: zbornik Inštituta za slovensko narodopisje 16, Ljubljana 1987, 394 str. - 36/1-2, str. 132-133
1044. **Gombač Metka:** Kulturno društvo Rdeča zvezda Salež 1945-1985, brošura ob 40. obletnici ustanovitve. KD Rdeča zvezda, Trst 1985. - 36/3, str. 268-269
1045. **Granda Stane:** Arhivski dokumenti iz zgodovine Novega mesta. Razstava dokumentov Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Enota za Dolenjsko in Belo krajino, Novo mesto. Novo mesto 1988, nepaginirano. - 36/3, str. 274
1046. **Granda Stane:** Marija Stanonik, Promet na Žirovskem, Etnološki vidik, Žiri 1987, 131 str. - 36/1-2, str. 132
1047. **Janša-Zorn Olga:** Goriški letnik 12-14, Nova Gorica 1985-1987, 343 str. - 36/1-2, str. 131-132
1048. **Kačičnik Alenka:** Tatjana Hojan: Slovenski učitelj 1872-1877: Bibliografsko kazalo, Ljubljana 1988, 104 str. - 36/1-2, str. 139-140
1049. **Kalan Mira:** Argo: informativno glasilo za muzejsko dejavnost, 25, Ljubljana 1986, 132 str. - 36/1-2, str. 129-130
1050. **Kos Dušan:** Bamberška gozdna reda za Kanalsko dolino in blejberški okoliš 1584., Viri za zgodovino gozda in gozdarstva na Slovenskem IV., (Prepis, prevod in komentar: Darja Mihelič), Ljubljana 1987, 132 str. - 36/1-2, str. 138-139
1051. **Marušič Branko:** Maria Visintini, Storia friulana e vita nazionale nei nomi delle strade. Comune di Corno di Rosazzo, Udine 1982, 143 str. - 36/3, str. 268
1052. **Marušič Branko:** Guida agli archivi e biblioteche privati del Friuli e Venezia Giulia, Centro di studi storici Giacomo di Prampero, Udine 1982. - 36/3, str. 268
1053. **Marušič Branko:** Antifascismo e Resistenza nel Friuli Occidentale. Contributi. Pordenone 1985, 250 str. - 36/3, str. 269
1054. **Marušič Branko:** Bibliografia storica friulana (1895-1915). Coordinamento Manlio Michelutti. Accademia di Scienze, Lettere ed Arti di Udine, Udine 1987, 542 str. - 36/3, str. 271
1055. **Marušič Branko:** Orietta Altieri, Società e ambiente a Capriva del Friuli tra Settecento e Ottocento. 1987, 84 str. - 36/3, str. 271-272
1056. **Marušič Branko:** Silvio Domini, Staranzano. Storis, Società e culture nell'ambiente del territorio Monfalconese. Il edizione, Staranzano 1987, 373 str. - 36/3, str. 272
1057. **Marušič Branko:** Spazi della storia. Spazi della memoria. Il Quartiere dei Ferrovieri racconta... Vicenza 1988, 285 str. - 36/3, str. 272-273
1058. **Mihelič Darja:** Giovanni Russignan, Testamenti di Isola d'Istria (dal 1391 al 1579), Trieste 1986, 168 str. - 36/3, str. 269-271

1059. Novak Miroslav: Časopis za zgodovino in narodopisje, 58 (n.v.23), Maribor 1987, 338 str. - 36/1-2, str. 135-137

1060. Novak Miroslav: Časopis za zgodovino in narodopisje, 59, n.v.24, št. 1, Maribor 1988, 164 str. - 36/3, str. 276-277

1061. Rihter Andreja: Celjski zbornik, Celje 1987, 364 str. - 36/1-2, str. 134-135

1062. Skok Barbara: Loški razgledi 34, Škofja Loka 1987, 322 str. - 36/3, str. 273-274

1063. Skok Barbara: Loški razgledi 32, Škofja Loka 1985, 343 str.; 33, Škofja Loka 1986, 275 str. - 36/1-2, str. 127-129

1064. Stres Peter: Primorski slovenski biografski leksikon, 13. snopič, Gorica 1987. - 36/1-2, str. 138

1065. Stres Peter: Julij Beltram, Tukaj je Jugoslavija, Goriška 1945-1947. Založba Lipa, Koper in Založništvo tržaškega tiska, Trst 1983, 310 str. - 36/1-2, str. 127

1066. Vodopivec Peter: Milan Krajčovič: Slovenska spoločnost v Uhorsku, Slovenska Akademia Vied, Bratislava 1986, 128 str. - 36/1-2, str. 130-131

1067. Vovko Andrej: Idrijski razgledi, XXXII, št. 2, Idrija 1987, 144 str. Maribor 1987, 338 str. - 36/1-2, str. 137

1068. Vovko Andrej: Tatjana Hojan: Mihael Vošnjak, Ljubljana, 26 str. - 36/1-2, str. 139

1069. Vovko Andrej: Idrijski razgledi XXXIII, Idrija 1988, 155 str. - 36/3, str. 274-275

1070. Vovko Andrej: Žirovski občasnik 14, Žiri 1988, 203 str. - 36/3, str. 275-276

1989

1071. Drnovšek Marjan: Janez Kopač: Zgodovinski arhiv Ljubljana (1898-1988), 161. zvezek zbirke vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Maribor 1988, 59 str. - 37/3, str. 338-339

1072. Drnovšek Marjan: Vlado Valenčič, Zgodovina ljubljanskih uličnih imen. Ljubljana: Partizanska knjiga, Znanstveni tisk in Zgodovinski arhiv Ljubljana, Gradivo in razprave 9, 1989, 260 str. - 37/3, str. 343-344

1073. Gombač Metka: Fotoalbum izseljencev iz Benečije, s študijami o posameznih migracijskih obdobjih, Trst 1986, 177 str. - 37/3, str. 334-335

1074. Gombač Metka: Trst 1941-1947: od italijanskega napada na Jugoslavijo do mirovne pogodbe, Koper 1988, 253 str. - 37/3, str. 335-336

1075. Hojan Tatjana: Andreina Jejčič: Slovenska tiskana beseda v tiskarnah na Primorskem 1607-1918 (bibliografija), Nova Gorica, 1989, 181 str. - 37/1-2, str. 164-165

1076. Holz Eva: Maja Žvanut: Knjige iz 16. stoletja v knjižnici Narodnega muzeja. Die Bücher des 16. Jahrhunderts in der Bibliothek des Nationalmuseums. Situla 27. Ljubljana 1988, 108 str. - 37/3, str. 333-334

1077. Janša-Zorn Olga: Branko Božič, Gasilstvo na Slovenskem do leta 1941. Ljubljana 1988, 297 str. - 37/3, str. 338

1078. Kopač Janez: Marija in Mihael Petek:

Kronika župnije Tržič ob 150-letnici posvečenja župne cerkve, Tržič 1988, 141 str. - 37/3, str. 339-340

1079. Kopač Janez: Zbornik ob devetdesetletnici Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Gradivo in razprave št. 8, Ljubljana 1988, 254 str. - 37/3, str. 340-342

1080. Kopač Janez: Franc Puhar: Obrtništvo v Kranju od rokodelskih cehov do danes, Kranj 1988, 97 str. - 37/3, str. 342-343

1081. Kos Dušan: Miroslav Pahor - Janez Šumrada: Statut piranskega komuna od 13. do 17. stoletja. Viri za zgodovino Slovencev, knjiga deseta, SAZU in ZRC SAZU, Ljubljana, 1987, I in II (XCVIII + 852). - 37/1-2, str. 161-162

1082. Marušič Branko: Janez Kramar. Izola, mesto ribičev in delavcev, Koper 1987, 629 str. - 37/1-2, str. 162-163

1083. Marušič Gorazd: Julij Titl: Vodni mlini in mlinarstvo v Slovenski Istri, Založba Lipa, Koper 1988, 163 str. - 37/1-2, str. 163-164

1084. Mihelič Darja: J. Lučić, Spisi dubrovačke kancelarije III, Zapisi notara Tomazina de Savere 1284-1286, Diversa cancellariae II (1284-1286), Zapisi notara Aca de Titullo 1295-1297, Diversa cancellariae III (1295-1297), Monumenta historica Ragusina III, Zagreb 1988, 394 str. - 37/3, str. 331-332

1085. Rajšp Vinko: Zgodovina Cerkve I. Od začetkov do Gregorja Velikega, Ljubljana 1988, 525 str. - 37/3, str. 329-330

1086. Šamperl-Purg Kristina: Ormoški zbornik III. - 37/3, str. 336-338

1087. Šuštar Branko: Albert Pucer: Padna, Koper 1986, 54 str.; Nada Morato: Korte (Dvori), Ljubljana 1989, 80 str. - 37/1-2, str. 165

1088. Šuštar Branko: Smlednik: kako so živeli: (življenje v Smledniku in okolici med obema vojnama), Smlednik 1989, 40 str. - 37/3, str. 339

1089. Vovko Andrej: Marijan Zadnikar: Hrastovlje, Romanska arhitektura in gotske freske, Družina, Ljubljana 1988, 198 str. - 37/1-2, str. 164

1090. Zgonik Mavricij: Franjo Baš: Prispevki k zgodovini severovzhodne Slovenije. Izbrani zgodovinski spisi. Izdala založba Obzorja v Mariboru, 1989. Zbirka recentioris (VIII). - 37/3, str. 332

1990

1091. Darovec Darko: Predstavitev knjige Miroslova Bertoše: Zlikovci i prognanici (Socijalno razbojništvo u Istri u XVII. i XVIII. stoljeću). Istarska književna kolonija "Grozđ", Pulj 1989, 254 strani. - 38/3, str. 174-176

1092. Demšar Vinko: Predstavitev knjige dr. Vlada Valenčiča Zgodovina ljubljanskih uličnih imen v KIC - Križanke 7. novembra 1989. - 38/1-2, str. 100-101

1093. Drnovšek Marjan: Dežela ob Cerkniškem jezeru. Kraji v občini Cerknica na starih razglednicah, Cerknica 1990, 254 str., 116 razglednic. - 38/3, str. 179-180

1094. Gombač Metka: Tabor "Devin" 87. Izdala SLORI in NŠK Trst, 1988, str. 119. Tabor "Brda

88" Izdala SLORI i NŠK Trst, 1989, str. 133 - 38/1-2, str. 97

1095. **Granda Stane:** Terezija Traven, Mokronoška partizanska četa. Novo mesto 1985, 48 str. Terezija Traven, Novomeška partizanska četa. Novo mesto 1988, 70 str. - 38/1-2, str. 95-96

1096. **Granda Stane:** Dokumenti ljudske revolucije. Knjiga 7, maj-junij 1943. Pripravili Marjeta Adamič in Marija Oblak-Carni, Ljubljana 1989, 762 strani. - 38/1-2, str. 96

1097. **Hozjan Andrej:** Predrag Belić, Prva tri desetletja jezuitov in Slovenci (1546-1569). Zbirka Zgodovinskega časopisa - 6, Ljubljana 1989, 39 str. - 38/1-2, str. 94-95

1098. **Janša-Zorn Olga:** Jože Pfeifer, Zgodovina idrijskega zdravstva. Idrija, Mestni muzej 1989, 213 str. - 38/3, str. 170

1099. **Kopač Janez:** Franjo Zorko: Kronologija delavskega gibanja in družbenega razvoja Maribora in njegove okolice 1855-1983, Založba Obzorja, Maribor 1989, 488 str. - 38/3, str. 170-173

1100. **Kopač Janez:** Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj, Kranj 1984, 32 str.; France Prešeren Akademski pevski zbor Kranj 1969-1989, Kranj 1989, 46 str., Vse, kar ste hoteli vedeti o APZ, pa si niste upali vprašati ali Prešernovci tečejo častni krog (Arhivalije), Kranj 1989, 61 str. - 38/3, str. 173-174

1101. **Kos Mateja:** Reflex der Jahrhunderte. Die Glassammlung des Kunstmuseums Düsseldorf mit Sammlung Hentrix. Eine Auswahl. Düsseldorf, 1989; 352 str. - 38/1-2, str. 97-99

1102. **Rajšp Vinko:** Herbert Hassinger, Geschichte des Zollwesens, Handels und Verkehrs in den östlichen Alpenländern vom Spätmittelalter bis in die zweite Hälfte des 18. Jahrhunderts. Bd. 1 Regionaler Theil. - Hälfte 1. Westkärnten-Salzburg. Deutsche Handlensakten des Mittelalters und der Neuzeit Teil V. Herausgegeben durch die Historische Kommission der Bayerischen Akademie der Wissenschaften. Franz Steiner Verlag Wiesbaden GmbH Stuttgart 1987, 639 str. - 38/1-2, str. 99-100

1103. **Žontar Majda:** Kranjski zbornik 1990. - 38/3, str. 176-179

1991

1104. **Gombač Metka:** 40 let Kmečke zveze v Trstu 1950-1990, uredil Jože Koren, besedilo Lucijan Volk, Trst 1990, 108 str. - 39/1/2, str. 93-94

1105. **Granda Stane:** Ludvik Tončič, Tiskarstvo na Dolenjskem. Novo mesto 1989, 159 str. - 39/1/2, str. 92-93

1106. **Horvat Jasna:** Idrijski razgledi XXIV, 1989/1-2, Idrija 1990, 160 str. in XXV, 1990/1-2, Idrija 1991, 123 str. - 39/3, str. 97-99

1107. **Janša-Zorn Olga:** Jurij Kunaver, Ob bregovih Soče. Ljubljana, Mladinska knjiga 1991, 32 str. - 39/3, str. 104-105

1108. **Knez Darko:** Davorin Vuga, Soška fronta 1915-1917. Isonzofront, Maribor 1990, 272 str. - 39/3, str. 100-101

1109. **Kolar Bogdan:** Ana Lavrič, Ljubljanska škofija v vizitacijah Rinalda Scarlichija 1631-1632,

Ljubljana 1990, 432 str. - 39/3, str. 99-100

1110. **Kolar Bogdan:** Jegličev simpozij v Rimu, Celje, Mohorjeva družba, 1991, 419 str. - 39/3, str. 102-103

1111. **Kolar Bogdan:** Prispevki za slovensko cerkveno zgodovino. - 39/1/2, str. 87-89

1112. **Kos Mateja:** Turistični vodnik po Kranju in okolici. Izdala in založila Skupščina občine Kranj, Kranj 1991, 83 str. - 39/3, str. 104

1113. **Marušič Gorazd:** Janez Kramar, Narodna prebujala istrskih Slovencev, Koper 1991. - 39/3, str. 106-107

1114. **Rožac-Darovec Vida:** Tabor Rezija 89, izdala SLORI in NŠK, Gorica 1990, 216 str. - 39/3, str. 101-102

1115. **Sulič Nives:** Dve domovini (Two Homelands), izdal Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, Ljubljana 1990, 415 str., angl. povz. - 39/1/2, str. 91-92

1116. **Štuhec Marko:** Vasko Simoniti, Turki so v deželi že. Celje, Mohorjeva družba 1990, 210 str. - 39/1-2, str. 86-87

1117. **Tovšak Slavica:** Zbornik župnije sv. Janeza Krstnika v Ljutomeru, Ljutomer 1990, 184 str. - 39/1/2, str. 89-91

1118. **Voje Ignacij:** Branko Korošec, Ljubljana skozi stoletja. Mesto na načrtih, projektih in stvarnosti, Ljubljana 1991, 235 str. - 39/3, str. 105-106

1992

1119. **Balkovec Bojan:** Annales (Anali Koprškega primorja in bližnjih pokrajin. Annali del Litorale capodiistriano e delle regione vicine) 1/91, Koper, 1991. - 40/1, str. 73-75

1120. **Dular Anja:** Jakov Radović in Želimir Škoberne, Zagreb prije početka: Najstarija prošlost grada i okolice. Zagreb: Mladost 1989, 142 str., ilustr. Zoran Gregl, Rimljani u Zagrebu: Tragovi rimskog carstva u gradu i okolici. Zagreb: Mladost, 1991, 77 str., ilustr. (Latina et Graeca). - 40/1, str. 69-71

1121. **Granda Stane:** Ferdo Gestrin, Slovenske dežele in zgodnji kapitalizem. Slovenska matica, Ljubljana, 1991, 313 str. - 40/1, str. 72-73

1122. **Kambič Marko:** Sergij Vilfan, Uvod v pravno zgodovino, Ljubljana, Uradni list Republike Slovenije, 1991, 160 str. - 40/1, str. 75-76

1123. **Knez Darko:** Peter Kos - Andrej Šemrov, Rimski republikanski novci, Münzen der Römischen Republik. Situla, Razprave Narodnega muzeja v Ljubljani, št. 28, Ljubljana 1990, 83 str. - 40/1, str. 71-72

1124. **Kolar Bogdan:** Ivanka Tadina, Ignacij Knoblehar, 1819-1858. Veliki pionir krščanske civilizacije in odličen apostol črnih, Ljubljana 1991, 116 str. - 40/2, str. 123

1125. **Podpečnik Jože:** Argo XXXI-XXXII, Ljubljana 1991, 95 str. - 40/1, str. 68-69

1126. **Rajšp Vinko:** Miklošičev zbornik. Uredil Viktor Vrbnjak, izdal Kulturni forum, Maribor 1991, 312 str. - 40/1, str. 76-77

1127. **Rozman Boris**: Postrešček, kje si? Sto let dela in življenja ljubljanskih postreščkov. Zgodbo so napisali Anka Zuljan in njeni učenci iz 7. in 8. razreda OŠ Boris Zihelr Ljubljana Blanka Bežan, Tina Boškovič, Petra Grosman, Martin Jesenko, Karmen Keržar, Mojca Koželj, Katja Legen, Tanja Mrkajič, Azra Soklič, Mateja Vitman, Tereza Vuk in Gregor Zajc. Priredba za objavo: Nerina Kocjančič. Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 1991, 78 str. - 40/2, str. 125-126

1128. **Žvanut Maja**: Jože Mlinarič, Kartuziji Žiže in Jurklošter, Založba Obzorja Maribor, 1991, 709 str., ilustr. - 40/2, str. 124-125

JUBILEJI

1973

1129. **Granda Stane**: Janko Jarc - sedemdesetletnik. - 21/3, str. 186

1130. **Šorn Jože**: Vlado Valenčič - sedemdesetletnik. - 21/3, str. 185

1131. **Žontar Josip**: Pavlu Blazniku ob sedemdesetletnici. - 21/2, str. 127-130

1975

1132. **Grafenauer Bogo**: Ob osemdesetletnici Josipa Žontarja. - 23/3, str. 180-182

1976

1133. **Rybář Miloš**: Šestdesetletnica prof. Boga Grafenauerja. - 24/2, str. 109-110

1134. **Voje Ignacij**: Ferdo Gestrin - šestdesetletnik. - 24/3, str. 185-187

1977

1135. **Pavlič Slavica**: Petinsedemdesetletnica Franceta Ostanka - organizatorja slovenskega šolskega muzeja. - 25/1, str. 57-59

1136. **Šorn Jože**: France Dobrovoljc sedemdesetletnik. - 25/1, str. 56

1979

1137. **Žontar Jože**: Sergij Vilfan - šestdesetletnik, 27/1. - str. 65-67

1981

1138. **Gestrin Ferdo**: Jože Šorn - šestdesetletnik, 29/1. - str. 62-63

1139. **Grafenauer Bogo**: Vasilij Melik - šestdesetletnik. - 29/1, str. 59-61

1140. **Šumrada Janez**: Janko Orožen - devetdesetletnik. - 29/3, str. 282-283

1983

1141. **Gestrin Ferdo**: Dr. Pavle Blaznik - osemdesetletnik. - 31/1, str. 69-70

1984

1142. **Drnovšek Marjan**: Ob osemdesetletnici Vlada Valenčiča. - 32/1, str. 64-65

1985

1143. **Umek Ema**: Božo Otorepec - šestdesetletnik. - 33/2-3, str. 185-186

1986

1144. **Šumrada Janez**: Prof. Ferdo Gestrin - sedemdesetletnik. - 34/1-2, str. 107-108

1987

1145. **Nečak Dušan**: Prof. dr. Tone Ferenc - šestdesetletnik. - 35/3, str. 214-216

1146. **Vodopivec Peter**: France Dobrovoljc - osemdesetletnik. - 35/3, str. 213-214

1988

1147. **Voje Ignacij**: Branko Reisp - šestdesetletnik. - 36/3, str. 266-267

1989

1148. [**Žontar**] [Jože]: Priznanje Zgodovinskega arhiva Ljubljana prejme dr. Sergij Vilfan za posebne dosežke pri razvijanju arhivistike, pri skrbi za arhivsko gradivo ter pri preučevanju zgodovine Ljubljane. - 37/3, str. 325-326

1149. [**Žontar**] [Jože]: Priznanje Zgodovinskega arhiva Ljubljana prejme dr. Vlado Valenčič za posebne dosežke pri preučevanju zgodovine Ljubljane. - 37/3, str. 327

1150. [**Žontar**] [Jože]: Priznanje Zgodovinskega arhiva Ljubljana prejme dr. Božo Otorepec za posebne dosežke pri objavljanju virov za zgodovino Ljubljane. - 37/3, str. 327

1151. **Granda Stane**: Visoki življenjski jubilej Draga Mušiča. - 37/3, str. 321-322

1152. **Otorepec Božo**: Dr. Sergij Vilfan - sedemdesetletnik. - 37/3, str. 322

1153. **Ribnikar Peter**: Ema Umek - jubilentka. - 37/3, str. 323-325

1991

1154. **Drnovšek Marjan**: Prof. dr. Vasilij Melik - sedemdesetletnik. - 39/1/2, str. 83-84

1155. **Žvanut Maja**: Prof. dr. Sergej Vrišer - sedemdesetletnik. - 39/1/2, str. 84-85

IN MEMORIAM

1976

1156. Britovšek Marjan: Dr. Dušan Kermavner. - 24/2, str. 107-108

1980

1157. Pavlič Slavica: Ivan Simonič (1905-1979). - 28/2, str. 136-137

1981

1158. Gestrin Ferdo: In memoriam dr. Miroslavu Pahorju. - 29/1, str. 53-55

1159. Melik Vasilij: Dr. Tone Zorn (1934-1981). - 29/3, str. 278-280

1982

1160. Vodopivec Peter: Dr. Jože Šorn (1921-1982). - 30/3, str. 225

1983

1161. Slabe Marjan: Dr. Peter Petru (1930-1983). - 31/1, str. 7-8

1162. Šebjanič Franc: Ivan Škafar 1912-1983. - 31/1, str. 74

1986

1163. Granda Stane: Ivan Zelko (1912-1986). - 34/3, str. 208

1988

1164. Granda Stane: Fran Zwitter (24.10.1905-14.4.1988). - 36/1-2, str. 5-6

1989

1165. Umek Ema: Majda Smole - (1919-1989). - 37/3, str. 328

BIBLIOGRAFIJE

1973

1166. Vidovič-Miklavčič Anka: Bibliografsko kazalo Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino I-XX (1953-1972). - 21/1, str. 43-80

1974

1167. Vidovič-Miklavčič Anka: Bibliografsko kazalo "Kronike slovenskih mest". I - VII (1934-1940). - 22/3, str. 203-241

1988

1168. Hojan Tatjana: Prispevki o slovenskem

šolstvu v Zborniku za zgodovino šolstva in prosvete (1) 1964 - (20) 1987. - 36/1-2, str. 104-107

1989

1169. Krapež Vilma, Ljuba Vrabec: Bibliografsko kazalo razprav, člankov in slik o južni Primorski v Kroniki od 1953 do 1988. - 37/1-2, str. 143-150

1170. Krnel-Umek Duša: Bibliografija sodelavcev projekta Kultura narodnostno mešanega ozemlja slovenske Istre 1957-1987. - 37/1-2, str. 151-156

RAZNO

1973

1171. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije. - 21/1, (4 str.)

1172. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja republike Slovenije. - 21/2, (9 str.)

1173. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije. - 21/3, (7 str.)

1974

1174. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialističnega področja Socialistične republike Slovenije. - 22/1, (18 str.)

1975

1175. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije. - 23/1, (20 str.)

1176. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije. - 23/3, (20 str.)

1976

1177. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije ter s komercialnimi besedili in čestitkami. - 24/3, (18 str.)

1178. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije ter s

komercialnimi besedili in čestitkami. - 24/1, (12 str.)

1977

1179. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije ter s komercialnimi besedili in čestitkami. - 25/1, (16 str.)

1180. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije ter s komercialnimi besedili in čestitkami. - 25/3, (16 str.)

1978

1181. Gospodarsko zgodovinski spominski zbornik jubilejnih, slavnostnih in informativnih člankov ter člankov z gospodarskega in kulturnozgodovinskega področja Socialistične republike Slovenije ter s komercialnimi besedili in čestitkami. - 26/1, (9 str.)

1980

1182. Opravičilo uredništva. - 28/2, str. 148

1988

1183. Navodilo sodelavcem. - 36/1-2, str. 143

1184. Navodilo sodelavcem. - 36/3, str. 278

DISKUSIJA

1977

1185. Šentjunc Lidija: Iz diskusije. - 25/2, str. 123-125

1186. Štucin Ana: Iz diskusije. - 25/2, str. 125-126

IZ STARIH FOTOGRAFSKIH ALBUMOV

1973

1187 Kambič Mirko: Fotografija kot zgodovinski dokument. - 21/2, str. 131-132

1188 Janša Olga: Nekaj blejskih razglednic. - 21/3, str. 187-188

1974

1189 Kambič Mirko: "Živela Francija" in slovenski Bled. - 22/1, str. 52-53

1190 Kambič Mirko: Grad Krupa v Beli krajini. - 22/1, str. 53-54

1191 Vrišer Sergej: Mariborski Glavni trg na starih fotografijah. - 22/2, str. 129-132

1192 Kambič Mirko: Datiranje starih fotografij. - 22/3, str. 190-192

1975

1193 Kambič Mirko: Fotograf Kristjan Pajer. - 23/1, str. 47-49

1194 Kambič Mirko: Dagerotipija na Slovenskem. - 23/2, str. 121-123

1195 Vrišer Sergej: Stari Maribor. - 23/3, str. 183-185

1976

1196 Vrišer Sergej: Stari Maribor. - 24/1, str. 49-51

1197 Kambič Mirko: Šiška nekoč in danes. - 24/1, str. 52-53

1198 Kambič Mirko: Delček sončne preteklosti (1891). - 24/2, str. 111-112

1199 Vodopivec Peter: Štiri slike velike ljubljanske povodnji pred petdesetimi leti. - 24/2, str. 112-115

1200 Kambič Mirko: Požar na Bledu leta 1908. - 24/3, str. 188-189

1977

1201 Vrišer Sergej: Stari Maribor. - 25/1, str. 60-63

1202 Mihelič Darja: Še o veliki ljubljanski povodnji pred petdesetimi leti. - 25/1, str. 63

1203 Kambič Mirko: Maribor in njegovi ljudje na starih fotografijah. - 25/1, str. 64

1204 Kambič Mirko: Albumi bratov Crobotov iz Kranja. - 25/2, str. 127-130

1205 Kambič Mirko: Dolenjski motivi iz Mehovke fotografa Erjavca. - 25/3, str. 201-204

1978

1206 Kambič Mirko: Prva fotografinja v Ljubljani. - 26/1, str. 42-46

1207 Marušič Branko: Giannantonio de Capellaris. - 26/3, str. 182-183

1979

1208 Kambič Mirko: Karlovški most v Ljubljani. - 27/1, str. 68-69

1209 Kambič Mirko: Kamna gorica in Bled. - 27/1, str. 69-70

1210 Kambič Mirko: Dr. Janko Šavnik (1881-1915). - 27/3, str. 193-195

1980

1211 Kambič Mirko: Projekt fontane v ljubljanski Zvezdi. - 28/2, str. 138-139

1212 Kambič Mirko: Požar v Slovenj Gradcu leta 1903. - 28/3, str. 221-223

1213 Bogataj Janez: Mojster - vajenec. - 28/3, str. 223-224

1981

1214 **Kambič Mirko**: Štajerska na stereodiapozitivih. - 29/1, str. 56-58

1215 **Bizjak Ivan**: Cerkljanski fotograf Franc Peternelj. - 29/3, str. 281-282

1982

1216 **Sulič Nives**: Pogled na Miklošičevo cesto. - 30/1, str. 51-52

1217 **Kambič Mirko**: Dežela suhe robe na starih fotografijah. - 30/2, str. 131-143

1983

1218 **Kambič Mirko**: Album letalca Janka Vertina (1897-1983). - 31/1, str. 71-73

1984

1219 **Ogrin Darko**: Goldonijev trg v Trstu. - 32/1, str. 63

1985

1220 **Kambič Mirko**: Milan Klemenčič kot fotograf. - 33/1, str. 71-75

1221 **Cvirn Janez**: Velika povodenj v Celju 1901. - 33/1, str. 76-80

1222 **Dular Andrej**: Iz zapuščine metliškega fotografa Antona Muche. - 33/2-3, str. 187-188

1986

1223 **Kambič Mirko**: Nicefor Stepančič (1867-1934). - 34/1-2, str. 89-93

1224 **Kambič Mirko**: Josip Pelikan (1885-1977) in njegova fotografska delavnica. - 34/3, str. 204-207

1988

1225 **Kambič Mirko**: Avgust Berthold (1880-1919) in njegov fotografski atelje. - 36/3, str. 253-257

1989

1226 **Vrišer Sergej**: Fotografije iz življenja generala Rudolfa Maistra. - 37/3, str. 312-314

Imensko kazalo avtorjev

Adamič Marjeta 373

Bàcskai Vera 206

Bajt Drago 1040

Balažic Janez 467

Balkovec Bojan 1119

Balkovec Marjetka 1020

Beltram Vlasta 403

Benedetič Ana 969

Benedičič Darinka 570

Benedik Božo 266, 267, 268, 291, 345, 346, 374, 404, 446

Benedik Franc 269, 598, 1021, 1022

Benedik Jože 499

Bizjak Ivan 1215

Bizjak Žarko 1005

Bogataj Janez 577, 861, 1213

Bogić Mladen 270

Bojc Etbin 22

Boltin-Tome Elica 132, 405

Bonin Flavij 406

Bračič Vladimir 236, 237

Brancelj Andreja 1023

Bras Ljudmila 207

Braté Tadej 208

Bratož Rajko 926

Brence Andrej 500

Britovšek Marjan 1156

Brodnik Vilma 407, 447

Broz Josip 151

Bruckmüller Ernst 152

Bučić Vesna 209, 408, 448, 449

Budkovič Cveto 375

Cafuta Darko 326, 1006

Cevc Emilijan 85, 111

Ciglar Jaka 347

Ciglencečki Marjeta 501

Ciglič Zvona 409

Ciperle Jože 63, 153, 154, 530, 571, 578, 588, 589, 897, 927, 960

Cizelj-Zajc Ivanka 210

Cremonesi Arduino 112

Curk Jože 86, 155, 211, 238, 271, 292, 327, 328, 348, 376, 468

Cvirn Janez 293, 928, 1221

Čampa Marjeta 795, 829, 830

Čepič Marjeta 239

Čepič Tatjana 179, 294

Čepič Zdenko 961, 970

Čopič Špelca 349

Dalla Valle Saša 361

Darovec Darko 410, 617, 621, 631, 1091

Demšar Viktorijan 87, 133, 156, 212, 350

Demšar Vinko 1, 351, 377, 599, 607, 608, 609, 667, 725, 1007, 1092

Dežman Jože 632

Dolenc Ervin 329, 450

Dolenc Milan 157

Dolinar France M. 1024, 1041

Dražumerič Marinka 330, 378, 411

Drnovšek Marjan 88, 134, 158, 180, 352, 379, 412, 413, 535, 590, 596, 668, 862, 863, 985, 1008, 1024a, 1071, 1072, 1093, 1142, 1154
 Dular Andrej 451, 469, 1222
 Dular Anja 331, 452, 1120
 Emeršič Jakob 502
 Ferenc Tone 113, 181
 Ferrari Liliana 159
 Filipič France 240
 First Blaženka 624
 Fischer Jasna 182, 183, 272, 986
 Fortunat Damjana 503
 Fujs Metka 470, 1042
 Gabršek-Prosenc Meta 241
 Gantar-Godina Irena 831
 Gašpirc Mateja 471
 Gestrin Ferdo 2, 23, 40, 64, 89, 184, 213, 273, 274, 295, 414, 472, 1138, 1141, 1158
 Golec Boris 380, 415, 453, 473
 Golež Marjetka 1043
 Golob Franc 332, 381, 416, 504
 Golobič Zorica 796, 797
 Gombač Boris 641, 696, 832, 833, 864, 898, 899, 929
 Gombač Metka 333, 417, 579, 697, 726, 759, 759a, 798, 799, 800, 801, 834, 865, 866, 900, 901, 902, 930, 931, 987, 1025, 1026, 1044, 1073, 1074, 1094, 1104
 Grafenauer Bogo 3, 24, 160, 1132, 1139
 Grafenauer Darja 698, 727
 Granda Stane 161, 214, 413, 418, 474, 583, 642, 643, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 675a, 699, 700, 701, 728, 729, 760, 761, 835, 836, 867, 868, 903, 932, 933, 934, 1009, 1010, 1011, 1027, 1028, 1045, 1046, 1095, 1096, 1105, 1121, 1129, 1151, 1163, 1164
 Grdina Igor 419
 Gregorič Jože 65
 Grum Martin 869
 Guštin Damijan 242, 837, 870, 962
 Gyimesi Endre 475
 Habjan Vlado 41
 Hainz Primož 762
 Hartman Bruno 243
 Hernja-Masten Marija 476, 505
 Höfler Janez 4, 42, 215, 275
 Hojan Tatjana 43, 420, 535a, 548, 556, 563, 1075, 1168
 Holynski Nada 353, 584
 Holz Eva 334, 421, 443, 454, 904, 935, 936, 971, 972, 1029, 1076
 Horvat Jasna 549, 618, 625, 1012, 1106
 Horvat Vlado 506
 Horváth Mária Magda 988
 Hožjan Andrej 382, 1097
 Hribar Mitja 354
 Hudales Jože 838
 Jakopič Bogo 44, 66, 114, 135, 162, 244
 Jan Ivan 25
 Janša Olga 644, 645, 1188
 Janša-Zorn Olga 90, 136, 276, 477, 676, 677, 678, 679, 680, 702, 703, 730, 731, 732, 733, 763, 802, 803, 804, 839, 840, 841, 871, 872, 905, 906, 907, 963, 973, 989, 990, 991, 992, 993, 1013, 1047, 1077, 1098, 1107
 Janžekovič Janez 91
 Jarc Janko 507
 Jenko Mojca 185
 Josipović Draško 186, 216, 296
 Jurkovič Nada 508
 Juvan Marko 873, 937
 Juvančič Ivo 5, 26, 92, 646, 704
 Južnič Stanislav 217
 Kač M. 764
 Kačičnik Alenka 355, 1048
 Kačičnik-Gabrič Alenka 478
 Kafol Miran 805, 806
 Kalan Branko 807
 Kalan Mira 1049
 Kalc Aleksej 633
 Kalmár János 297
 Kambič Marko 422, 1122
 Kambič Mirko 187, 277, 1187, 1189, 1190, 1192, 1193, 1194, 1197, 1200, 1203, 1204, 1205, 1206, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1214, 1217, 1218, 1220, 1223, 1224, 1225
 Kavčič Marjana 356
 Kermavner Dušan 6
 Klasinc Peter 531
 Klemenc Alenka 626
 Klemenčič Marijan 874
 Klemenčič Matjaž 765, 766, 808, 809, 842, 938
 Knez Darko 509, 1108, 1123
 Knez Tone 27, 93, 137, 163, 278, 335, 423
 Knific Timotej 279
 Kobal Nada 597
 Kobé-Arzenšek Katarina 7, 28, 45, 580
 Kolar Bogdan 1109, 1110, 1111, 1124
 Kolar Nataša 510
 Kološa Vladimir 908
 Končan Andreja 909, 910, 939
 Kopač Janez 115, 357, 581, 601, 602, 734, 940, 941, 942, 994, 1014, 1015, 1016, 1030, 1031, 1078, 1079, 1080, 1099, 1100

Kopriva Silvester 164
 Koropec Jože 245
 Korošec Branko 37
 Kos Dušan 299, 336, 1017, 1032, 1050, 1081
 Kos Janez 188, 298, 767, 768, 769, 810
 Kos Mateja 455, 479, 1101, 1112
 Kos Milko 67, 218
 Košir Matevž 480
 Koter Darja 511
 Kovač Irena 300
 Kranjc Andrej 995
 Kranjc Andrej A. 280
 Krapež Vilma Ljuba Vrabc 1169
 Kremenšek Slavko 189
 Kresal France 456, 481, 512
 Krnel-Umek Duša 1170
 Kumar Stane 301
 Kuzmič Franc 482
 Lačen Benedičič Irena 513
 Lamut Brane 514
 Lazarevič Žarko 358, 359, 424, 1018
 Lesar Marko 1019
 Leskovar Rudolf 68
 Leskovec Antoša 246
 Lešnik Avgust 457, 735
 Linasi Marjan 302
 Lozar Štamcar Maja 458, 515
 Lubej Uroš 383
 Lukež Igor 811
 Maček Jože F. 46
 Mahnič Joža 281
 Malerič Lidija 1033
 Markovič Žarko 516
 Marolt Janez 770, 771
 Marušič Branko 69, 165, 166, 425, 459, 483, 536, 557, 681, 705, 706, 707, 708, 736, 737, 738, 772, 773, 774, 775, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1082, 1207
 Marušič Gorazd 426, 1083, 1113
 Matičič Franci 812, 843, 844, 845
 Matić Dragan 460
 Matjašič Marjan 94, 247, 282
 Melik Jelka 8, 70, 427
 Melik Vasilij 190, 191, 219, 1159
 Mesesnel Janez 303
 Mihelič Darja 167, 283, 337, 428, 564, 776, 777, 813, 814, 815, 846, 943, 1058, 1084, 1202
 Mikl-Curk Iva 71, 116
 Mikuž Jure 29
 Mlakar Boris 138, 558, 739, 740, 778, 847, 911, 974
 Mlinarič Jože 47, 48, 72, 139, 140, 168, 192, 248, 360
 Moder Gregor 304
 Morato Nada 429
 Nabergoj Tomaž 637
 Nečak Dušan 9, 30, 647, 648, 649, 650, 682, 683, 684, 709, 741, 875, 912, 913, 944, 964, 1145
 Nedog Alenka 49, 95
 Nemeth Jožef 305
 Novak Dušan 306
 Novak Katarina 945
 Novak Miroslav 484, 1059, 1060
 Novak Vilko 307
 Nussdorfer Metka 193
 Nussdorfer-Vuksanović Metka 610
 Oblak-Čarni Marija 550
 Ogorelec Breda 361
 Ogrin Darko 430, 1219
 Ogrizek Emica 603
 Okoliš Stane 384
 Otorepec Božo 10, 31, 96, 194, 220, 221, 249, 385, 461, 1152
 Ožinger Anton 50, 250
 Padežnik Stane 517
 Pahič Stanko 251
 Pahor Miroslav 11, 32, 33, 73, 117, 141, 195
 Pavček Tone 431
 Pavlič Slavica 33a, 532, 541, 559, 565, 914, 1135, 1157
 Pavšič-Milost Aleksandra 1034
 Penič Lojze 51
 Perko Marija 299, 338
 Perko Neda 638
 Perovšek Jurij 308, 996
 Peršič Janez 52, 97, 228, 710, 876, 915, 946
 Petek Tone 252
 Petrič Magda 196
 Petronio Amalia 432
 Petru Peter 253
 Petru Sonja 560
 Picelj Zdenko 362, 604, 605
 Pirkovič Ivo 12
 Pirkovič Jelka 363
 Pirkovič-Kocbek Jelka 254, 255, 339
 Pišec Karl 142
 Planina France 13
 Plesničar-Gec Ljudmila 309
 Pleterski Andrej 284, 742, 743, 744, 745, 779, 780, 781, 782

Pleterski Janko 53, 98
 Pleterski Maruša 285, 386
 Podpečnik Jože 1125
 Požrl Nadja 783
 Prelovšek Damjan 54, 74, 75, 118, 169, 197, 222, 223, 310
 Prinčič Jože 364, 387
 Prunk Janko 916
 Puš Ivan 311
 Ràcskày Jenő 485
 Radovanović Sašo 486, 487, 488
 Rajšp Vinko 585, 877, 975, 976, 1085, 1102, 1126
 Ratiznojnik Anton 489
 Rauter-Novak Marta 490
 Ravnik Mojca 619
 Ravnikar Edo 198
 Rebolj Matjaž 947, 977, 997
 Reisp Branko 55, 170, 518, 611, 651, 686
 Resman Blaž 119
 Ribnikar Peter 1153
 Rihtarič Ivan 286, 312, 491
 Rihter Andreja 1061
 Rijavec Leopold 56
 Rojs Maks 492
 Roslanowski Tadeusz 99
 Rozman Boris 388, 433, 1127
 Rozman Franc 120, 143, 287, 965
 Rožac-Darovec Vida 1114
 Rybář Miloš 171, 1133
 Sedmak Drago 389
 Segalla Andrijana 917
 Simčič Tomaž 390
 Simonič Ivan 100, 121, 122, 144
 Simoniti Marjetica 101, 635
 Simoniti Primož 57
 Simoniti Vasko 172, 224, 313, 391, 918, 948, 966, 967, 978
 Sinobad Jure 519
 Sitar Sandi 392, 434
 Sivec Irena 314
 Skok Barbara 1062, 1063
 Slabe Marjan 652, 711, 919, 949, 950, 951, 968, 979, 1161
 Slanovic Branko 393
 Slapšak Božidar 365
 Slavec Ingrid 980
 Slodnjak Anton 199
 Smerdel Inja 591
 Smolej Igor 288
 Smolik Marijan 58
 Stanonik Marija 315, 340
 Stare Vida 493
 Stergar Janez 34, 653, 687, 688, 689, 712, 713
 Stergar Nataša 102, 654, 655, 656, 690, 714, 715, 746, 784, 816, 878, 952, 981
 Stiplovšek Miroslav 76, 103, 537, 542, 691, 747, 920, 998
 Stokin Marko 435
 Stres Gvido 538, 539, 543, 657
 Stres Peter 606, 879, 880, 953, 999, 1064, 1065
 Sukič Štefan 59
 Sulič Nives 592, 593, 1115, 1216
 Svetina Anton -14, 15, 35, 225
 Szentlélek-Koroknay Eva 316
 Šamperl Kristina 123, 544, 551, 716, 817
 Šamperl-Purg Kristina 200, 256, 317, 520, 1086
 Šašel Jaro 16, 36, 77, 104, 124, 145, 173, 226
 Šavel Irena 494
 Šaver Zdenka 785
 Šebjanič Franc 257, 982, 1162
 Šentjurs Lidija 1182
 Šifrer Mojca 318
 Škrabec Milan 1035
 Šmitek Janez 1000
 Šmitek Zmago 341
 Šorn Jože 60, 78, 79, 125, 146, 227, 582, 658, 786, 787, 788, 848, 881, 882, 1130, 1136
 Šoš Štefan 883
 Špendal Manica 258
 Štekar Vidic Verena 639
 Štepec Marko 366
 Štih Peter 228, 1001
 Štucin Ana 1186
 Štuhec Marko 319, 1002, 1116
 Štular Hanka 174
 Šuligoj Ljubica 521
 Šumrada Janez 229, 342, 367, 849, 850, 851, 852, 853, 884, 983, 1140, 1144
 Šuštar Branko 394, 395, 436, 462, 522, 612, 613, 620, 628, 636, 640, 1036, 1087, 1088
 Švajncer Janez J. 175, 201, 230, 231, 320, 343, 368, 369, 396, 397, 463
 Tancik Ferdinand 37
 Tehovnik Janez 540, 692, 717, 718
 Terbuc Bojan 523
 Terčon Nadja 437
 Toman Veljko 321
 Tomanič Jevremov Marjana 524
 Torkar Silvo 495

- Torkar Zora 318, 344
Tovšak Slavica 1117
Truhlar Franc 38
Turk Prvenka 17
Tušek Ivan 525
Ude Lojze 80
Umek Ema 1143, 1165
Uršič Borut 614
Valenčič Vlado 126, 438, 464
Valentinitš Helfried 18
Verbič Marija 81
Vičič Boris 259
Vidovič-Miklavčič Anka 202, 439, 566, 659, 748, 818, 854, 1166, 1167
Vidrih Lilijana 789
Vidrih-Lavrenčič Lilijana 615
Vilfan Sergij 19, 105, 289, 322, 398, 749, 1003
Vilfan-Bruckmüller Irena 127
Vodopivec Peter 106, 147, 232, 233, 399, 526, 660, 693, 719, 750, 751, 885, 886, 921, 922, 954, 955, 984, 1066, 1146, 1160, 1199
Vodušek-Starič Jera 107
Vogrin Marjan 527
Voje Ignacij 108, 176, 177, 496, 752, 1118, 1134, 1147
Vovko Andrej 82, 128, 129, 178, 203, 234, 370, 400, 401, 402, 440, 561, 562, 567, 572, 573, 586, 661, 662, 663, 664, 720, 753, 754, 755, 790, 791, 819, 820, 821, 822, 823, 855, 856, 887, 888, 923, 924, 956, 957, 958, 959, 1004, 1037, 1038, 1039, 1067, 1068, 1069, 1070, 1089
Vrišer Andreja 148, 441
Vrišer Sergej 39, 61, 129a, 260, 261, 371, 465, 497, 1191, 1195, 1196, 1201, 1226
Vuga Davorin 149, 323
Vuk Marko 574
Zalar Franc 324
Zelko Ivan 204, 290
Zgonik Mavricij 262, 1090
Zorn Tone 20, 62, 83, 84, 130, 131, 263, 372, 575, 576, 665, 694, 695, 721, 722, 723, 724, 756, 757, 758, 758a, 792, 793, 794, 824, 825, 826, 827, 828, 857, 858, 859, 860, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 925
Zupan Gojko 985
Zwitter Anja 666
Žargi Matija 466
Ževart Milan 109, 264
Žitko Salvator 443, 621
Žitko Sonja 528
Žižek Ivan 529
Žnidarič Marjan 265, 533, 534, 552
Žontar Josip 1131
Žontar Jože 21, 110, 205, 616, 1137, 1148, 1149, 1150
Žontar Majda 444, 498, 545, 546, 547, 553, 554, 569, 587, 594, 622, 623, 629, 1103
Žumer Vladimir 235
Župančič Matej 445
Žvanut Maja 150, 325, 630, 1128, 1155

Bibliografija Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, je razdeljena v devet enot: članki, poročila, ocene, jubileji, in memoriam, bibliografije, razno, diskusija in iz starih fotografskih albumov. Bibliografske enote so urejene kronološko ob upoštevanju abecednega reda avtorjev. Na koncu bibliografije je dodano imensko kazalo avtorjev.

Pri pripravi bibliografije se za računalniško in tehnično pomoč zahvaljujem kolegu Matjažu Rebolju in Borisu Hajdinjaku.

UDK 06.021:63-053.6(497.12)

Vidovič Miklavčič Anka, dr., višja strokovna sodelavka, Inštitut za novejšo zgodovino, 61000 Ljubljana, Kongresni trg 1, SLO

Ustanovitev in razvoj Mladinske kmečke zveze v okrajih Dravske banovine

Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino, 41, št. 1, 1993, str. 5, cit.lit. 85

Leta 1935 obnovljena Kmečka zveza (delovala do 1941) si je zadala za eno glavnih nalog organizirati stanovsko strokovno gibanje kmečke mladine v obliki samostojnih mladinskih odsekov. V članku spremljamo razvoj tega gibanja, ki ni bilo tako uspešno, kot so si njegovi snovalci želeli: razlog za to je bil predvsem v konkurenčnih akcijah tako v katoliškem kot v liberalnem taboru.

UDK 64.021-057.16(497.12)"1845/1850"

Šuštar Ljiljana, arhivistka, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Mestni trg 27, 61000 Ljubljana, SLO

Gospodinjske pomočnice v prvem desetletju socialističnega obdobja

Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino, 41, št. 1, 1993, str. 15, cit.lit. 58

Prispevek ugotavlja na osnovi arhivskega gradiva (zlasti fondov sindikata), da so bile gospodinjske pomočnice pred drugo svetovno vojno in tudi po njej dekleta s podeželja. Mnogim je ta služba predstavljala le prvo stopnico do drugih poklicev. Socialistična oblast je ta poklic zaradi potreb sprejemala, čeprav se je hkrati zavedala, da jih lahko zaposlujejo le določeni sloji družbe. Do šestdesetih let so bile gospodinjske pomočnice zelo iskane in povpraševanje po njih je bilo večje od ponudbe. Oblast je uredila njihovo zakonsko zaščito in sindikalno organiziranost. Njihovo število pa je od šestdesetih let z razvojem družbenega in osebnega standarda padalo.

UDC 64.021-057.16(497.12)"1845/1850"

Šuštar Liliana Archivist Historical Archives of Lublana Mestni trg 27 61000 Lublana SLO

The House-Maids in the first Decade of the socialist Era

Kronika Magazine for Slovene Local History 41 No.1 1993 pp.15 cit.lit.58

On the basis of the archive material (especially the funds of the trade-union) the article shows that before the World War II and also afterwards the house-maids mostly came from the country. To most of them this job was only the first step into other professions. The socialist authorities approved of this profession even though they were aware of the fact that only certain classes could afford the house-maids. Until the sixties the house-maids were very wanted: the demand was greater than the bid. Their legal protection and union organization were arranged by the authorities. After the sixties their number decreased along with the development of social and personal standard.

UDC 06.021:63-053.6(497.12)

Vidovič Miklavčič Anka Dr. Superior Expert Collaborator Institute for Modern History 61000 Lublana Kongresni trg 1 SLO

Establishment and Development of the Youth Rural Association in the Districts of Province of Drava-river

Kronika Magazine for Slovene Local History 41 No.1 1993 pp.5 cit.lit.85

One of the principal tasks of the in the year 1935 restored Rural Association (active till 1941) was to organize the professional movement of the peasant youth in the form of independent youth sections. The article shows the development of this movement which was not as prosperous as its planners wished: the main reason were the competitive actions from both the catholic and the liberal camp.

